

LIITE 3. Vastineet valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen

Vastine lin strategisen yleiskaavan palautteille valtatie 4 nähtävillä olleen aineiston osalta:	3
Lausunnot	5
1. Laitakarin Kala Oy 16.4.2022	5
2. Pohjois-Pohjanmaan museo/arkeologia 24.5.2022	7
3. Paliskuntain yhdistys 25.5.2022	8
4. Oijärven paliskunta 26.5.2022	13
5. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry 25.5.2022	16
6. Kuivaniemen osakaskunta 17.5.2022	20
7. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 12.5.2022	23
8. Lapin liitto 17.5.2022	24
9. Oulunkaaren ympäristölautakunta 25.5.2022	25
10. Iin ympäristöyhdistys 26.5.2022	28
11. Suomen metsäkeskus 25.5.2022	32
12. Oulun kaupunki, yhdyskuntalautakunta 24.5.2022	34
12. Pohjois-Pohjanmaan museo/rakennettu kulttuuriympäristö 25.5.2022	37
12. Pudasjärven kaupunki 24.5.2022	38
13. ELY-keskus 16.6.2022	40
14. Geologinen tutkimuskeskus GTK 20.5.2022	46
15. FINGRID 2.6.2022	47
16. POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO 29.6.2022	48
Mielipiteet	52
1. Mielipide 23.5.2022	52
2. Mielipide 12.4.2022	52
3. Mielipide 23.5.2022	53
4. Mielipide Myrsky Energia Oy	53
5. Mielipide 23.5.2022	56
6. Mielipide 10.5.2022	58
7. Mielipide 11.5.2022	60
8. Mielipide 15.5.2022	61

9. Mieliwide 24.5.2022	64
10. Mieliwide 25.5.2022	65
11. Mieliwide 25.5.2022	66
12. Mieliwide 24.5.2022	71
13. Mieliwide 10.5.2022	72
14. Mieliwide 25.5.2022	73
15. Mieliwide Jakkukylän kyläyhdistys 23.5.2022	79
16. Mieliwide Kuivajoen Pohjoisrannan kyläyhdistys ry 22.4.2022	81
17. Mieliwide 24.5.2022	81
18. Mieliwide 11.5.2022	82
19. Mieliwide 13.5.2022	83
20. Mieliwide 22.5.2022	83
21. Mieliwide 17.5.2022	84
22. Mieliwide 15.5.2022	85
23. Mieliwide 18.5.2022	86
24. Mieliwide Iin Ojakylän kyläyhdistys 12.5.2022	86
25. Mieliwide 22.5.2022	87
26. Mieliwide Taaleri Energia 24.5.2022	88
27. Mieliwide Tultakankaan yksityistien tiekunnan ja Olhavan aseman yksityisteiden tiekunnan toimitsijamies 23.5.2022	88
28. Mieliwide 27.5.2022	89
29. Mieliwide 25.5.2022	90
30. Mieliwide 26.5.2022	90
31. Mieliwide Olhavan seudun kehittämissyhdistys Ry 26.5.2022	93
32. Mieliwide 26.5.2022	94
33. Mieliwide 23.5.2022	94

Vastine lin strategisen yleiskaavan palautteille valtatie 4 nähtävillä olleen aineiston osalta:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on määrittänyt valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan ratkaisuja Olhavan, Myllykankaan ja Kuivaniemen taajamien sekä Myllykankaan kohdilla ja samalla tarkastellut valtatie 4 rinnakkaistien paikkaa Pohjois-lin ja Simon välillä. Tavoitteena on ollut löytää ratkaisut, jotka mm. palvelevat sekä valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan saavuttamista, että kunnan maankäytön kehittämistä pitkälle tulevaisuuteen. On huomioitava, että valtatie 4 kehittämiskäytöksen eteneminen tarkempaan suunnitteluun, saati toteutukseen voi viedä pitkän ajan. Suunnitelmilla varaudutaan tulevaisuuteen ja valtatie 4 tavoitetilaan.

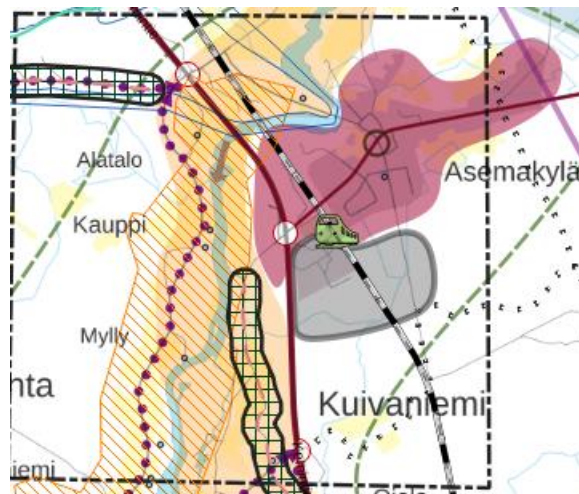
lin kunnan strategisen yleiskaavan valmisteluvaiheen aineistossa esillä olleet liikenneratkaisuvaihtoehdot ovat työvaiheen luonnoksia Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen teettämästä liikenneselvityksestä. Liikenneselvityksessä on suunniteltu esisuunnittelutarkkuudella Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen liikennejärjestelyjä ja liikenneratkaisuja. Strategisen yleiskaavan valmisteluvaiheen nähtävillä olon jälkeen liikenteellisiä perusratkaisuja on kehitetty eteenpäin huomioiden valtatie 4 kehittämisen tavoitteet ja liikenteellisten ratkaisujen vaikutukset mm. kunnan maankäyttöön ja kunnan elinvoimaisuuden vahvistamiseen pitkällä aikavälillä. Myös asukailta ja sidosryhmiltä saadut palautteet on mahdollisuuksien mukaan huomioitu. Huomattava osa palautteista koskee yksityiskohtaista suunnittelua mm. liikenneväylien sijaintiin liittyen. Tässä suunnittelun vaiheessa ei ratkaista yksityiskohtia, esimerkiksi liikenneväylien tarkkaa sijaintia. Palautteet siirtyvät myös seuraavan, tarkemman suunnitteluvaiheen aineistoon. Valmisteluvaiheen nähtävillä olon jälkeen päivittyneitä ratkaisuvaihtoehtoja on esitelty Kuivaniemellä, liikenneteemaisessa asukastilaisuudessa toukokuun 17 päivä vuonna 2023. Tilaisuudessa osallistujia oli noin 100 henkeä.

Strategisen yleiskaavan saadessa lainvoiman vahvistuvat kaavakartalla esitetyt ratkaisut jatkosuunnittelun periaatteiksi. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen teettämä liikennetarkastelu jää strategisen yleiskaavan tausta-aineistoon ja liikennetarkastelun yksityiskohdat (esimerkiksi liikenneväylien tarkka sijainti) ei vahvistu strategisen yleiskaavan myötä. Tämänhetkinen suunnittelu on tasoltaan selvitysvaihetta, jonka jälkeen siirrytään lakisääteisiin suunnitteluvaiheisiin. Erilaisia suunnitteluvaiheita ja suunnittelun kokonaisprosessia on kuvattu seuraavan sivun kaavakuvassa.

Strategisessa yleiskaavassa jatkosuunnittelun periaatteiksi siirtyvät ratkaisut näytetään merkinnöillä uusi eritasoliittymä ja uusi suuntaisliittymä. Nämä merkinnät esitetään strategisen yleiskaavan tarkkuustasolla niin, että liittymien sijaintia voidaan tarkemmassa suunnittelussa vielä tarkistaa jonkin verran. Sen sijaan liittymien määrä ja tyyppi sekä se, millä kohtaa taajama- tai kylärakennetta liittymät tulevat sijaitsemaan, tulee säilyttää jatkosuunnittelussa (eli esim. Kuivaniemellä eri puolilla Kuivajokea).

- Uusi eritasoliittymä
- Uusi suuntaisliittymä

Lausunnot

1. Laitakarin Kala Oy 16.4.2022

Lausunto - Strateginen yleiskaava 2040 (valmisteluvaihe)

Laitakarin Kala Oy on kalankasvatusyritys, joka toimii Oulun ja Iin alueella. Iin Kuivaniemen Vatungissa yritys on toiminut vuodesta 2017 lähtien, ja parhaillaan yritys kehittää ja investoi Vatungin edustan kalankasvatuslaitokseen modernisoimalla koko laitoksen välineistön. Iin kunnan, Kuivaniemen osakaskunnan ja muiden Vatungin alueen toimijoiden kanssa suunnitellaan parhaillaan alueen kalatalouden ja satamainfran parantamista. Merialuesuunnitelmassa Vatungin edustan merialue on merkitty vesiviljelyn alueeksi.

Vatungin satama on tällä hetkellä Perämeren kalatalouden ja kalankasvatuksen tärkein satama, ja tämä seikka tulee huomioida paremmin strategisen yleiskaavan valmistelussa. Valmisteluvaiheen tausta-aineistossa Vatungin satamasta saa kuvan vain matkailun ja virkistykseen kohteena (alla Kyläkuvaukset: Pohjoisranta, ja Liite 2: Lähtötiedot), vaikka Iin kunnan elinkeino-ohjelmassa 2025 (s. 15, alla) todetaan, että ”kehitetään Vatunkia kalankasvatus ja kalaelinkeino edellä yhdessä toimijoiden kanssa. Tätä seuraa matkailun kehittyminen.”

Strategisessa yleiskaavassa Kuivaniemen Vatungin alue (rannikkoalue, satama-alue) tulee merkitä kalatalouden painopistealueeksi. Pohjoisrannantie (Vatungin satamaan johtava tie) kunnostaminen ja satamainfran parantaminen tulee merkitä tärkeiksi toimenpiteiksi.

Iin kunta, elinkeino-ohjelma 2025, s. 15: 4.5. Vatunki

Kuivaniemen Vatungissa on merellinen kokonaisuus, johon on vuosien myötä rakentunut kala- ja virkistysranta-alueen ympärille myös yhteisomistuksessa oleva ravintolarakennus Pooki, EU-tuella rakennettu huoltorakennus sekä kunnan omistama ja ylläpitämä kalahalli. Alueella on aktiivisia toimijoita: kalastajat, kalankasvatusyritykset, kyläyhdistys ja osakaskunta. Kalatalouden liikevaihto alueella on arviolta 3 M €. Investointisuunnitelmia on ja yksi alueen kasvavista yrityksistä tekee vientiä Pohjois-Ruotsiin.

Alueen haasteena on monijoukkoinen omistus, jolloin alueen kehittämisen vetovastuu puuttuu. Kalastajat kokevat, ettei kunta kuule heitä ja kalaelinkeinoja ei arvosteta. Toimijat odottavat kunnan linjaavan, mitä se alueella tavoittelee. Resurssiviisas li -tiekartassa kunta on sitoutunut kalatalouden edistämiseen alueellaan

Tavoitetila

Kehitetään Vatunkia kalankasvatus ja kalaelinkeino edellä yhdessä toimijoiden kanssa. Tätä seuraa matkailun kehittyminen. Tien kuntoon saattaminen on kaiken kehittämisen edellytys. Kutsutaan ELY-keskuksen lisäksi Leppäkosken Sähkö mukaan toimeen hakien yhteishyötyä voimaloiden korkeudesta ja tien kunnostamisesta.

Strateginen yleiskaava 2040 - valmisteluvaiheen nähtävilläolo

Kyläkuvaukset:

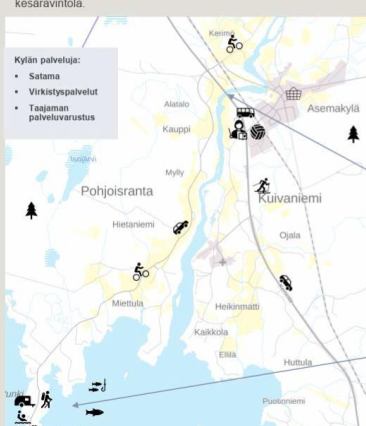
POHJOISRANTA

Kylän kuvaus: Kuivaniemi on lin pohjoisosan taajama, entinen kuntakeskus. Taajamaa halkoo Kuivajoki, jonka pohjoisrantaan taajaman rakenne laajenee. Pohjoisranta jatkuu Vatungin satamaan saakka. Lisäksi taajaman ja myös Pohjoisrannan halkaisee valtatie 4.

Pohjoisranta tukeutuu taajaman palveluvarustukseen. Pohjoisrannan puolella on ravierä, ja aluetta sivuaa moottorikelkkaura. Vatungin salamassa on kotalaavu, uimaranta ja polku, ja kesäravintola.

Kylän palveluja:

- Satama
- Virkistyspalvelut
- Taajaman palveluvarustus

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sijainti Kuivajoen varrella lähellä meren rantaa sekä sijainti valtatie 4 • Luonnonläheisyys, viihtyisyys • Arvokas maisema-alue • Aktiivinen kyläyhdistys ylläpitää yhteisöllisyyttä • Mökkiläiset osa kyläyhteisöä 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rakentaminen ollut varsin vähäistä viime vuosina • Valtatie melu yms. haitat
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valtatie kehittäminen • Kuivajoen melontamahdollisuudet, merenrannan mahdollisuudet sekä Vatungin satama antavat mahdollisuuksia matkailun kehittämiseen • Asumisen, myös vapaa-ajan asumisen mahdollisuudet • Tietoliikenneyhteydet: etätyöskentely, monipaikkaisuus, yritystoiminta 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisääntyvä raskas liikenne • Valtatie kehittämistoimenpiteet vaikuttavat kylän elinvoimaan heikentävästi • Väestö vähenee ja vanhenee

Tärkeimmät kehittämissuhteet:

- Valtatie 4 kehittäminen: kylän kehittämismahdollisuuksien parantaminen
- Näkymien säilyttäminen ja kehittäminen (Kuivajoen ja merelle sekä näkymät valtatieltä 4)
- Yhteyksien parantaminen myös muille kulkumuodoille (kevytliikenne, vesistöyhteydet) kestävä liikunnan periaatteiden mukaisesti
- Vatungin satama, tie satamaan sekä toimiva opastus valtatieltä 4
- Täydentyy

Kehittämistavoitteet ja -periaatteet

- Kestävä kehitys ja luontoarvot kaiken suunnittelun ja toteuttamisen lähtökohdina
- Kuntalaisen lasavertaisuus
- Täydentyy

https://fi.wikipedia.org/wiki/Kuivaniemi

LIITE 2: Lähtötiedot

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisia virkistys- ja matkailukohteita sekä muita seudullisesti merkittäviä virkistys- ja matkailupalvelujen kehittämiskohteita.

Virkistys- ja matkailukohteet, lissä:

- *Röyttä (Perämeren alueen tärkein retkisatama, saaren virkistyskäyttö)*
- *Vatunki (Venesatama palveluineen, muut matkailupalvelut, luonto- ja historiapolku)*
- *Merihelmi (Leirintäalue, muut matkailu- ja virkistyspalvelut)*

Vastine

- *Tarkennetaan kyläkuvausta ja muita kaava-asiakirjoja siten, että Vatungin rooli kalatalouden kannalta tulee vahvemmin esille.*
- *Tarkistetaan myös kaavamerkintöjä ja -määryksiä siten, että muiden toimintojen ohella kalatalouden kehittämistarpeet tulevat selvästi esille. Asia nostetaan esiin myös selostuksessa.*
- *Kaavaan liittyen laaditaan toimenpidesuunnitelma, jossa nostetaan esille Vatungin kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimenpidesuunnitelma on esitetty kaavaselostuksessa.*
- *Vatungintie on esitetty kaavaratkaisussa kehitettävänä maantienä.*

2. Pohjois-Pohjanmaan museo/arkeologia 24.5.2022

II lin strateginen yleiskaava 2040, valmisteluvaihe / arkeologia

Iin kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa Iin strategisen yleiskaava 2040:n valmisteluvaiheen aineistosta. Koko kunnan alueelle laadittavan strategisen yleiskaavan tavoitteena on ohjata maankäytön suuria linjoja sekä tukea kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Oikeusvaikutteinen yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua; voimaan tullessaan se ei kumoa alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- tai asemakaavoja. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Kaavaselostuksessa arkeologinen kulttuuriperintö on otettu huomioon osana maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueita kohdassa Suojelu- ja muut ympäristöarvot. Kohtaan liittyvä arvoja esittelevä kartta sivulla 14 jää kaipaamaan merkintöjen avaamista. Kohdassa mainitun *muinaisjäännökset* sijasta on tässä tapauksessa suositeltavaa käyttää muotoa *arkeologinen kulttuuriperintö (muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet)*. Näin siksi, että kaavassa esitellään muinaismuistolain mukaisten kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi myös arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvat niin kutsutut muut kulttuuriperintökohteet. Viimeksi mainitut ovat pääosin kohteita, jotka on otettu huomioon jo voimassa olevissa kaavoissa.

Lähemmin arkeologinen kulttuuriperintö tulee kuvatuksi kaavan liitteenä olevassa lähtötietoraportissa (liite 2. Lähtötiedot ja nykytilan kuvaus, s. 41-42). Myös tässä otsikko *Muinaisjäännökset* suositellaan muutettavan muotoon *Arkeologinen kulttuuriperintö*. Samoin toisen kappaleen alussa (s.42) oleva sana *Muinaisjäännösten* tulisi olla *Arkeologisen kulttuuriperinnön*. Lähteenä on Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösterekisteri maaliskuun 2022 tilanteessa. Kaavan luonteen kannalta lähde on riittävä. Riippuen kaavan etenemisestä voi olla tarpeen tarkistaa muinaisjäännöstilanne esimerkiksi syksyllä 2022. Huomattavia rekisteritäydennyksiä Iin kunnan osalta ei tosin ole odotettavissa. Lisäksi mainitussa kohdassa viitataan kulttuuriympäristön palveluikkunaan ja sen kautta löytyviin ajantasaisiin muinaisjäännöstietoihin. Kohdasta käy myös ilmi, että kunnassa on alueita, joilla selvityksiä ei ole tehty ja että tulevien hankkeiden yhteydessä tulee löytymään ennestään tuntemattomia arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita.

Kaavakartalla muinaisjäännökset on esitetty kohde- tai aluemerkinällä niin, että kaikkiin kohteisiin liittyy kohdemerkintä (musta neliö) ja että laajoissa kohteissa kohdemerkintää täydentää lilasävyinen aluemerkinä. Yleensä kohde ja aluemerkinä ei käytetä päällekkäin, mutta tässä kaavassa valittu tapa selventää erityisesti laajojen kohteiden ulottuvuuksia ja niiden hahmottamista, mikä puolestaan edistää kohteiden

suojelun toteutumista. Kaavan tarkkuus puolestaan on sellainen, että kohdemerkintä kattaa kartalla pie-nialaiset kohteet, jollaisia suurin osa kohteista on.

Kaavamerkintään liittyvä määräys on asianmukainen, mutta sen toinen lause ”*Alueiden ja kohteiden kaiva-minen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on kiellettyä*” tulee täsmentää muotoon ”*Mui-naisjäännösten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on kiellettyä*”.

Pohjois-Pohjanmaan museo katsoo, että – muutamista edellä esitetyistä huomautuksista huolimatta – ar-keologinen kulttuuriperintö kokonaisuutena on kaavassa otettu hyvin huomioon.

Vastine

- *Tarkennetaan arvoja esittelevää karttaa lausunnossa esitetyllä tavalla.*
- *Termi muinaisjäännökset muutetaan arkeologiseksi kulttuuriperinnöksi esitetyllä tavalla.*
- *Arkeologista kulttuuriperintöä koskevat tiedot on tarkistettu muinaisjäännösrekisteristä kesäkuussa 2023.*
- *Tarkennetaan muinaisjäännöksiä koskevaa kaavamääräystä lausunnossa esitetyllä tavalla. Lisäksi pohditaan vielä kaavamääräyksiä, jotta muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden eri-laiset suojelulliset statukset tulee huomioitua.*

3. Paliskuntain yhdistys 25.5.2022

Iin kunta valmistelee strategista osayleiskaavaa. Yleiskaavalla ennakoidaan ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen 2040 saakka. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita- Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella oh-jaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ym-päristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu.

Kaava sijoittuu Kiimingin ja Oijärven paliskuntien alueelle niin, että Iin pohjois- ja itäosat sekä Iijoen pohjois-puoli Tannilassa ovat Oijärven paliskuntaa ja Iijoen eteläpuoli sekä Iin Pahkakosken enklavi Kiimingin palis-kuntaa. Oijärven paliskunnan suurin sallittu poroluku on 1300 ja poronomistajia on 51. Kiimingissä vastaavat luvut ovat 800 eloporoa ja 30 osakasta.

Paliskuntien poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen luonnonlaitumilla vuotuisen laidun-kiertonsa mukaisesti. Kaava-alueelle sijoittuu suurin osa Oijärven paliskunnan laidunalueista ja toiminta-alueista sekä poronhoidon rakenteista. Kiimingin paliskunnalla on myös kaava-alueella laidunalu-eita, erotusaitapaikkoja sekä esteaita, jonka tarkoitus on pitää porot poronhoitoalueella, porojen

tärkeät laidunalueet, laidunkielto, lisääntymisalueet, poronhoidon toiminta-alueet ja rakenteiden käytettävyys tulee ottaa huomioon alueen kaavoituksessa niin, että poronhoidon toimintaedellytykset Iin kunnan alueella turvataan.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säätää poronhoidolle sen perusedellytyksen, vapaan laidunnusoikeuden (PHL 3 S): "Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta. " Se tarkoittaa poroille oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta, muutamien poikkeuksin. Poronhoitolaissa määritellyt rajoitukset tarkoittavat, että porot eivät saa aiheuttaa vahinkoa saamelaisalueen eteläpuolella vakinaisesti asuttujen talojen pihapiireissä tai viljelyksillä (PHL 31 Ä). Poronhoitolain 53 osaltaan turvaa poronhoito-oikeutta, sillä se säätää: "Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan. " Kaava-alueelle sijoittuu valtion maita. Paliskuntien kanssa on neuvoteltava kaavasta. Muutenkin neuvottelut ovat suositeltavia poronhoidon ja muun maankäytön yhteensovittamiseksi ja poronhoidon turvaamiseksi, kuten alueen maakuntakaava edellyttää,

Voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys kuuluu: *Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on olettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.* Maakuntakaavassa on myös osoitettu poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Porotalous on lissä merkittävä elinkeino ja etenkin sivukylien asuttuna pitäjä, sen oikeudet ja toimintaedellytykset on turvattava kaavaratkaisussa. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, heillä on alueella voimassa ikiaikainen nautintaoikeus, poronhoito-oikeus.

Tuulivoimaselvitys kaavassa

Tuulivoimaselvitys on tehty Swecon toimesta. Siinä on merkittäviä puutteita poronhoitoa koskevissa osissa. Selvityksessä kuvataan poronhoito kunnassa suppeasti, eikä siinä ole kerrottu kaikkia poronhoidolle tuulivoimasta aiheutuvista vaikutuksista. Esimerkiksi tuulivoiman vaikutuksista porojen vasomiselle

on useita vertaisarvioituja kansainvälisiä tutkimuksia (mm. Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015 ja 2018). Selvityksessä on käytetty osia poronhoidon paikkatietoaineistoa, mutta aineisto on vanhentunut, sillä sitä on tämän vuoden aikana päivitetty vastaamaan nykyistä poronhoidon toimintaa. Aineiston tiedot tulee päivittää selvitykseen, sillä muuten sen tulokset ovat virheelliset. Aineistosta esiselvityksessä vain osia. Esimerkiksi liitteessä 11. kartalla esitetään laidunalueista vain talvilaitumia. Tämä ei ole relevanttia. Perustellumpaa olisi esittää tuulivoiman suunnittelun kannalta oleelliset laidunalueet: kevätlaidun (sis. Vasoma-alueet), kesälaidun ja syyslaidun (sis. Rykimäalueet), sillä niihin kohdistuvat vaikutukset ja niillä laiduntaviin poroihin kohdistuvat vaikutukset ovat tässä tapauksessa olennaisia ottaa huomioon Iin kunnan tuulivoiman suunnittelussa.

Myös tuulivoiman kohdekorteista käy ilmi, että käytetty poronhoidon paikkatietoaineisto on osittain vanhentunut. Kortteihin tulee korjata oikeat häiriintyvät laidunalueet tuulivoimaloiden alueilla.

Selvityksen kartassa 2 esitetään alueet joissa "ei ole rajoitteita" tuulivoiman suunnittelulle. Lähes niistä osuvat tärkeille poronhoidon laidunalueille. Alueen paliskuntia ei ole osallistettu selvitykseen, mitenkään, että he olisivat saaneet kertoa, onko alueilla rajoitteita. Suunnitelmien vaikutuksia tai niille kohdistuvia yhteisvaikutuksia ei ole otettu riittävästi huomioon selvityksessä. Selvitys on puutteellinen ja tulee palauttaa valmisteluun.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavaluonnoksessa

Kaavassa annetaan yleismääräyksiä. Poronhoitoa koskeva alueen maakuntakaavasta johdettu yleismääräys kuuluu:

"Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata alkutuotannon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Maaseutualueelle sijoittuva uusi rakentaminen ei saa haitata maatalouden toimintaedellytyksiä, Porotalouden laidunalueiden yhtenäisyys ja kulkureitit laidunalueiden välillä tulee turvata sekä huomioida porotalouden tärkeät kohteet kuten erotus- ja ruokintapaikat. "

Kaavaluonnoksessa on myös poronhoitoa koskevia määräyksiä ja merkintöjä. Kaavamerkintään "Poronhoidon kannalta tärkeä alue, erotusaita tai -paikka" kuuluu kehittämisperiaate, jonka mukaan: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset," Määräys on tarpeellinen ja oikean suuntainen. Se tarkoittaa sitä, että alueelle laajempaa maankäyttöä suunniteltaessa myös esimerkiksi porojen kokoamisalueet ja kuljetusreitit erotusaitoihin tulee turvata häiriöltä. Muuten aitapaikkaa ei voi enää käyttää. Asia tulee lisätä kohteiden suunnittelumääräykseksi. Esimerkiksi "Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon aitapaikat, porojen kokoamisalueet ja kuljetusreitit, ja turvata niiden säilyminen,"

Kaavakartalle ei ole merkitty kuin kaksi poronhoidolle tärkeää erotusaitaa/-paikkaa, jotka ovat kiinteitä erotusaitapaikkoja. Paliskunnissa on tämän lisäksi muitakin tärkeitä kohteita, ja uusiakin erotusaitainvestointeja, jotka on syytä merkitä kartalle niiden käytettävyyden turvaamiseksi. Kartalle tulee lisätä kaikki paliskuntien kiinteät erotusaitapaikat sekä muita tärkeitä poronhoidon kohteita, kuten pyynti- ja siirtoaitapaikkoja, paliskuntien näkemysten mukaisesti. Puuttuvia erotusaitoja ovat ainakin Hepokangas ja Kivisuo Oijärven paliskunnan alueella sekä Tiironkangas ja Perkkäus Kiimingin paliskunnan alueella. Muut tarpeelliset merkittävät paikat tulee käydä läpi neuvottelussa paliskuntien kanssa.

Kaavaan on merkitty poronhoitoalueen raja. Sen kehittämisperiaatteet kuuluvat: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset," Lisäksi annetaan suunnitelmääräys: "Reitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan tai muun poroelinkeinin rakenteen kanssa," Tämä on erityisen tärkeää poronhoitoalueen rajalla Kiimingin paliskunnan alueella, missä on esteita porojen pitämiseksi alueella sekä erotusaita sen varressa.

Tuulivoimaselvityksen perusteella esitetään kaavakartalle potentiaalisia tuulivoima-alueita. Niistä etenkin Viinamäen tuulipuiston laajennus ("Luujoki") on poronhoidolle kriittisen tärkeällä alueella, sillä se sijoittuu Oijärven paliskunnan kevätlaidunalueelle, missä ovat parhaillaankin vasomassa lähes kaikki paliskunnan pohjoisosan porot. Lisäksi alue on porojen laidunkiertoreitillä, mistä osaltaan kertoo myös alueen lähelle osoitettu ekologinen yhteystarve-merkintä. Nykyinen tuulivoimapuisto aiheuttaa jo paliskunnalle laidunmenetyksiä sijoituessaan tärkeän vasoma-alueen reunalle, ja kun porot kiertävät alueen kauempaa siirtyessään vasoma-alueille ja kesälaitumilleen. Syksyllä puiston infra ja ihmistoiminta häiritsee poronhoitotöitä ja aiheuttaa paljon lisätyötä ja kustannuksia paliskunnan tämän alueen porojen kokoamisessa ja käsittelyssä. Laajennus tulee poistaa kaavakartalta sen todennäköisten poronhoidolle aiheutuvien haittojen vuoksi: tuulivoiman vuoksi poistuu laidunalueita suoraan ja välttämisaikutuksen kautta. Lisäksi laidunalue pirstoutuu. Tämä on myös vastoin alueen yleistä kaavamääräystä porojen laidunalueiden ja kulkureittien säilyttämisestä. Myöskään osoitettu ekologinen yhteys ei säily näin laajan tuulipuiston lähialueella.

Tuulivoimapotentiaalisten alueiden kaavamerkintään liittyvässä määräyksessä sanotaan mm. seuraavasti "Hankesuunnittelussa on pyrittävä vähentämään mahdollisia asutukseen, maisemaan, kulttuuriympäristöön, linnustoon, poronhoitoon ja luontoon kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia," Tämä ei ole poronhoidon osalta riittävä määräys. Kaavamääräykseen tulee lisätä maakuntakaavan määräystä mukaileva ja sen ohjausta toteuttava määräys: "Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset."

Energiatuotannon alue on rajattu keskelle Oijärven paliskunnan tärkeää vasoma- ja kesälaidunalueita. Alueen keskellä, Klaavisuolla myös merkitään vasa- ja kesälaidunalueita vuosittain. Alue on varsin laaja, ja paliskuntaa huolestuttaa laidunalueidensa riittävyys ja poronhoidon toimintamahdollisuuksien säilyminen, etenkin kun muualla paliskunnan alueella on jo olemassa ja suunnitellaan valtava määrä uutta tuulivoimaa.

Esimerkiksi tämän alueen lähelle sijoittuu erittäin laaja Yli-Olhavan tuulipuistohankealue. Energiantuotannon aluetta on välttämätöntä rajata pienemmäksi kaavakartalle Oijärven paliskunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö -merkintä on hyvä ja tärkeä merkintä myös poronhoidon kannalta, mikäli sillä turvataan tuotannosta poistuvien alueiden palautuminen luonnonmukaisiksi alueiksi kasvittamalla ja rakentamalla kosteikkoja sekä varmistetaan alueiden rauhallisuus. Tällöin voidaan palauttaa teollisuuskäyttöön otettuja kesälaidunalueita takaisin porolaitumiksi. Poistuvia alueita ei saa kuitenkaan ottaa viljelyskäyttöön lukuun ottamatta riistapeltoja, sillä viljelyksille tulisi paliskunnille vahinkojen estämis- ja korvausvelvollisuus porojen aiheuttamista vahingoista. Tämän kieltää myös voimassa oleva maakuntakaava turvetuotannon jälkikäytön periaatteissa poronhoitoalueella.

Paliskuntain yhdistys katsoo, että Iin strategisessa osayleiskaavassa tulee arvioida kaavan vaikutukset poronhoidolle asianmukaisesti ja lieventää poronhoidolle aiheutuvia haittoja kaavakartalle. Kaavassa tulee turvata tämänhetkistä kaavaluonnosta paremmin poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset alueen paliskunnissa antamalla määräyksiä, lisäämällä poronhoidon merkintöjä sekä poistamalla tuulivoima- ja energiantuotantomerkintöjä keskeisiltä poronhoidon toiminta-alueilta.

Iin kunnan tulee neuvotella Oijärven ja Kiimingin paliskuntien kanssa kaavasta PHL 53§:n mukaisesti.

Vastine

- *Tuulivoimaan liittyen saatu palaute käsitellään ja huomioidaan strategisessa yleiskaavassa, jonka merkintöjen kautta kunnan tuulivoimapotentialin hyödyntäminen tullaan jatkossa toteuttamaan. Tuulivoimaselvitys ei ohjaa tuulivoimatuotannon kehittämistä Iin alueella. Selvityksen vuorovaikutuksen vähäisyys johtuu siitä, että se on taustaselvitys strategiselle yleiskaavalle, jossa vuorovaikutusta on runsaasti ja jossa kommentit voidaan huomioida asianmukaisesti. Tuulivoimaselvitystä ei laadita uudelleen tai palauteta valmisteluun edellä mainitusta syystä.*
- *Täydennetään poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointia. Tuulivoimapotentialisten alueiden ja energiantuotannon alueiden toteuttamista pohditaan myös poroelinkeinoon näkökulmasta kaavaselostuksessa. Supistetaan energiantuotantoaluetta poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi.*
- *Viinamäen tuulivoimapuiston laajennusalue on tunnistettu laaditussa tuulivoimaselvityksessä potentiaalisena tuulivoima-alueena. Iin kunnanhallitus on päättänyt 21.08.2023 kokouksessaan käynnistää osayleiskaavan laatimisen Viinamäen olemassa olevan tuulivoimapuiston läheiselle alueelle (Kivimaan tuulivoimahanke), joten kaavaprosessin käynnistämiseksi on ollut poliittinen tahtotila. Hankealue poikkeaa osin strategisen yleiskaavan luonnosvaiheessa esitetystä rajauksesta. Poronhoitoon*

kohdistuvat vaikutukset arvioidaan tarkemmin hankkeen YVA-menettelyssä ja osayleiskaavoituksessa. Myös hankkeen toteuttamismahdollisuudet tutkitaan näiden menettelyjen yhteydessä.

- *Tuulivoimapotentialisten alueiden kaavamerkinnän määräystä ei täydennetä huomiolla poronhoidosta, koska asia tulee esille poronhoitoalueen ja poronhoidon kannalta tärkeän alueen kehittämissä periaatteissa ja suunnittelumääräyksessä sekä yleismääräyksissä. Tuulivoimapotentialisten alueiden määrittelyssä huomioidaan vireillä oleva vaihemaakuntakaava (energia- ja ilmastomaakuntakaava).*
- *Kaavakartalle lisätään kiinteät erotusaitapaikat paliskunnilta saatujen tietojen pohjalta. Täydennetään kaava-aineistoa siten, että myös siirtoaidat tulevat paremmin huomioituksi.*
- *Turvetuotantoalueiden jälkikäytön merkinnöissä huomioidaan maakuntakaavan ohjausvaikutus.*
- *Järjestetään poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista (järjestetty 4.5.2023).*

4. Oijärven paliskunta 26.5.2022

Asia: Strateginen yleiskaava 2040 - valmisteluvaiheen nähtävilläolo

Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu.

Poronhoidon huomioon ottaminen strategisessa yleiskaavassa

Poronhoito on mainittu keskeisissä kaavassa tarkasteltavissa teemoissa. Kaavassa mainitaan, että kylien maankäytön suunnittelussa tulee huomioida kyläalueiden ominaispiirteet kuten kulttuuri-, maisema- ja luontoarvot. Poronhoito on lin kunnassa poronhoitoalueelle sijoittuvan alueen osalta tärkeä osa kulttuuriperintöä ja tukee kylien elinvoimaisuutta. Poronhoito tarjoaa elinkeinon tai sivuelinkeinon usealle, pitäen ihmisiä harvaan asutuilla alueilla ja sitä kautta näitä alueita asuttuna. Kaavassa mainitaan myös, että lin kehittämisessä huomioidaan tavoite omavaraisuusasteen nostamisessa ruoantuotannossa, jota poronlihan tuotanto ja jalostus tukevat.

Kaavassa mainitaan, että porotalouden laidunalueiden yhtenäisyys ja kulkureitit laidunalueiden välillä tulee turvata sekä huomioida porotalouden tärkeät kohteet kuten erotus- ja ruokintapaikat. Tämä pyrkimys uhkaa jäädä vain näennäiseksi. Suunnittelumääräyksessä mainitaan, että reitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan tai muun poroelinkeino rakenteen kanssa. Pa-

liskunnan alueella on perinteisesti käytetty siirtoaitoja pysyvien rakenteiden sijasta, joten ne ovat yhtä tärkeitä poronhoitotöiden suorittamisen kannalta. Suunnittelumääräys ei ota tätä huomioon. Rakenteiden lisäksi suunnittelumääräyksessä tulee huomioida laidunalueiden yhtenäisyyden turvaaminen.

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämppät, laidunkiertoaidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä.

Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö -merkintä on hyvä ja tärkeä merkintä myös poronhoidon kannalta, mikäli sillä turvataan tuotannosta poistuvien alueiden palautuminen luonnonmukaisiksi alueiksi kasvittamalla ja rakentamalla kosteikkoja sekä varmistetaan alueiden rauhallisuus. Tällöin voidaan palauttaa teollisuuskäyttöön otettuja kesälaidunalueita takaisin porolaitumiksi. Poistuvia alueita ei saa kuitenkaan ottaa viljelyskäyttöön lukuunottamatta riistapeltoja, sillä viljelyksille tulisi paliskunnille vahinkojen estämis- ja korvausvelvollisuus porojen aiheuttamista vahingoista. Tämän kieltää myös voimassa oleva maakuntakaava turvetuotannon jälkikäytön periaatteissa poronhoitoalueella.

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on laadittu tuulivoimaselvitys. Tuulivoimaselvityksessä ei ole käsitelty poronhoitoa tai poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia riittävän kattavasti. Oijärven paliskunnan suurin sallittu poroluku on 1300 ja poronomistajia on 51, toisin kuin tuulivoimaselvityksessä on virheellisesti mainittu. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan alueelle sijoittuu jo rakennettuja tuulipuistoja sekä suunnitteilla olevia hankkeita. Korostamme eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia, jotka tulee ottaa huomioon. Yhteisvaikutukset ovat merkittävät poronhoidolle ja porojen laiduntamiselle.

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta” (PHL 3) Poronhoitolain lisäksi voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan poronhoitolain rajaan liittyvä ja tuulipuistojen suunnittelua ohjaava suunnittelumääräys edellyttävät, että tuulivoimahankkeiden suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset ovat keskeisiä ja niiden asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki ja alueella voimassa oleva maakuntakaava. Tuulivoimaselvityksen karttaliitteessä 2 ei- rajoit- teita alueelle sijoittuu poronhoidolle tärkeitä laidunalueita. Karttaliitteessä 11 poronhoidon kannalta tär- keissä alueissa kartalla näkyy ainoastaan talvilaidunalueet. Kartasta puuttuu kesä-, kevät- sekä syyslaidunalu- eet. Esimerkiksi kevätlaidunalueet ovat poroille tärkeitä vasoma-alueita. Oijärven paliskunnan TOKAT-aineis- toa on päivitetty ja päivitykset tulee lisätä selvitykseen.

Lukuisten pohjoismaisten tutkimusten mukaan etenkin vaatimet (yli 80 % porokarjasta) ovat herkkiä ihmis- toiminnan ja infrastruktuurin aiheuttamalle häiriölle, varsinkin kevättalvella tiineyden loppuvaiheessa, va- soma-aikana ja sen jälkeen (Skarin & Åhman 2014). Etenkin Ruotsissa on tutkittu poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia tuulivoiman osalta. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuist- oja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elin- piirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyt- tämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nope- ammin alueen poikki (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018).

Yleiskaavassa potentiaalisesti tuulivoima-alueeksi merkitty Viinamäen tuulipuistoa ympäröivä alue osuu po- rojen kevätlaidunalueelle eli vasoma-alueelle. Tällä alueella on jo rakennettua tuulivoimaa, jonka takia uuden tuulivoima-alueen vaikutukset poronhoidolle vaarantaisivat porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytys- ten turvaamisen yleiskaavassa. Laajennus tulee poistaa kaavakartalta sen todennäköisten poronhoidolle ai- heutuvien haittojen vuoksi: tuulivoiman vuoksi poistuu laidunalueita suoraan ja välttämiskaikatuksen kautta. Lisäksi laidunalue pirstoutuu. Tämä on myös vastoin alueen yleistä kaavamääräystä porojen laidunalueiden ja kulkureittien säilyttämisestä. Myöskään osoitettu ekologinen yhteys ei säily näin laajan tuulipuiston lähi- alueella.

Energiantuotantoalueeksi merkityn Klaavunsuon ja Vasikkasuon ympäröivä alue on poronhoidon kannalta tärkeää kevät- sekä kesälaidunalueita. Alueelle sijoittuu paliskunnan siirtoaita-alue, jota käytetään vasan- merkintää varten. Yleiskaavasta puuttuu poronhoidolle tärkeitä kohteita niin kiinteitä aitoja kuin siirtoaita- alueitakin. Esimerkiksi Hepokankaassa sijaitsee paliskunnan kiintoaita. Poronhoidon kannalta tärkeiden alu- eiden selvittämiseksi tulee järjestää neuvottelu Oijärven paliskunnan kanssa.

Iin kunnan tulee neuvotella Oijärven paliskunnan kanssa kaavasta PHL 53 §:n mukaisesti.

Vastine

- Järjestetään poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista (järjestetty 4.5.2023).
- Täydennetään poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointia. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteisvaikutusten arviointiin. Tuulivoimapotentiaalisten alueiden ja energiatuotannon alueiden toteuttamista pohditaan myös poroelinkeino näkökulmasta kaavaselostuksessa. Supistetaan energiantuotantoaluetta poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi.
- Viinamäen tuulivoimapuiston laajennusalue on tunnustettu laaditussa tuulivoimaselvityksessä potentiaalisena tuulivoima-alueena. Iin kunnanhallitus on päättänyt 21.08.2023 kokouksessaan käynnistää osayleiskaavan laatimisen Viinamäen olemassa olevan tuulivoimapuiston läheiselle alueelle (Kivimaan tuulivoimahanke), joten kaavaprosessin käynnistämiseksi on ollut poliittinen tahtotila. Hankealue poikkeaa osin strategisen yleiskaavan luonnosvaiheessa esitetystä rajauksesta. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset arvioidaan tarkemmin hankkeen YVA-menettelyssä ja osayleiskaavoituksessa. Myös hankkeen toteuttamismahdollisuudet tutkitaan näiden menettelyjen yhteydessä.
- Kaavakartalle lisätään kiinteät erotusaitapaikat paliskunnilta saatujen tietojen pohjalta. Paliskunnan kanssa on käyty läpi siirtoaitojen huomiointia koko kunnan kehittämistä ohjaavassa strategisessa yleiskaavassa. Kaavakartoille ja liitekartoille tarkistetaan merkinnät uusimman TOKAT-aineiston mukaisesti.

5. Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry 25.5.2022

Iin strategisessa yleiskaavassa luvataan alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti huolehtia valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Sitä toteutetaan edistämällä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden sekä ekologisten yhteyksien säilymistä. Lisäksi luvataan huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

TUULI-hankkeen johtopäätökset ja linjaukset maankäytön suunnitteluun korostavat erityisesti katoavien, hiljaisien ja erämaisten luonnonrauha-alueiden suojelun merkitystä ja tarvetta. ”Vaikka Pohjois-Pohjanmaalla on runsaasti metsiä ja soita, ei maakunnan rannikolla enää ole jäljellä luonnonrauha-alueita, ja hiljaisetkin alueet ovat pääosin pienialaisia ja pirstaleisia. Maakunnan merkittävimmät luonnonrauha-alueet sijaitsevat Olvassuolla, Litokairassa, Syötteellä, Oulangalla sekä Kuusamon vanhoissa metsissä, lisäksi pienialaisempia hiljaisia alueita ja luonnonrauha-alueita on maakunnan itä- ja pohjoisosissa rannikkoaluetta lukuun ottamatta. Kun tuulivoimarakentamista ohjataan maakuntakaavoituksella, olisi ensiarvoisen tärkeää, että maakunnan eteläosassa pystyttäisiin säilyttämään myös hiljaisia alueita. **Maakunnan pohjoisosassa tulisi varmistaa, että kansallispuistoissa, luonnonpuistossa ja muilla luonnonsuojelualueilla säilyisi niille ominainen erämaisuus, ja että tuulivoimaloiden maisemavaikutukset olisivat mahdollisemman vähäiset.**”

Tällaiset ovat kestäviä ja hyviä periaatteita, mutta tulevat vain turhan myöhään. Nykyisen Iin alueella sijaitsevista kolmestatoista Natura-alueesta yhdeksän sijaitsee entisen Kuivaniemen kunnanalueella ja jo rakennetut voimalat yhdessä luvitusvaiheessa olevan Yli-Olhavan hankkeen kanssa tulevat näkymään jokseenkin kaikkiin niistä.

Pahiten kärsivät Tuuliaapa-Iso Heposuon ja Iso Hirviaapa-Lähteenaaavan soidensuojelualueet, joissa tuulimyllyt on sijoitettu aivan viereen. Kontrasti maisemiltaan erämaisen suojelualueen ja jättiläismäisten, ympäri vuorokauden vilkkuvien, välkkyvien, punastelevien ja huokailevien teollisuusrakennelmien välillä on tyrmäävä ja heikentää oleellisesti sinänsä hienojen suojelualueiden virkistyskäyttöarvoja ja aiheuttaa vaaratekijän alueiden runsaalle linnustolle.

Iin lausunnolla oleva yleiskaavaesitys on laadittu vanhalta pohjalta, ottamatta huomioon TUULI-hankkeen suosituksia. Kun ne otetaan asianmukaisesti huomioon, ehkä-hankkeet 148 ja 152, jotka sijaitsevat vain 16-17 kilometrin päässä Litokairan rajaukselta ja tulisivat varmasti näkymään Litokairan laajoille suoalueille, tulee poistaa. Samoin tulee poistaa hanke 170, joka tulisi laajan ja suojellun Simon-Kuivaniemen suokeskittymän viereen.

Litokaira, Europan suurin napapiirin eteläpuolella sijaitseva luonnontilainen suometsäerämaa rajoittuu noin puolella pituudestaan kaavoitusalueen itärajaan ja pieni pala sen sisäänkin, joten Iin kunnan tuulivoimakaavoitus vastaa hyvin suurelta osalta tämän arvokohteen maisemien erämaisyyden säilyttämisestä. Tuulivoiman sijoittelussa se tarkoittaa nollatoleranssia; yksikään tuulivoimaloista ei saa näkyä Litokairan laajoille suoaukeille. Tämä tulisi kaavoituksessa varmistaa mittauksin ja mallinuksin myös luvitusvaiheessa olevien hankkeiden osalta.

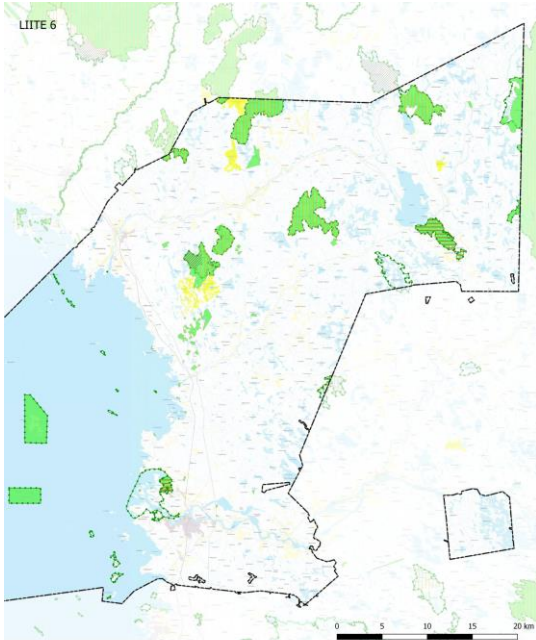
TUULI-hakkeessa korostetaan myös suojelualueiden välisten viheryhteyksien tarvetta, mikä suunnittelualueella osoittaa eteläisen Lapin toisen suuren suojelualueen, Simon Martimoaavan suuntaan. Yhteys koostuu pääosin Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnan raja-alueilla sijaitsevista soidensuojelualueista, joiden välissä on Metsähallituksen hallinnoimia maita turvaamaan lajien liikkumiselle välttämättömät viheralueet. Suojelualueet ja niitä yhdistävät viheryhteystarpeet ovat Litokairasta päin lukien: viheryhteys 6 km, yhdistetty Jännessuo-Käärmeaapa; viheryhteys 10 km, Simon-Kuivaniemen suokeskittymän yhdistetyt suojelualueet Rimpijärvi-Uusijärvi, Veittiaapa sekä Ristiaapa, josta Martimoaavalle on enää noin 4 km.

Keskittymän Natura-alueiden lisäksi etenkin suoketjun eteläpäässä on ennallistettuja yksityisiä suojelualueita ja metsakohteita ym. niin, että se vaihtelevan levyisenä, noin 20 kilometrin pituisena ja noin 6500 hehtaarin laajuisena ulottuu Kuivajoesta lähellä Simojokea sijaitsevalle Ristiaavalle. Ennallistaminen aloitettiin Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin talkoilla ja sitä on jatkettu Metsähallituksen Luontopalvelujen suunnitelmien perusteella myöhemmin konetyönä. Kustannuksista on pääosin vastannut Suomen Luonnonsuojeluliiton Hiilipörssi. Käärmeaapa-Jännessuon pinta-ala nostaa tämän ”siirtymäketjun” suojelualan 8700 hehtaariin ja korottaa sen merkitystä hiljaisena alueena, etenkin jos Lapin puolella rajoitetaan tuulivoiman rakentamista tärkeiden luontokohteiden ympärillä.

Hienojen soidensuojelualueiden ohella toinen arvokas luonnonelementti ja maisema- sekä viihtyvyystekijä Kuivaniemellä on Kuivajoen vesistö, vanha vaelluskalajoki 1900-luvun alkuun asti ja hyvä harjusvesi 2000-luvun alkuun saakka. Sen lohikanta taantui aikoinaan voimakkaasta liikapyyntistä ja lopetuksesta vastasi 1918 jokisuuhun yli joen rakennettu myllypato. Harjuksen lisääntymisen tyrehtyi tuhansien turvesuohehtaarien kuivatukseen 1990-luvulla. Sen jälkeen joen tilaa on parannettu hoitokalastuksen ja kutupaikkakunnostusten avulla ja siinä lisääntyy SAP-ohjelmasta jäänyt lohikanta, jota tuetaan keväisin pienpoikasistutuksilla. Harrikannan lisääntymisestä joen yläjuoksulla on myös merkkejä. Määrätietoisena tavoitteena on ollut palauttaa Kuivajoki yhtä hyväksi vaelluskalavedeksi kuin mitä se joskus on ollut; turvaamaan kalakantojen luontaista lisääntymistä, asukkaiden viihtymistä, ruokahuoltoa ja mahdollisesti pientä tienestiäkin.

Kuivaniemen rannikkoalueelle on jo rakennettu noin 35 tuulivoimalaa ja luvitusvaiheessa niitä on runsaat 60 kpl. Pääosa uusista voimaloista tullaan rakentamaan Kuivajoen eteläpuolelle siten, että viimeiset sijoittuisivat Hyryn kylän itäpuolelle ja paraatipaikalle jokimaisemaan.

Uusiutuvan energian tuottaminen vaarantaa nykymittakaavassa merkittävästi luonnonarvoja ja aiheuttaa osaltaan luontokatoa, vaikka tarkoitus on päinvastainen. Nykyisellään maassamme vielä lähes käyttämätön keino vähentää luontoarvojen menetyksiä on siirtää tuulivoiman rakentaminen mahdollisimman nopeasti avomerelle, jossa tuulivoiman kapasiteetti ja myllyjen hyötysuhde on paljon suurempi kuin mantereella. Merituulivoima tulee luonnollisesti sijoittaa paikkoihin, jossa vaikutus meriekosysteemeille on mahdollisimman vähäinen.

IIN TUULIVOIMASELVITYS

NATURA- JA SUOJELUALUEET

Natura-alue	soidensuojeluohjelma
luonnonsuojelualue	vanhojen metsien suojeluohjelma
	harjensuojeluohjelma
	soidensuojelun täydennys ehdotus

Pohjakaarta MRL 2020, Aineisto: Viikari/Valtteri 2020

Vastine

- *TUULI-hankkeen tulokset ja Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto ja viranomais ehdotus on huomioitu yleiskaavan laadinnassa. Yleiskaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat pääosin yhtenevät maakuntakaavaluonnoksen kanssa. Kaavaehdotuksen valmistelussa hyödynnetään tarvittavilta osin myös yleiskaavan valmisteluvaiheen jälkeen valmistuneita TUULI-hankkeen selvityksiä (muun muassa maisemaselvitys).*
- *Yleiskaavan laadinnassa on hyödynnetty TUULI-hankkeen ekosysteemipalveluselvityksen tuloksia etenkin ekologisten yhteystarpeiden osoittamisen osalta.*
- *Yleiskaavassa ei ole osoitettu uusia tuulivoimatuotantoalueita Litokairan erämaa-alueen läheisyyteen.*
- *Lausunnon pohjalta energiantuotantoalue -merkinnän kaavamääräystä täydennetään siten, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maisemavaikutukset Litokairan alueelle ja pyrkiä vähentämään haitallisia vaikutuksia. Lisäksi alueen rajausta supistetaan.*

6. Kuivaniemen osakaskunta 17.5.2022

Kiitos mahdollisuudesta ilmaista Kuivaniemen osakaskunnan mielipide ja kannanottomahdollisuus Iin kunnan strategisen yleiskaavan valmisteluaineistoon.

Kuivaniemen Osakaskunta omistaa sekä maa- että vesialueita (RN:0 876:1), jotka sijaitsevat Oulun läänissä Iin kunnan Kuivaniemen kylän alueella. Osakaskunnan vesialueita on Perämeren rannikolla Liikalanperän ja Onsajanmatalan pohjoispuolelta Simon kunnan rajalle saakka, Kuivajoen alajuoksulla, Hyryn kylän kohdalla Kuivajoessa sekä lisäksi vielä pienemmissä vesistöissä.

Osakaskunnan pääasiallisena tehtävänä on kalaston hoitoon ja kalastukseen liittyvät tehtävät, osakkaiden etujen valvonta sekä alueen vesistöjen kunnan Seuranta. Em. taustan pohjalta lausumme seuraavaa:

Lyhyt yhteenveto osakaskunnan kannalta tärkeimmistä asioista

1. Kuivajoen veneväylä tulee saattaa osaksi Iin kunnan huolehtimaa veneväyläverkostoa.
2. Kuivajoen tilaa tulee parantaa jatkuvasti käyttämällä hyväksi FCG SUUNNITTELU JA TEKNIikka Oy:n 7.5.2019 laatimaa Kuivajoen vesiensuojelun yleissuunnitelmaa ja siinä ehdotettuja käytännön toimenpiteitä eri paikkoihin Kuivajokea, Raportti nro: P32979.
3. Vatungin aluetta tulee kehittää yhdessä Iin kunnan, alueen yritysten, Kuivaniemen osakaskunnan ja muiden sidosryhmien kanssa sekä teollisuudelle että matkailulle sopiviksi mm. laatimalla koko Vatuminniemen alueelle asemakaava, joka tukee em. kehitystä
4. Vatumingin satamaan johtava pohjoisrannantie tulee peruskorjata ja uudistaa vastaamaan nykyisiin ja tulevaisuuden haasteisiin. Erityisesti on huomioitava raskaan liikenteen tarpeet.
5. Saaristo- ja kalastusmatkailua tulee kehittää esteettömyys huomioiden.
6. Osakaskunnan alueella mereen laskevat ojat (Ruonaoja, Heinioja, Putaanoja ja Karioja) tulee myös ottaa vesiensuojelun kohteiksi ja niiden kuormitusta tulisi vähentää erilaisin toimenpitein.
7. Kaakkurinniemen alueelle tulee rakentaa asemakaavan mukainen pienvenesatama (satama-alue on vuokrattu osakaskunnalta). Satama lisäisi em. asemakaava-alueen tonttien kysyntää, meri- ja saaristomatkailua ja alueen elinvoimaa.

Yleistä yleiskaavaan 2040

- Yleiskaavassa tulisi enemmän kiinnittää huomiota alueemme vesistöjen tilan parantamiseen, vapaa-ajan kalastuksen kehittämiseen ja kalatalouselinkeinon vahvistamiseen alueellamme.

- Lisäksi yleiskaavassa tulisi Ottaa paremmin huomioon alueemme merellisyys ja jokialue sekä mahdollistaa laajemmin vapaa-ajan ja pysyvien asuntojen rakentaminen vesistöjen ääreen.
- Myös mahdollisuutta matkailuun Vutungissa ja merialueemme lähisaaristossa tulisi edistää määrätietoisemmin alueellamme.
- Kaakkuriniemen alueen satamahanketta tulisi edistää, jotta meri- ja saaristomatkailua saataisiin laajemmin kehitettyä Osakaskunnan alueella.

Kuivajoki ja siihen tulevat virtaamat

Turvetuotannon toiminnan vähentyessä on myös Kuivajoen vedenlaatu parantunut. Erityisesti toivoisimme, että yleiskaavassa:

Kannustettaisiin metsäojitusten ja luonnonojien kuormituksen vähentämiseen teknillisin toimenpitein ja näihin osoitettaisiin kohdennettua tukirahoitusta. Näistä on saatavissa tietoa Kuivajoen vesiensuojelun yleissuunnitelman raportista, FCG SUUNNITTELU JA TEKNIikka Oy:n 7.5.2019, Raportti nro: P32979.

Huomioitaisiin joen kunnan parantuessa virkistyskalastus mahdollisuudet mm. edistämällä ns. kalastuspoolien muodostumista koko Kuivajoen alueelle. Kalastusalueiden eli poolien tekeminen tulisi perustua kuitenkin maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

Kuivajoen suiston veneväylää parannetaan ja se otetaan osaksi lin kunnan huoltamaa veneväyläverkostoa.

Vatunki

Osakaskuntamme yksi tärkeä alue on Vatunki ja siellä sijaitseva satama Pohjoisrannan kylän läheisyydessä. Aluetta tulisi kehittää yhteistyössä osakaskunnan, lin kunnan, alueen yritysten ja yhdistysten kanssa seuraavin toimenpitein:

Pohjoisrannan tie tulee peruskorjata ja uudistaa liikennekelpoiseksi.

Vatungin infraa tulisi kehittää siten, että se mahdollistaisi matkailuelinkeinon laajentumisen ja kalateollisuuden vahvistumisen ilman huolia vesistön tilan huononemisesta.

Satamalaitureiden määrää tulisi lisätä, jotta alueella olisi riittävästi tilaa matkailun ja kalatalouden elinkeinosten harjoittamiseksi.

Veneiden ja isompien alusten talvisäilytykseen tulisi varata oma alueensa siisteyden ja alueen toimivuuden säilyttämiseksi.

Alueen jätevedenpuhdistamon toiminta tulee laittaa vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Vatunkiin tulisi laatia asemakaava.

Meri ja saaret

Alueellamme ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita saaria (useimmat Metsähallituksen omistuksessa), joihin toivoisimme merellistä matkailua edistäviä toimenpiteitä.

- Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota saaristomatkailemisen kehittämiseen
- Alusten rantautumismahdollisuuksien parantamiseen ja esteettömän / turvallisen liikkumisen mahdollistamiseen mm. pitkospuureittien muodossa.

Luonnonhoitohankkeet osakaskunnan alueella

Osakaskunnan alueella mereen laskee useita Ojia ja noroja. Näitä ovat mm. Ruonaoja, Heinioja, putaanoja ja Karioja. Näiden ojien virtaamat ja kuormitukset Perämereen ovat keväisin ja sateisina aikoina merkittävät. Näiden vaikutusta tulisi vähentää em. kohteisiin sopivien luonnonhoitohankkeiden avulla ja kohdistamalla näihin yleistä tukirahoitusta.

Vastine

- *Kaavassa Vatungin alueen kehittäminen on huomioitu monin tavoin. Vatungin alue on osoitettu muun muassa matkailukohteena (m-4). Merkinnän suunnittelumääräyksessä todetaan asemakaavoituksesta seuraavasti: ”Mikäli kohteiden kehittäminen vaatii rakentamista tai voimakkaampaa alueiden muokkausta, tulee laatia asemakaava tai riittävä muu suunnitelma”. Tarkistetaan kaavaratkaisua siten, että Vatungin kehittäminen kalastuselinkeinon näkökulmasta tulee vahvemmin esille. Täydennetään kaava-aineistoa myös lausunnossa esille nostettujen alueen kehittämistarpeiden osalta.*
- *Yleiskaavassa on annettu Kuivajokilaakson kehittämisvyöhykkeelle määräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Kuivajoen vedenlaadun parantamiseen. Tarkistetaan kaava-aineistoa siten, että vesistöjen tilan parantamiseen liittyvät tavoitteet tulevat vielä selvemmin esille. Tarkemmat toteutustoimenpiteet ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.*
- *Strategisessa yleiskaavassa nostetaan esille matkailun ja ranta-alueiden hyödyntämiseen liittyviä kehittämistarpeita. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.*
- *Yleiskaavassa Kaakkuriniemen satama on osoitettu keskeisenä satamana. Yleiskaavassa ei kuitenkaan voida määrätä rakentamisen toteutuksesta.*
- *Tavoitteena on ollut nostaa lin merellisyyteen liittyviä kehittämistarpeita kattavasti esille yleiskaavassa. Tarkistetaan, että lausunnossa esille nostetut asiat on riittävällä tavalla huomioitu kaavassa.*
- *Pohjoisrannantie on yleiskaavassa osoitettu kehitettävänä tieyhteytenä.*
- *Metsäojituksiin ei yleiskaavalla voida ottaa suoraan kantaa. Yleiskaavassa ei myöskään oteta kantaa mm. veneväyläverkoston ylläpitäjiin tai määrätä rakentamisen toteuttajia. Esitetyt kehittämistoimet huomioidaan tarkemmin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, sillä kaikkiin yksityiskohtiin ei voida strategisessa yleiskaavassa ottaa kantaa kaavan tarkkuustason vuoksi.*

7. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 12.5.2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto: Iin kunnan strateginen yleiskaava 2040

Iin kunnanhallitus on pyytänyt lausuntoa Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta koskien Iin kunnan strategista yleiskaavaa.

Iin kuntaan ollaan laatimassa strategista yleiskaavaa, jonka tavoitevuosi on 2040.

Yleiskaavalla ennakoidaan ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategiaa tavoitteita sekä yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää. Iin strategisen yleiskaavan kaavaselostuksessa merituulivoimaa käsitellään hyvin yleispiirteisesti, mutta sillä voi toteutuessaan olla merkittäviä vaikutuksia alueen merenkulkuun ja sen toimintaedellytyksiin.

Iin edustan merialueella kulkee kolme kauppamerenkulun pääväylää, ja kaava-alueen läpi kulkee meriliikennettä mm. Oulun Satamaan, joka on Perämeren suurin yleissatama. Strategisessa maankäytön suunnitelmassa alueen merenkulku sekä sen turvallisuus ja toiminta edellytykset tulisi huomioida yhtenä keskeisenä asiakohtana, jotta alueen merenkulku ja pohjoisen merenkulun erityispiirteet ymmärretään huomioida jatkossa esimerkiksi merituulivoimaa koskevissa tarkemmissa kaavoitus- ja lupaprosesseissa.

Iin yleiskaavassa on esitetty laajempaa merituulivoima-aluetta (*merituulivoimavyöhyke*) jo kaavoitetun Suurhiekkan merituulialueen ympärille. Kaavassa esitetyn merituulivoima-alueen etelä- ja lounaisosassa kulkee aluehallintoviraston vuonna 2018 määräämä julkinen kulkuväylä (Oulun väylä), jonka Traficom on vahvistanut käyttöön väyläpäätöksellään vuonna 2019. Väylän ylläpitäjä on Väylävirasto. Uusi, kulkusyvyydeltään 12,5 m väylälinjaus, on ollut tarpeen, sillä Oulun satamaan johtava 10 metrin kulkusyvyinen väylä ei mahdollista suurimpien alusten kulkua täydessä lastissa mm. Perämeren suurten vedenkorkeusvaihteluiden vuoksi. Oulun väylä väyläalueineen on merkittynä kaavakartalle.

Julkiset kulkuväylät (väyläalueineen) on osoitettu merenkulun käyttöön vesilain mukaisessa menettelyssä lupaviranomaisen määräyksellä, eikä väyläalueelle saa rakentaa esteitä. Lisäksi merenkulun turvallisuuden ja häiriöttömän navigoinnin varmistamiseksi väyläalueen ja tuulivoima-alueen väliin on jätettävä riittävästi etäisyyttä. Tämän johdosta kaavassa esitetty merituulivoima-alue (*merituulivoimavyöhyke*) tulee muuttaa.

Meriliikenteen näkökulmasta merituulivoimapuistot voivat vaikuttaa mm. merenkulun tutkajärjestelmiin sekä merenkulun turvallisuuteen, joissa Traficomilla on keskeinen rooli. Alusliikennepalvelulain (623/2005) mukaisesti Traficom on toimivaltainen Kaikki Suomen kauppamerenkulun väylät ovat liikenteenohjauksen

piirissä, jonka keskeisin havaintoväline on tutka. Tutkien häiriötön toiminta on Traficomille erityisen tärkeää, sillä se valvoo VTS- palveluntuottajaa ja tuotettavaa meritilannekuvaa sekä sen oikeellisuutta.

Merituulivoimapuiston sijoituessa väylien ja alusten liikennöintialueiden välittömään läheisyyteen, tuulivoimat voivat aiheuttaa haittaa tai häiriötä sekä alusten paikannus- ja tutkajärjestelmille, että meriliikenteen ohjauksen tutkavalvonnalle ja aiheuttaa vaaraa merenkulun turvallisuudelle.

Suunniteltaessa merituulivoimatuotantoon esitettäviä alueita, niiden aluerajauksissa on huomioitava alueen väylät (väyläalueet) ja niiden jatkeet (kulkuyhteys avomerren ja väylän välillä), ankkurointialueet sekä merenkulun suojapaikat siten, että näiden alueiden väliin jätetään vähintään 1,5 km:n suojaetäisyys toisiinsa. Traficom käyttää vastaava vähimmäisetäisyys-suositusta kaikille merituulivoimahankkeille ja -kaavoille, joissa tuulivoimaloiden vaikutuksia merenkulun paikannus- ja tutkajärjestelmille ja merenkulun turvallisuuteen ei ole selvitetty. Lisäksi on huomioitava Pohjois-Pohjanmaan jääolosuhteet, jotka asettavat erityisiä vaatimuksia alusten reittivalintoihin, sillä haastavissa jääolosuhteissa kulkuväylää on murrettava toisinaan myös väyläalueiden ulkopuolella, joka entisestään korostaa riittävän suojaetäisyyden tarvetta alueella. Sujuva ja turvallinen meriliikenne ympäri vuoden on tärkeää niin alueellisesti (Oulun Satama) kuin laajemmassa mittakaavassa koko Suomen osalta, sillä merkittävä määrä Suomen ulkomaankaupan tavaravirroista kulkee meriteitse.

Traficom esittää, että *merituulivoimavyöhyke*-kaavamerkintää ja sen määräystä täsmennettäisiin merenkulun ja sen infrastruktuurin osalta seuraavasti:

Merituulivoiman mahdolliset vaikutukset merenkulun toimintaedellytyksiin sekä tutkajärjestelmiin ja merenkulun sekä väylien käytön turvallisuuteen on selvitettävä tuulivoimahankkeen tarkemmissa kaavoitus- ja lupavaiheissa.

Vastine

- *Merituulivoimavyöhyke-kaavamerkintää ja merkinnän määräystä täydennetään esitetyllä tavalla.*
- *Täydennetään kaavaselostusta tarvittavilta osin lausunnossa esille nostettujen asioiden osalta.*

8. Lapin liitto 17.5.2022

Lapin liitolla ei ole huomauttamista lin strategisesta yleiskaavasta 2040, joten emme anna lausuntoa.

Vastine

- *Merkitään tiedoksi.*

9. Oulunkaaren ympäristölautakunta 25.5.2022

Iin kunta on pyytänyt Oulunkaaren ympäristöpalveluiden lausuntoa Iin kunnan strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluaineistosta. Oulunkaaren ympäristölautakunta toimii Iin kunnan terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Lausunto pyydetään antamaan 26.5.2022 mennessä.

Iin kunnanhallitus päätti 28.3.2022 kokouksessaan asettaa yleiskaavan valmisteluaineiston julkisesti nähtäville. Yleiskaavalla ennakoidaan ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu.

Strategisen yleiskaavaprosessin kanssa samaan aikaan on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hanke, jossa tarkastellaan valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan liikennejärjestelyjä. Liikennetarkastelussa vaihtoehtotarkastelujen kautta laaditaan periaateratkaisut Olhavan, Myllykankaan ja Kuivaniemen taajamien liikennejärjestelyistä. Periaateratkaisut esitetään strategisessa yleiskaavassa. Ratkaisut mm. tien yksityiskohdallisen sijainnin osalta tarkentuvat myöhemmin laadittavassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma laaditaan lakia liikennejärjestelmästä ja maantiestä noudattaen. Iin kunta on mukana suunnittelussa, ja alustavat vaihtoehtoiset liikennejärjestelyt asetetaan kaavan valmisteluaineiston mukana julkisesti nähtäville ja niistä kerätään palautetta.

Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, mutta se ei pääosin kumoa voimassa olevia osayleiskaavoja. Poikkeuksena edelliseen strateginen yleiskaava korvaa Uuden Oulun yleiskaavan, joka on voimassa pienellä alueella Jakkukylän osakuntaliitosalueella. Lisäksi strateginen yleiskaava korvaa oikeusvaikutuksetoman Kuivaniemen yleiskaavan. Strateginen yleiskaava tulee huomioida laadittaessa, muutettaessa ja päivitettäessä osayleiskaavoja ja asemakaavoja sekä suunniteltaessa muuta alueiden käyttöä. Strategista yleiskaavaa tulisi tulkita yhdessä osayleiskaavojen kanssa.

Asiaa ovat valmistelleet ympäristötarkastaja Kaisa Pikkarainen p. 050 395 0366 ja ympäristötarkastaja Anu Yli-Elsilä p. 040 660 8311.

Oulunkaaren ympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Oulunkaaren ympäristölautakunta pitää perusteltuna oikeusvaikutteisen strategisen yleiskaavan laatimista Iin kunnan alueelle.

Strategisen yleiskaavan kaavaluonnoksessa on merkitty Iin kunnan alueelle yhteensä viisi (5) kiviaineshuollon kannalta tärkeää aluetta. Näiden alueiden kehittämisperiaatteiden mukaan merkinnällä on osoitettu yleispiirteisesti alueet, joilla sijaitsee kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Kiviaineen ottamista suunniteltaessa on otettava huomioon alueen jälkikäyttö, liikenteelliset vaikutukset, vaikutukset lähiasutukseen sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoihin. Suunnittelumääräyksen mukaan aluetta kehitetään maa-aineslain mukaisten lupamenettelyjen ja tarvittaessa osayleiskaavoituksen kautta.

Iin kunnan alueella tällä hetkellä voimassa olevista maa-ainesluvista noin 41 % sijaitsee näillä kiviaineshuollon kannalta tärkeiksi alueiksi merkityillä alueilla. Lupien mahdollistaman maa-ainesten kokonaisottomäärän perusteella noin 58 % luvitetusta kokonaisottomäärästä kohdistuu näihin alueisiin. Maa-aineslupien lukumäärän tai niiden mahdollistaman maa-ainesten kokonaisottomäärän mukaan laskettuna noin puolet viime vuosina Iin kunnan alueelle luvitetusta maa-ainesten otosta on sijoittunut näille kiviaineshuollon kannalta tärkeiksi alueiksi merkityille alueille ja noin puolet niiden ulkopuolelle.

Oulunkaaren ympäristölautakunta pitää järkevänä, että maa-ainesten ottotoiminnan sijoittumista Iin kunnan alueella ohjataan strategisella yleiskaavalla. Oulunkaaren ympäristölautakunta kuitenkin katsoo, että kaavaluonnoksen perusteella ei ole selkeää, miten vahvasti yleiskaava ohjaa maa-ainesten ottotoiminnan sijoittumista. Maa-aineslain (555/1981) 3 §:ssä on asetettu maa-ainesten ottamisen rajoitukset ja 6 §:ssä maa-aineslupan myöntämisen edellytykset. Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Pykälän 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Oulunkaaren ympäristölautakunta esittää, että strategiseen yleiskaavan laadinnan yhteydessä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin yleiskaavan ohjausvaikutuksia ja -vaikutusmahdollisuuksia maa-ainesten ottotoimintaa koskien ja tarkennetaan tarvittaessa, millä tavalla yleiskaava ohjaa maa-ainesten ottotoiminnan sijoittumista.

Strategisen yleiskaavan kaavaluonnoksessa on merkitty Iin eteläosaan potentiaalinen tuulivoimaloiden alue, joka sijoittuu osittain kahden pohjavesialueen, Välikankaan ja Tiironkankaan alueelle, jotka on luokiteltu ve-

denoton kannalta tärkeiksi 1 luokan pohjavesialueiksi. Kyseisillä pohjavesialueilla sijaitsee kaikkiaan 3 pohjavedenottamo, joista pumpattua vettä käytetään talousvetenä. Kyseinen potentiaalinen tuulivoimaloiden alue on kaavaluonnoksessa rajattu siten, että Välikankaan pohjavesialueella oleva vedenottamo sijoittuu potentiaaliselle tuulivoimaloiden alueelle ja toinen Tiironkankaan ottamoista sijaitsee hyvin lähellä potentiaalista tuulivoimaloiden aluetta. Välikankaan ja Tiironkankaan pohjavesialueiden lisäksi kyseisen potentiaalisen tuulivoimaloiden alueen välittömään läheisyyteen sijoittuu kolme muuta luokiteltua pohjavesialuetta, Aaltokangas, Kotakangas ja Ritokangas. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että pohjavesien suojelemiseksi ja vedenhankinnan turvaamiseksi tuulivoimaloita ei tule sijoittaa luokitelluille pohjavesialueille.

Edellä mainitun potentiaalisen tuulivoimaloiden alueen itäosassa ja pieneltä osin Välikankaan ja Tiironkankaan pohjavesialueilla on vireillä Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatiminen. Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaluonnoksessa esitetyn perusteella tuulivoimalat eivät tule sijoittumaan Välikankaan ja Tiironkankaan pohjavesialueilla. Kaavaluonnoksessa osayleiskaavan pohjavesialueille sijoittuvat osat ovat selkeästi pienempiä kuin mitä strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen pohjavesialueille merkitty potentiaalinen tuulivoimaloiden alue. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että Iin eteläosaan sijoittuvan potentiaalisen tuulivoimaloiden alueen Välikankaan ja Tiironkankaan pohjavesialueille sijoittuvia osia tulee pienentää pohjavesien suojelemiseksi ja vedenhankinnan turvaamiseksi. Oulunkaaren ympäristölautakunta esittää, että strategisen yleiskaavassa tarkennetaan vedenhankintaa varten tärkeitä ja muita vedenhankintakäyttöön soveltuvia pohjavesialueita koskevaa suunnittelumääräystä siten, että alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laadun lisäksi pohjavesiesiintymän antoisuus ei heikenny. Strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen ei ole merkitty kaikkia Iin kunnan alueelle sijoittuvia Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavaan merkittyjä luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Kaavaluonnoksesta puuttuvat kyseiset merkinnät esimerkiksi Alimmaisen Luujärven aavan, Antinaavan ja Mustanlammenaavan alueilta.

Oulunkaaren ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen on merkitty ekologisia yhteystarpeita luonnonsuojelun ja luonnonmonimuotoisuuden kannalta merkittävimpien alueiden välille. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että strategiseen yleiskaavaan tulisi merkitä ekologinen yhteystarve Litokairan Natura-alueen ja Mursunjärvi-Lammasjärvi-Matilanjärvi-Lamminperä Natura-alueen välille.

Strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen on merkitty turvetuotannon jälkikäyttöalueita (merkinnöillä energiantuotantoalue ja turvetuotannon jälkikäyttöalue). Oulunkaaren ympäristölautakunta esittää, että kyseisten alueiden kaavamääräyksiin lisättäisiin, että turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon mahdollinen happamien tai potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen alueilla.

Strategisen yleiskaavan kaavaluonnoksessa on esitetty poronhoitoaluetta koskevaa kaavamerkintää koskien suunnittelumääräys: Reitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan tai muun poroelinkeinin rakenteen kanssa. Suunnittelumääräykseen on syytä tarkentaa, mitä reittejä määräys koskee.

Oulunkaaren ympäristölautakunta on päätöksellään 28.1.2021 § 107 hyväksynyt Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan maastoliikennelain (1710/1995) mukaisen hakemuksen Kiiminki - Kierikki - Yli-Tannila ja Isokangas-Harakkaperä moottorikelkkailureittisuunnitelman hyväksymisestä Iin kunnan alueella sijaitsevilta osin. Kyseisiä, Iin kunnan kaakkoisosaan sijoittuvia moottorikelkkailureittejä ei ole merkitty strategisen yleiskaavan kaavaluonnokseen.

Vastine

- *Täydennetään kaava-aineistoa tarkemmalla kuvauksella strategisen yleiskaavan maa-ainesten ottoa koskevasta ohjausvaikutuksesta. Maa-ainesten ottoa säätelee maa-aineslaki, joten esille nostetut asia huomioidaan yleiskaavasuosituksissa (ei määräyksissä).*
- *Lisätään lausunnossa esille nostetut suojelluiksi tarkoitetut suoalueet kaavakartalle.*
- *Tarkennetaan turvetuotannon jälkikäyttöalueiden kaavamerkinnän määräystä lausunnossa esille nostetulla tavalla.*
- *Tarkistetaan tuulivoimaloiden alueiden rajauksia siten, että alueet eivät sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.*
- *Täydennetään kaavakarttaa lausunnossa esille nostetulla ekologisella yhteystarpeella.*
- *Täydennetään poronhoitoa ja reitistöjä käsitteleviä selostuksen osia niin, että lausunnossa esitetty tarkennustarve tulee huomioitua. Kaavamääräyksen sanamuotoa tarkennetaan.*
- *Moottorikelkkareitit täydennetään kaavaehdotukseen.*

10. Iin ympäristöyhdistys 26.5.2022

Lausunto Iin strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluvaiheen aineistoon

Iin strateginen yleiskaava täydentää vuonna 2018 hyväksyttyä Iin kuntastrategiaa 2025. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2040. Strategisen yleiskaavan laadinnassa huomioidaan meneillään oleva uuden kuntastrategian laatimisprosessi ja asetetut tavoitteet. Yleiskaavaa päivitetään tarvittavien teemojen osalta valtuustokausittain. Nämä päivitystyöt kytetään kuntastrategian päivittämisprosessiin. (Sweco 2022a, 4.)

Strategisessa yleiskaavassa esitellään kehittämisen periaatteet lissä. Yleiskaava ei ole tarkka ja yksityiskohmainen, vaan siinä käytetään pääosin symboleita ja vyöhykkeitä. Kaavaratkaisussa on huomioitu kuntastrategian läpileikkaavat teemat, joita ovat kestävä kehitys, digitalisaatio ja elinkeinoelämä edellä. Kehittämisperi-

aatteet ovat asumisen ja elinkeinojen li, matkailun ja virkistyksen li, energia-li, maaseudun ja kylien li ja luonto-li (emt. 11.)

Strateginen yleiskaava on MRL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava (Sweco 2022a, 12). Osa kaavamerkinnöistä ja -määräyksistä voi olla myös oikeusvaikutuksettomia (Iin kunta 2019, 11). Strateginen yleiskaava ohjaa uusien osayleis- ja asemakaavojen laatimista tai voimassa olevien kaavojen muuttamista (Iin kunta 2019, 11) sekä muuta maankäytön suunnittelua, kuten esimerkiksi tiehankkeiden suunnittelua ja ympäristölupia vaativia toimenpiteitä. Osayleiskaavoituksessa yleiskaava tulee huomioida kehittämisperiaatteiden kautta. Strateginen yleiskaava ei kumoakaan Iin alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- tai asemakaavoja lukuunottamatta Uuden Oulun yleiskaavaa pienellä alueella Jakkukylän osakuntaliitosalueella. Yleiskaava korvaa oikeusvaikutuksettoman Kuivaniemen yleiskaavan. (Sweco 2022a, 12.)

Iin Ympäristöyhdistys toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lausunrossamme strategisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (8.10.2019) kiinnitimme erityistä huomiota esitettyihin strategisen yleiskaavan tavoitteisiin sekä tarpeisiin, joihin strategisella yleiskaavalla pyritään vastaamaan. Katsoimme, että ekosysteemien toimivuuden säilyttämisen tulee olla ensisijaisena tavoitteena Iin strategisen yleiskaavan laatimisessa sekä kunnan strategisessa kehittämisessä. Tällöin voidaan pyrkiä vastaamaan myös ilmaston lämpenemisen haasteeseen. Pidimme myös tärkeänä sitä, että strategisessa yleiskaavassa tehdään näkyväksi maankäytön moninaiset tarpeet asukkaiden hyvinvoinnin, maaseudun elinkeinojen säilyttämisen ja elinkeinoelämän kehittämisen sekä kestävästä kehityksen näkökulmista. Ilmaisimme lisäksi huolestamme luonnontilaisten elinympäristöjen säilymisestä eläimille ja ihmisille. Kaavaselostuksessa tarkastellaan strategisen yleiskaavan vaikutuksia ilmastoon, kestävästä kehityksestä, yhdyskuntarakenteeseen, kunnan elinvoimaan, kestävästä liikkumisesta, ihmisiin ja elinympäristöön sekä luontoon ja maisemaan. Yleiskaavatyössä on huomioitu ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät tavoitteet laajasti ja vaurauduttu ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin vaikutuksiin. Strategisen yleiskaavan kaavaratkaisun katsotaan tukevan kunnan elinvoiman kehittämistä, kun kehittämisen näkökulmasta keskeisiä elinkeinoja ovat muun muassa uusiutuvaan energiaan ja kiertotalouteen liittyvät toiminnot (mm. tuulivoima), matkailu ja metsätalous. Elinympäristön osalta kaavaratkaisussa on pyritty varmistamaan riittävät viheralueet. Kaavalla myös tuetaan kuntalaisille tärkeiden ulkoilu- ja virkistysalueiden säilymistä ja kehittämistä. Tärkeänä pidetään lisäksi sitä, että alueelle jää riittävä määrä hiljaisia luonnonrauha-alueita. Ekologisia yhteystarpeita on osoitettu luonnonarvoiltaan merkittävien alueiden välille. Kaavaselostuksessa todetaan, että tuulivoimahankkeet, mahdolliset uudet maa-ainesten otto- ja kaivosalueet, voimajohtohankkeet sekä uudet tieyhteydet ovat merkittävimpiä maisemaa muuttavia hankkeita Iin kunnan alueella.

Kaivostoiminnasta tunnistetaan haitallisia vaikutuksia muihin elinkeinoihin kuten esimerkiksi poronhoitoon, luontomatkailuun ja ympäristöön. Lisäksi poronhoito ja tuulivoimatuotanto voivat paikoin olla ristiriidassa

keskenään. Paikallistasolla uusilla rakentamishankkeilla voi olla luonnon monimuotoisuutta heikentäviä vaikutuksia sekä hajarakentamisella kielteisiä luontoon kohdistuvia vaikutuksia (Sweco 2022a, 28-33).

Katsomme, ettei kaavaratkaisussa vielä ole huomioitu riittävästi luonnon monimuotoisuutta, hiljaisia alueita ja maaseudun elinvoimaisuutta. Kunnan alueelle sijoittuvat Natura-alueet ja luonnonsuojelualueet on listattu strategisen yleiskaavan 2040 kaavaselistuksen liitteessä 2: Lähtötiedot ja nykytilan kuvaus (ks. Sweco 2022b, 33-35). Liitteessä on myös esitelty Iin kuntaa koskevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset. Luonnon monimuotoisuus tulee kaavamerkinnoissa esiin perinnemaisemien ja metsätalouden sekä turvetuotannon jälkikäyttöalueiden kehittämisperiaatteissa. Maakuntakaavamääräyksissä on myös lueteltu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät 1. ja 3. vaihemaakuntakaavan mukaiset suoalueet (luo-1): Kassasuo, Kontiomaansuo N, Leväsuo 2 (itä), Hetesuo ja Muhosuo. Näitä alueita ei ole sisällytetty luo1-merkinnällä kaavaselistuksen luonnonsuojelualueiden listaukseen. Strategisen yleiskaavan valmisteluvaiheen aineistoissa ei myöskään ole huomioitu LUO-kohteita, jotka sijaitsevat Iso-Palojärven etelä- ja pohjoispuolella. Nämä alueet on tunnistettu Ollinkorven tuulivoimapuiston yleiskaavan kaavaselistuksessa 5.1.2021 (Ramboll 2021, 255) Ollinkorven tuulivoimahankealuetta lähellä oleviksi suojelualueiksi. LUO- ja luo-1-merkinnöillä olevat alueet tulee lisätä kaavaselistukseen ja osoittaa ne kaavakartalla. Näiden alueiden lisäksi tulee huomioida muut luonnonympäristöjen ja maisemien kannalta erityiset alueet, joita kaavaselistuksen liitteessä 2 (Sweco 2022b, 33) todetaan olevan runsaasti.

Hiljaisia alueita ei ole strategisessa yleiskaavassa tarkennettu maastomittauksin, vaan aineistossa on tukeuduttu vuoden 2015 maakuntakaavaan, jossa huomioitiin 1. vaihemaakuntakaavaan merkityt tuulivoima-alueet. Iin kunnan alueella on sen jälkeen kaavoitettu uusia tuulivoima-alueita, minkä lisäksi strategisen yleiskaavan tuulivoimaselvityksessä esitetään potentiaalisia tuulivoima-alueita. Kainuun liiton (2016) ELMA-hankkeessa kartoitettiin ekologisia yhteyksiä, hiljaisia alueita sekä sitä, millaisia kulttuurisia ekosysteemipalveluita ihmiset käyttävät alueella. Hankkeen tulosten katsottiin palvelevan maankäytön suunnittelua muun muassa tuulivoiman sijoittamisen, luontomatkailun kehittämisen sekä maa- ja metsätalouden näkökulmista. Vastavainlainen kartoitus kuin Kainuussa olisi tarpeen tehdä myös Iin kunnan alueella.

Hiljaisia alueita ei yleiskaavassa ole riittävästi huomioitu suunnitelmissa, sillä esimerkiksi kaavakarttaan merkityt tavoiteltavat ulkoiluverkostot Yli-Olhavassa ja Ollinkorven alueella on osittain sijoitettu tuulivoima-alueille. Matkailua ja virkistystä mahdollistavia ulkoiluverkostoja olisi hyvä sijoittaa maisemallisesti, linnustollisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta kiinnostaville, tyypillisesti hiljaisille, alueille sekä kulttuuri- ja muinaiskohteisiin. Ulkoiluverkostoilla voitaisiin tukea esimerkiksi maatilamatkailun kehittymistä. Ulkoiluverkostot ja eri tavoin hiljaiset alueet tulisi nähdä Iin kunnan vetovoimatekijöinä niin, että ne houkuttelisivat ihmisiä Iihin asumaan ja viihtymään. Ne ovat kunnan elinvoimalle tärkeitä alueita. Hiljaisia alueita on arvioitu olevan Iin kunnan alueella huomattavan vähän, minkä vuoksi ne tulee ottaa yhdeksi keskeiseksi suunnittelun

lähtökohdaksi. Näin nämä alueet niin sisämaassa kuin merenranta-alueillakin on mahdollista säilyttää nykyisille ja tuleville sukupolville. Hiljaiset alueet tulee merkitä strategisen yleiskaavan kaavakarttaan.

Iin kunnan strategisen yleiskaavan tuulivoimaselvitys tulee asettaa erikseen nähtäville ja järjestää siitä yleisötilaisuus. Kaavaselostuksessa on osoitettu yksittäisiä potentiaalisia tuulivoima-alueita, jotka pohjautuvat taustaselvitykseksi laadittuun tuulivoimaselvitykseen tai voimassa olevaan maakuntakaavaan. Tuulivoimaselvityksessä esille nousseista uusista tuulivoima-alueista suuri osa on jätetty kaavaratkaisussa osoittamatta (Sweco 2022a, 18-19). Tuulivoimaselvitys on tehty strategisen yleiskaavan suunnittelun alkuvaiheessa ja osallistamatta kuntalaisia. Jotta tuulivoimaselvitys yhtenä strategisen yleiskaavan keskeisistä asiakirjoista ilmaisisi kunnan tahtotilaa, se tulisi tehdä vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa.

Iin kunnan pohjavesikartoitus tulee päivittää. Nykyisiä pohjavesialueiden rajauksia sekä pohjaveden kertymisalueita tulee tarkistaa, selkiyttää ja tarvittaessa tutkia, jotta Iin kunnan pohjavedet voidaan turvata kaavoituksessa. Lisäksi vesienhoito tulee huomioida strategisessa yleiskaavassa. Vesienhoidolla pyritään estämään jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä saamaan kaikki vedet vähintään hyvään tilaan. Ii sijoittuu Oulujoen-Iijoen vesienhoitoalueeseen, jonka vesienhoitosuunnitelman valtionneuvosto hyväksyi 16.12.2021 (<https://www.ymparisto.fi/vesienhoitoalue/oulujoki-iijoki/suunnitelmat>).

Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointia tarvitaan. Iin kunnan erityisyydet ja vahvuudet tulee tunnistaa ja niitä tulee maankäytön suunnittelulla tukea. Erämaat, vesistöt ja maaseutumaiset kulttuuriympäristöt ovat Iin kunnan rikkauksia.

Vastine

- *Tarkastellaan mahdollisuutta osoittaa hiljaiset alueet yleiskaavakartalla. Täydennetään hiljaisten alueiden kuvausta kaava-aineistossa, mutta erillistä selvitystä ei tehdä yleiskaavan yhteydessä. Selvitysaineistona hyödynnetään maakuntakaavoituksen yhteydessä tehtyjä selvityksiä.*
- *Täydennetään maakuntakaava-aineiston mukaiset suoalueet kaavakartalle. Osayleiskaavoja ei muuteta tai kumota tällä yleiskaavalla, joten osayleiskaavojen tarkempia merkintöjä ja määräyksiä esim. luonnonsuojelualueista ei huomioida yleiskaavassa.*
- *Pohjois-Pohjanmaan liiton TUULI-hankkeessa on laadittu viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, jonka tuloksia on hyödynnetty yleiskaavan laadinnassa. Täydennetään kaava-aineistoa näiden teemojen osalta kaavaehdotusvaiheessa.*
- *Tuulivoimaan liittyen saatu palaute käsitellään ja huomioidaan strategisessa yleiskaavassa, jonka merkintöjen kautta kunnan tuulivoimapotentialin hyödyntäminen tullaan jatkossa toteuttamaan. Selvitysvaiheen vuorovaikutuksen vähäisyys johtuu siitä, että se on taustaselvitys strategiselle yleiskaavalle, jossa vuorovaikutusta on runsaasti ja jossa kommentit voidaan huomioida asianmukaisesti. Tuulivoimaselvityksen ei ole tarkoitus olla kunnan tahtotilan ilmaus, vaan strategisen yleiskaavan*

tehtävä on osoittaa tahtotila ja saattaa merkinnät oikeusvaikutteisiksi. Tämän vuoksi vuorovaikutus tehdään yleiskaavaprosessissa.

- *Täydennetään yleiskaavan yhteisvaikutusten arviointia kaavaehdotusvaiheessa.*
- *Täydennetään kaava-aineistoa siten, että vesienhoidon tavoitteet tulevat selvemmin esille.*
- *Täydennetään kaava-aineistoa tarkemmalla kuvauksella lausunnossa esille nostetuista lin kunnan vahvuuksista.*

11. Suomen metsäkeskus 25.5.2022

Suomen metsäkeskuksen lausunto lin strategisen yleiskaavan valmisteluaineistosta

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto lin strategisen yleiskaavan valmisteluaineistosta. Metsäkeskuksen lausunto annetaan metsälain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.

Kaavaselostuksessa todetaan: ”Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, mutta se ei pääosin kumoaa voimassa olevia osayleiskaavoja. Strateginen yleiskaava tulee huomioida laadittaessa, muutettaessa ja päivitetessä osayleiskaavoja ja asemakaavoja sekä suunniteltaessa muuta alueiden käyttöä. Strategista yleiskaavaa tulisi tulkita yhdessä osayleiskaavojen kanssa. Strategisessa yleiskaavassa esitetään uusia tavoitteita, jotka saattavat muodostaa ristiriitoja aiemmin voimaan tulleen osayleiskaavan kanssa.”

Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestäväan metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kamera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Strategisen yleiskaavan osin väljät rajaukset, rasterit ja symbolimerkinnät voivat olla edellä kuvatun metsälainsäädännön tulkinnan kannalta ongelmallisia.

Kaavakartan valkoiset alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kehittämisperiaatteet: Metsätalouden harjoittamismahdollisuudet tulee säilyttää. Metsiä hoidetaan ja käytetään kestäväällä tavalla turvaten niiden monimuotoisuus, uusiutumiskyky ja tuottavuus, työpaikat sekä virkistys- ja kulttuuriarvot.

Metsäkeskus esittää, että kehittämisperiaatteeseen lisätään: metsien pinta-alan vähenemistä ja pirstoutumista rakentamisen (tiet, sähkölinjat) vuoksi vältetään. Pirstoutuminen vaikuttaa metsätalouden harjoittamisen kannattavuuteen ja pinta-alan pieneminen vaikuttaa hiilensidontapotentiaaliin ja metsäkato on korvattava.

Tuulipuistojen, Potentiaalisen tuulivoimaloiden alueiden ja Turvetuotannon jälkikäyttöalue -merkintöihin liittyvät kehittämisperiaatteet

Metsäkeskus esittää, että em. kohteiden kehittämisperiaatteisiin lisätään maininta varausalueiden metsätaloustalouden mahdollisuudesta.

Jokilaaksojen kehittämisvyöhykkeet -merkinnät:

Vyöhykerajaukset ovat suurpiirteisiä, joten kehittämisperiaatteissa maatalouden ohella on tarpeen mainita myös metsätalouden toimintaedellytysten turvaaminen. Metsätalouden osuus jokilaaksojen maisemaa ja kulttuuriympäristöä muovaajana on aina ollut merkittävä.

Luonnonsuojelualueet ja Suojeluohjelmien alueet ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut suojelualueet -merkinnät:

Alueille on kohdennettu sama suunnittelumääräys. Ohjelma-alueiden suojelu on suunniteltu toteutettavaksi määräaikana. Metsäkeskus esittää, että suunnittelumääräyksessä tulisi huomioida, että mikäli suojelu ei toteudu määräajassa, aluetta ei enää pitäisi käsitellä suojelualueena.

Ekologinen yhteystarve

Merkinnän kehittämisperiaatteeseen tulisi täsmentää, että yhteystarve ei edellytä suojelutoimenpiteitä.

Vaikutusten arviointi

Kaavaselostuksen elinkeinokuvauksessa metsätalous ei ole noussut esille. Alueen metsät sijaitsevat lähellä Oulua, jossa on lähivuosina lisääntymässä kaikkien ainespuun puutavaralajien sekä energiapuun käyttö. Kunnan yritystoiminnassa alan yrittäjyydellä on merkittävä osa. Vaikutusten arvioinnissa on tarve selvittää monipuolisten maankäyttövarausten mahdollinen vaikutus metsätalouden harjoittamiseen ja tämän alan yrittäjyyteen.

Strateginen yleiskaava-aineisto sisältää mittavia tie-, teollisuus- ja tuulivoimarakentamisen varauksia. Näiden osalta on tarpeen selvittää suunnitellun rakentamisen aiheuttama metsäpinta-alan väheneminen ja edelleen metsien hiilensidontapotentialin menetys. Strategisessa kaavassa olisi myös mahdollista arvioida, miten menetetty metsäpinta-ala voidaan korvata. Arvion pohjana on mahdollista käyttää mm. Metsäkeskuksen avointa metsä- ja luontotietoa.

Avoin metsä- ja luontotieto löytyy osoitteesta: <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto>

Vastine

- *Tarkennetaan maa- ja metsätalousvaltaisen alueen kehittämisperiaatetta lausunnossa esille nostetulla tavalla. Merkintöjen ja määräysten osalle selkeytetään aineistoa ja tuodaan esille se, että strateginen yleiskaava ei varaa alueita vaan osoittaa kehittämisperiaatteita.*
- *Tarkennetaan jokilaaksojen kehittämisvyöhyke -merkinnän kehittämisperiaatetta lausunnossa esille nostetulla tavalla.*
- *Tarkennetaan ekologisen yhteystarpeen kehittämisperiaatetta lausunnossa esille nostetulla tavalla. Lisätään kaavaselostukseen tarkempi kuvaus ekologisten yhteyksien merkityksestä.*
- *Suojelualueet muutetaan kaavaehdotukseen arvoalueiksi, joten merkinnät eivät ole oikeusvaikutteisia vaan näiden alueiden osalla sovelletaan esim. luonnonsuojelulakia. Asiaa tarkennetaan myös selostukseen.*
- *Metsäpinta-alan vähenemistä ei esitetä tarkasti, koska strateginen yleiskaava ei varaa alueita.*
- *Täydennetään kaava-aineistoa kuvauksella metsätalouden merkityksestä alueelle.*

12. Oulun kaupunki, yhdyskuntalautakunta 24.5.2022

Oulun kaupungin (YYP) lausunto lin strategisesta yleiskaavasta 2040

Dno OUKA/9085/10.02.01/2019

lin kunnanhallitus päätti 28.3.2022 asettaa strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluaineiston julkisesti nähtäville. Yleiskaavalla ennakoidaan ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita täydentäen lin kunnastastrategiaa. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu. Iin kunta pyytää lausuntoa strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluaineistosta.

Yhdyskuntalautakunta antaa Iin kunnalle oheisen lausunnon lin strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluaineistosta.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Esittelyteksti

Iin kunta pyytää lausuntoa strategisen yleiskaavan 2040 valmisteluaineistosta, joka on julkisesti nähtävillä 12.4–26.5.2022. Yleiskaavaprosessin kanssa samaan aikaan on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hanke, jossa tarkastellaan valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan liikennejärjestelyjä. Ohitustien periaateratkaisut esitetään yleiskaavassa.

Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se kumoaa voimaan tullessaan Kuivaniemen yleiskaavan sekä Uuden Oulun yleiskaavan, joka on voimassa pienellä alueella Jakkukylän osakuntaliitosalueella. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämissuunnitelman asettajana. Kaavakartalla näytetään yleispiirteisellä tasolla pääosin symboleita ja vyöhykkeitä. Pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu. Yleiskaava täydentää Iin kuntastrategiaa 2018–2025 vieden siinä asetettuja tavoitteita käytäntöön ja edistämällä niiden toteuttamista.

Kaava tukee Iin kehittymistä osana Oulun seudun yhdyskuntarakennetta ja yhtenä ohjaavana lähtökohtana on Oulun seudun kehityskuva 2030+. Kehityskuvassa on tuotu esille tavoite asemansuutujen kehittämisestä monipuolisina kaupunkikehittämisen kohdealueina, mikä on huomioitu yleiskaavassa merkinnöin ja määräyksin. Kehityskuvaan linkittyvät myös tavoitteet nopeista Ouluun suuntautuvista joukkoliikenteen runkoyhteyksistä. Kaavaselostuksen mukaan Valtatie 4 ohitus Iin kohdalla mahdollistaa osaltaan Asemansuutujen kehittämisen, joka tukee lähijunaliikenteen käynnistämisen edellytyksiä. Liikenneteeman alla on mainittu myös tavoite kehittää pyöräily-yhteydet toimiviksi Ouluun.

Strategisessa yleiskaavassa on osoitettu Oulun kuntarajalle tai välittömään läheisyyteen muun muassa potentiaaliset tuulivoimaloiden alueet, kehitettävä valtatie 4, joukkoliikenteen laatukäytävä, ekologinen yhteystarve ja ulkoiluverkoston yhteystarve.

Oulun kaupungin lausunto

Laadittu strategisen yleiskaavan valmisteluaineisto on kokonaisuutena tarkoitustaan vastaava yleispiirteinen, selkeä ja teemoiltaan kattava. Oulun kaupunki on tarkastellut valmisteluaineistoa erityisesti niiden teemojen osalta, joilla on selkeitä kuntarajat ylittäviä liittymispintoja ja mahdollisia vaikutuksia Oulun kaupungin alueelle. Kaavassa on paljon tavoitteita, jotka tukevat Iin kehittymistä osana Oulun seudun yhdyskuntarakennetta.

Liikenne

Oulun kaupunki katsoo, että strategisessa yleiskaavassa on tunnistettu ja esitetty kaavakartalla seudun keskeisimmät liikenteelliset tavoitteet pohjautuen muun muassa hyväksytyyn kehityskuva 2030+ työhön. Kaava luo osoitetuilla joukkoliikenteen laatukäytävillä (tie ja raide) edellytyksiä kuntarajat ylittävälle nopeille joukkoliikenteen yhteyksille ja voi edistää näin seudun sisäistä kestävästä liikkumista. Kaavakartalle osoitettu valtatie 4 lin ohitus on yksi osatekijä mahdollisen lähijunaliikenteen tulevaisuuden jatkokehittämisessä. Lähijunaliikenteen tavoitteissa on kuitenkin syytä ottaa huomioon seudun liikennejärjestelmän kehittäminen laajassa kuvassa ja Väyläviraston selvitystyön eteneminen. Ensisijaisesti nopeiden seudullisten bussiyhteyksien kehittäminen on realistinen tavoite.

Pääradan osuudella varaudutaan kaksoisraiteen toteuttamiseen, mikä on keskeinen tekijä niin sisäisen kuin ulkoisen saavutettavuuden kannalta ja seudun yhteinen edunvalvontakysymys. Kaavaselostuksessa esiin nostettu pyöräily-yhteyksien kehittäminen toimiviksi Ouluun tukee tavoitetta seudullisen pyöräliikenneverkon vahvistamisesta.

Elinkeinot

Strategisessa yleiskaavassa on osoitettu elinkeinon teemaan uusia tuulivoima-alueita olemassa olevien tai suunnitteluvaiheessa olevien yhteyteen tai läheisyyteen. Kuntarajalle osoitetuilla alueilla on toteutuessaan maisemavaikutuksia Oulun alueille, mikä on tunnistettu kaavaselostuksessa ja yhteisvaikutuksia on käsitelty tarkemmin erillisessä tuulivoimaselvityksessä. Toteutuessaan potentiaaliset tuulivoimaloiden alueet muodostavat laajoja yhtenäisiä alueita kuntarajalle mukaan lukien kolme Oulun alueella suunnitteilla olevaa tuulivoimahanketta lin läheisyydessä (Iso Pihlajasuo, Iso Rytisuo ja Ketunmaankangas).

Kunkin hankkeen vaikutukset ja useamman hankkeen yhteisvaikutukset arvioidaan aina tarkemmin yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Oulun kaupunki korostaa kuntarajat ylittävän yhteistyön tärkeyttä uusien tuulivoima-alueiden suunnittelussa. Hyvällä yhteistyöllä saadaan minimoitua haitallisia vaikutuksia ja vietyä hankkeita sujuvasti eteenpäin.

Virkistys ja matkailu

Kaavakarttaan osoitettu lin läpi kulkeva laaja pohjois-eteläsuuntainen ekologinen yhteystarve suuntautuu kaakkoisosassa Kiimingin paliskunnan kautta kuntarajalle. Yhteystarpeella on sekä virkistyksellistä että suojelullista merkitystä. Lisäksi seudullisen ulkoiluverkoston kehittämiseksi on osoitettu yhteystarvenuoli kohti Oulun Karjalankylää sekä Yli-litä. Näiden voidaan katsoa tukevan Oulun kaupungin ympäristöohjelman 2026 painopisteitä, joissa on asetettu toimenpiteiksi muun muassa viherverkostojen kattavuus ja pääviheryhteyksien säilyttämisen turvaaminen.

Matkailukohteeksi on osoitettu Santapankki Haukiputaan ja lin edustan merialueella. Kyseiseen hiekkasärkäsaareen liittyy seudullista merellisen matkailun kehittämispotentiaalia, mutta toiminnassa on syytä ottaa huomioon alueen kuuluminen osaksi Perämeren saaret -Natura verkostoa.

Vastine

- *Valmisteluvaiheen jälkeen laadittavassa toimenpidesuunnitelmassa kuvataan tarkemmin joukkoliikenteen kehittämiseen liittyviä prosesseja ja menettelyjä. Kaavaratkaisussa on huomioitu sekä bussiyhteyksien että kauko- ja lähijunaliikenteen kehittämiseen liittyvät tavoitteet. Lyhyellä aikavälillä nopeiden bussiyhteyksien kehittäminen on ensisijainen tavoite. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä lin kunta pitää tärkeänä myös seudullisen lähijunaliikenteen kehittämistä. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2040.*
- *Lin kunta yhtyy Oulun kaupungin näkemukseen kuntarajat ylittävän yhteistyön tärkeydestä tuulivoimamahankkeiden suunnittelussa.*
- *Saadun palautteen ja Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvien vaikutusten perusteella Santapankkiin osoitettu matkailukohdemerkintä poistetaan yleiskaavasta.*

12. Pohjois-Pohjanmaan museo/rakennettu kulttuuriympäristö 25.5.2022

Lin strateginen yleiskaava 2040, valmisteluvaihe / rakennettu kulttuuriympäristö

Lin kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa lin strategisen yleiskaava 2040:n valmisteluvaiheen aineistosta. Oikeusvaikutteinen yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua; voimaan tullessaan se ei kumoaa alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- tai asemakaavoja. Strategisen yleiskaavaprosessin kanssa samaan aikaan on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hanke, jossa tarkastellaan valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan liikennejärjestelyjä (Olhava, Myllykangas, Kuivaniemi). Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kaavaselostuksessa s.13 mainitaan, että lissä on runsaasti suojelualueita, kulttuuriympäristön arvoja sekä maisemallisesti arvokkaita alueita, jotka tulee huomioida alueiden kehittämisessä ja että alueiden arvot tulee taata. Lisäksi on listattu suunnittelun alueen maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueet. Lin kulttuuriympäristökohteiden keskeisiä piirteitä, arvoja ja kuvausta voisi tässä kohdassa lisätä, jolloin alueen kokonaiskuva ja vaalittavat arvot välittyvät selkeämmin. Lisäksi voisi termiä kulttuuriympäristö voi avata tarkemmin. Kulttuuriympäristön kolme osa-aluetta ovat arkeologinen kulttuuriperintö, rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisema.

Vaikutuksista ihmisiin ja elinympäristöön s.32 mainitaan, että kohteiden arvojen säilyminen on varmistettu mm. yleiskaavamääräyksen avulla. Mikäli kohteiden arvoja avataan enemmän ehdotuksemme mukaisesti,

pystytään tässä kohdassa arvioimaan paremmin vaikutuksia juuri niihin kuvailtuihin arvoihin, joita halutaan säilyttää.

Yleismääräyksissä kohta 6., joka huomioi rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja ohjaa tarkempiin selvityksiin, on riittävä. Kaavamääräyksissä on huomioitu kulttuuriympäristön ja maiseman osalta seuraavat: valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Pohjanmaan rantatie, maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (kartta asiakirjaliitteenä), maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja perinnemaisemat. RKY ja MRKY kohteissa museoviranomaiselle varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen. Karttamerkinnot kussakin ovat selkeät ja havainnolliset.

Pohjois-Pohjanmaan museon näkemys on, että ehdotetuilla lisäyksillä tarkennettuna rakennettu kulttuuriympäristö on arvioitu ja huomioitu strategisen yleiskaavan luonteeseen sopivalla tarkkuudella.

Vastine

- *Kaavaselostusta täydennetään lausunnossa esille tuodulla tavalla kuvauksella lin rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Myös termiä kulttuuriympäristö avataan selostuksessa tarkemmin.*

12. Pudasjärven kaupunki 24.5.2022

Iin kunta pyytää Pudasjärven kaupungin lausuntoa Iin strategisen yleiskaavan 2040 luonnoksesta. Valmisteilla oleva yleiskaava tulee ohjaamaan kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukee kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana.

Yleiskaavan tavoitteena on asemoida Ii vahvasti osaksi Oulun seudun kehitystä. Kunnan pohjoisosista Kuivaniemeltä suuntaudutaan luontevasti Oulun ohella myös Kemi-Tornio-kaupunkiseudun suuntaan. Iin sijainti onkin keskeinen Oulun ja Lapin maakunnan välissä, ja suunnittelukysymykset ovat vaihtelevia kunnan eri osissa. Tärkeää on kehittää kunnan eri alueita niiden ominaispiirteet huomioiden. Suunnitteilla on myös erilaisia kunnan kannalta merkittäviä hankkeita, kuten Iin keskustan ohitustien rakentaminen. Yleiskaavassa huomioidaan näiden hankkeiden vaikutukset ja vastataan muuttuvaan toimintaympäristöön. Seudullisten tavoitteiden osalta strategisessa yleiskaavassa huomioidaan mm. merialuesuunnitelma, maakuntakaava ja Oulun seudun rakennemalli. Muita huomioita strategisen yleiskaavan lähtökohtina ovat maakuntakaavan ohjausvaikutus, oikeusvaikutusten pohtiminen prosessin myötä ja voimassa olevien yleiskaavojen jääminen voimaan. Tarkoitus on myös pohtia mahdollisuutta päivitykselle valtuustokausittain sekä testata uusia esittämismuotoja (digitaalisuus).

Yleiskaavaluonnos sisältää aluevarauksia ja merkintöjä, jotka ovat lähellä tai rajoittuvat Pudasjärven rajaan ja joiden vaikutukset ylettyvät siten Pudasjärvelle:

Kehittyvät kylät merkinnällä on osoitettu mm Oijärven kylä. Osoitetut kylät toimivat ympäröivän maaseudun asutuskeskittymänä. Oijärvellä kehittämisperiaatteena on vahvistaa tiivistä kylän ydinaluetta vakituisen asuminen alueena sekä laajempaa aluetta loma-asumisen alueena. Kylällä turvataan palvelujen ja matkailuelinkeinon kehittämisen mahdollisuudet. Kylällä huomioidaan maaseutumaiseman avoimuuden säilytys sekä järvinäkymät. Lisäksi kehittämisessä tulee huomioida luonnonympäristöjen mahdollisuudet virkistys- ja matkailualueiden ja yhteyksien kehittämisessä. Kylältä tulee olla yhteys Litokairaan.

Oijärven luontomatkailuvyöhyke hyödyntää järviolueen luonto- ja maisema-arvoja, läheisiä luonnonympäristöjä sekä yhteyttä Litokairaan. Alueella tulee mahdollistaa erä-, kalastus- ja lintumatkailu sekä palvelujen kehittämismahdollisuudet. Alueen reittiyhteyksiin tulee kiinnittää huomiota. Oijärven läheisten turvesoiden ennallistamista esimerkiksi kosteikoiksi tulee tukea. Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja reittisuunnitelmien kautta.

Mineraalivarantovyöhyke Oijärven pohjoispuolella, Kehittämisperiaatteet:

Alueen käytössä ja kehittämisessä huomioidaan tunnistetut mineraalivarannot, joiden tutkiminen voi johtaa kaivostoimintaan. Suunnittelumääräys: kaivostoiminnan edellytysten kartoittamisessa toimitaan kaivoslain ja muun asiaan liittyvän voimassa olevan lainsäädännön pohjalta. Mahdollinen kaivostoiminta vaatii lisäksi osayleiskaavan ja mahdollisesti asemakaavan sekä muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) ja ympäristöluvan.

Matkailukohteet, m-5 Oijärvi: Kohde on luonnon kannalta erityinen alue, jota kehitetään palvelujen keskittymänä sekä solmukohtana Litokairan erämaa-alueelle. Alueen kehittämisessä huomioidaan kalastuksen ja metsästyksen tarpeet. Alueella huomioidaan myös linnustoarvot. Tavoiteltava ulkoiluverkosto merkinnän kehittämisperiaatteena on yhdistää kunnan eri taajamat ja kylät sekä matkailun ja virkistykseen paikat ulkoilureittien avulla yhtenäiseksi verkostoksi, joka liittyy seudulliseen ulkoiluverkostoon. Merkitty sijainti on ohjeellinen, reittien sijainti tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kehitettävä maantie merkinnällä on ositettu lin alueelle sijoittuva osuus Olhava-Tannila-tiestä (Maantie 855). Tieyhteyttä kehitetään vaihtoehtoisena Oulun seudun ja Lapin välisenä kulkuyhteytenä. Tieyhteyden kehittämisessä huomioidaan myös pitkän matkan kuljetusten tarpeet.

Kehitettävä Lapin yhteys merkintä on osoitettu maantie 855 yhteyteen. Merkinnällä halutaan turvata sujuvat yhteydet Lapin matkailukeskuksiin. Turvetuotannon jälkikäyttöalueilla suunnitellaan nykyisen toiminnan

päätyttyä alueen turvetuotannon jälkikäyttöä kokonaisuutena tuotantoalueen maanomistajien ja toimijoiden yhteistyönä. Jälkikäytön kehittämisessä pyritään lisäämään sellaisia kosteikkoja, jotka tuottavat hyötyjä vesienhoidolle, luonnon monimuotoisuudelle, riistataloudelle ja muulle virkistyskäytölle. Jälkikäytön suunnittelussa otetaan huomioon tavoite hiilinielujen lisäämisestä. Alueita kehitetään tarvittaessa osayleiskaavoituksen kautta.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alueita, luonnonsuojelualueita, suojeluohjelmien alueita ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita on Pudasjärven rajan tuntumassa useita. Osa niistä liittyy Litokairan alueeseen.

Potentiaaliset tuulivoimaloiden alueet -merkinnällä on osoitettu yleispiirteisten selvitysten perusteella potentiaalisia alueita. Tuulivoimaloiden määrä ja sijoittelu sekä suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin määritellään tarkemmin hankekohtaisen suunnittelun yhteydessä. Yksi tällainen alue sijaitsee Pahkakoskella, Oulun kaupungin alueen sisällä olevalla enklaavilla.

Yleiskaavaluonnos, -selostus sekä yleiskaava merkinnät ja määräykset jaetaan esityslistan oheismateriaalina. Yleiskaavan valmisteluaineisto on kokonaisuudessaan nähtävänä sähköisesti [Nähtävillä olevat kaavat | Iin kunta](#)

Kaupunginhallitus päättää lausuntonaan, että Pudasjärven kaupunki on erityisen tyytyväinen kaavaluonnoksessa esitettyihin ratkaisuihin, joilla pyritään edistämään maantien 855 statusta pitkänmatkan liikenteessä sekä Litokairan alueen luonnonsuojelullista ja matkailullista arvoa. Toteutuessaan näillä tavoitteilla saattaa olla merkittävää vaikutuksia myös Pudasjärvelle. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa.

Vastine

- *Merkitään tiedoksi.*

13. ELY-keskus 16.6.2022

Iin strateginen yleiskaavan kaavaluonnos on ollut nähtävänä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eri vastuualueilla ja yksiköissä ja siitä on annettu seuraavaa palautetta:

Alueidenkäyttö

Iin kunnan strateginen yleiskaava 2040 on tarkoitus laatia yleispiirteiseksi oikeusvaikutteiseksi kaavaksi, joka ohjaa jatkossa yksityiskohtaisempaa kaavoitusta. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata Iin kunnan maankäytön suuria linjoja ja viedä kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita käytäntöön sekä edistää niiden toteuttamista.

Oulun yliopiston arkkitehtuurin yksikön laatima lin maankäytön kehityskuva on ollut keskeinen yleiskaavatyötä ohjaava asiakirja. Kaavaluonnoksessa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaavoitus ja Oulun seudun kehityskuva 2030+ sekä voimassa olevien yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus.

Iin kunta on tehnyt vuosia pitkäjännitteistä ja aktiivista työtä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi. Ilmastonmuutoksen hillintään ja kestäväan kehitykseen liittyvät tavoitteet on huomioitu laajasti yleiskaavatyössä. Kaavalla varaudutaan myös ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin vaikutuksiin.

Kyläalueiden maankäytön suunnittelun lähtökohdat ja kehittämisen periaatteet on erityisen onnistunut teema. Kaavatyössä on tunnistettu eri kylien ominaispiirteet ja räätälöity sen mukaan niiden kehittämis- ja suunnitteluperiaatteet.

Kaavaluonnosaineisto on kokonaisuutena huolellisesti laadittu. Kaavakartan merkinnät ja määräykset sekä kaavaselostus on selkeästi toteutettu. Erityisesti kaavamääräyksissä ja merkinnöissä olevat teemakartat selkeyttävät kaavamääräysten/merkintöjen tulkintaa. Selvitykset ja vaikutusten arvioinnit on kohdennettu kaavan strategisten tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Luonnonsuojelu

ELY-keskus on aikaisemmissa yhteyksissä (lausunto, viranomaisneuvottelu) korostanut erityisesti ekologisten yhteyksien ja maankohoamisrannikon luonnon säilyttämistä ja ennallistamista koskevien tavoitteiden sisällyttämistä strategiseen yleiskaavaan. Suojelualueiden välistä kytkeytyvyyttä ja muita ekologisia yhteyksiä voidaan myös palauttaa ennallistamalla, mikäli yhteys on olennaisilta osin katkennut.

Kaavakarttaan on merkitty yhteysnuolia, mutta yhteyksien kuvauksia, tavoitteita ja sisältöä ei ole käsitelty kaavaselostuksessa. Selostusta pitää yhteystarpeiden kuvaamisen osalta täydentää. Merkintöjen selitteet puuttuvat kaavaselostuksen luontoarvoja kuvaavasta yhteenvetokartasta (s. 14). Ekologiset yhteydet erityisesti Litokairan ja kunnan koillisosan muiden suojelualueiden välillä näyttävät puutteellisesti huomioiduilta. Esimerkiksi Jänessuon Natura-alue näyttää jääneen mineraalivarantovyöhykemerkinän "taakse" eristyksiin, mutta ekologinen yhteystarve tulee kaavassa silti käsitellä.

Maankohoamisrannikon monipuolista luontoa edustavien kohteiden ja niiden välisten yhteyksien turvaaminen on jäänyt luonnoksessa liian vähälle huomiolle. ELY-keskus muistuttaa, että merenrantaniityt ja merenrannikon sukkessiosarjoja edustava metsä- ja suoluonto ovat maailmanlaajuisesti ainutlaatuisia, ja lisäksi sukcession jatkuvuutta uhkaa myös ilmaston lämpenemisen aiheuttama merenpinnan nousu. Tästäkin syystä koko rannikkovyöhykkeen osoittaminen vapaa-ajan vyöhykkeeksi, joka olisi ensisijaisesti loma-asumisen vyöhyke, ei ole kestävää.

Merenrantaniityt on myös luonnonsuojelulain suojeltu luontotyyppi, jonka esiintymistä on tehty luonnonsuojelulain mukaisia rajaamispäätöksiä Iin rannikolla. Merenrantaniityillä ja matalissa rantavesissä esiintyy myös niille ominaisia uhanalaisia lajeja, joista osa on luontodirektiivin IV-liitteen tiukasti suojeltuja lajeja.

Näistä erityisesti ruijannuokkuesikolla ja upossarpiolla on merkittäviä esiintymiskeskittymiä Iin rannikolla, ja näiden huomioiminen on tarpeen myös yleiskaavatasolla.

Uhanalaisten ja suojeltujen lajien yksittäisiä esiintymiä ei ole tarpeen osoittaa kaavakartalla, mutta merkittävimmät lajit (esim. edellä mainitut luontodirektiivin tiukasti suojellut lajit) ja niiden keskittymät tulee nostaa esille sekä kartalla että kaavaselostuksessa.

Natura-alueiden, luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettujen alueiden kehittämisperiaatteita ja suunnittelumääräyksiä koskevia tekstien sanamuodot edellyttävät kauttaaltaan tarkistamista, koska esitetyssä muodossa eivät täysin vastaa lainsäädäntöä ja rauhoitusmääräyksiä.

Esimerkiksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suunnittelumääräyksessä ei voi määrätä Natura-alueen toteutuskeinoa, joka ilmoitetaan Natura-tietokannan aluekohtaisissa tietolomakkeissa. Natura-alueita koskevien tietojen tarkistuksista päättää valtioneuvosto.

Valtion korvausvelvollisuudesta tilanteissa, joissa 66 §:n 1 momentin tai 65 c §:n nojalla rajoitetaan kiinteistön käyttöä, säädetään luonnonsuojelulain 53 §:ssä.

ELY-keskus esittää Natura-alueita koskevaksi suunnittelumääräykseksi seuraavaa muotoilua:

Natura-alueen käyttö on suunniteltava siten, että suojelun perusteena olevia luonnonarvoja (luontotyytit ja lajit) ei saa merkittävästi heikentää (luonnonsuojelulain 64 a §). Hankkeiden tai suunnitelmien vaikutukset on arvioitava luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla. Natura-aluetta koskevasta toimenpiteestä, josta saattaa aiheutua luontoarvojen merkittävää heikentymistä, on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle luonnonsuojelulain 65 b §:n mukaisesti.

ELY-keskus esittää luonnonsuojelualueita koskevaksi suunnittelumääräykseksi seuraavaa muotoilua:

Luonnonsuojelualueilla noudatetaan aluetta koskevia rauhoitusmääräyksiä. Valtion omistamilla luonnonsuojelualueilla hoidosta vastaa Metsähallituksen Luontopalvelut. Yksityisillä luonnonsuojelualueilla mahdolliset virkistyskäytön edistämistä ja luonnonhoitoa koskevat suunnitelmat edellyttävät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja maanomistajan hyväksyntää.

Erikseen nimettyjen matkailu-, virkistys- ja muiden kohteiden kohdalla määräyksiin on syytä lisätä maininta kohteen sisällyttämisestä Natura-verkostoon, koska siitä aiheutuu merkittäviä reunaehtoja alueen käytölle.

Kaavakarttaa on aiheellista täydentää erityisesti valtion hallinnassa olevilla suojelutarkoituksiin varatuilla kohteilla. Luonnosversiosta puuttuu merkittäviä, jo nykyisellään valtion hallinnassa olevia suojeluun tarkoitettuja alueita, esim. METSO-kohteita ja soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteita.

Natura-verkostoon kohdistuvien vaikutusten tarkastelua ja Natura-arvioinnin tarpeen tarkastelua tulee syventää, kuten ELY-keskus on aikaisemmissa yhteyksissä esittänyt. Toisin kuin sivulla 33 todetaan, maanko-

hoamisrannikon ominaispiirteitä ei ole ELY-keskuksen käsityksen mukaan riittävästi huomioitu kaavamääräyksissä eikä kaavaselostuksessa. Esimerkiksi rannikon vapaa-ajan vyöhykettä koskevassa määräyksessä tulee erityisesti ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet.

Tuulivoima

Iin strategiseen yleiskaavaluonnokseen näyttää merkityn 3. vaihekaavan tuulivoimaloiden alue tv-1 312. Tämä alue sisältyi Iin Ollinkorven tuulivoimahankkeen selviteltäviin tuulivoimarakentamisen alueisiin. Yhteysviranomaisen antoi perustellun päätelmänsä Ollinkorven hankkeessa 10.5.2021 (POPELY/396/2019). Koko Ollinkorven hankkeen todettiin sijoittuvan kokonaisuudessaan päämuuttoreitille, jossa lintujen muutto on runsasta koko alueella.

Tv-1 312 osoittautui sijainniltaan epäedulliseksi muuttavien lintujen, etenkin piekanan, suuren määrän perusteella. Tällä alueella voimat sijoittuisivat jo rakentuneiden voimaloiden jakamalle itäiselle muuttoreitille. Maakuntakaavaratkaisulla oli tarkoitus varmistaa, ettei päämuuttoreitille rakenneta kestäättömästi tuulivoimaloita, kun lainvoimaisissa tuulivoimayleiskaavoissa oli jo huomattava määrä tuulivoimaloita, joista suuri osa oli myös rakennettu. Tv-1 312 alueen osalta tulevassa energia- ja ilmastovaihekaavassa asiaa on tarpeen tarkastella uudestaan. Yleiskaavaratkaisun tulee noudattaa vireillä olevan energia- ja ilmastomaakuntakaavan sisältöä.

Liikenne

Strategisen kaavan laadinnan kanssa yhtä aikaa tarkastellaan valtatie 4 kehittämistä Olhavan ja Kuivaniemien taajamissa sekä Myllykankaan kohdalla. Strategisen yleiskaavan yhteydessä on sovittu esitettäväksi tarkennusalueet, joissa valtatie 4 kehittämiskäytös puheena olevissa kohdissa esitetään. Strategisen yleiskaavan valmisteluaineistossa on esitetty tarkennusalueiden rajaukset ja vaihtoehtoja valtatie 4 kehittämiseksi.

Hiljattain on tullut esiin tarve löytää seututien 851 lijoen ylittävälle sillalle uusi paikka ja ratkaista samalla siltaan liittyvät muut liikennejärjestelyt. Nykyinen lijoen ylittävä silta, yhdistetty maantie- ja ratasilta, on huonokuntoinen ja se joudutaan uusimaan tulevaisuudessa. Ratasilta uusitaan omaksi sillakseen ja seututie 851 tarvitsee uuden sillan. Seututien sillan sijoittuminen ja liittyminen maantieverkkoon molemmin puolin jokea olisi hyvä ratkaista strategisen yleiskaavan yhteydessä. Esillä on ollut, että tähänkin kohtaan laadittaisiin kaavan tarkennusalue.

Strategisen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu Iin asemanseudun maankäyttöselvitys. Selvityksessä tarkastellaan mm. nykyisen taajaman ja Asemanseudun välin kehittämistä. Selvityksessä on esitetty nykyisestä valtatie 4 Iin ohitustien aluevarausuunnitelmasta poikkeava vaihtoehto valtatie 4 eritasoliittymän sijainnille nimellä vaihtoehto 2, ”siirto asemalle”. Mahdolliset muutokset ohitustien ratkaisuihin vaativat tarkempaa tarkastelua ja keskustelua Liikennevastuun alueen kanssa. Valmisteluaineiston mukaan strateginen yleis-

kaava ei voimaan tullessaan kumoa lin alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleiskaavoja. In keskustaa-jaman osayleiskaavan laajennuksessa on esitetty valtatie 4 lin keskustaaajaman ohittava linjaus vuonna 2011 valmistuneen aluevaraus suunnitelman mukaisesti.

Strategisen yleiskaavan luonnoksessa on esitetty kehitettäväksi myös seutu- ja yhdysteitä. Liikennevastuu-alue toteaa, että päätiestön ulkopuolisen maantieverkon kehittämismahdollisuuksia ei ole näköpiirissä ilman erillisrahoitusta. Kyseiset maantiet pidetään tieluokituksen mukaisessa kunnossa.

Vesistöyksikkö

Tulva

Ei kommentoitavaa

Ympäristönsuojelu

Pohjavesi

Luonnoksen kaavaselostuksessa on yleismääräyksenä:

4. Tärkeillä tai vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueille on voimassa pohjaveden pilaamiskielto.

Pohjaveden pilaamiskielto on voimassa kaikkialla, myös luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuolella. Mikäli yleismääräyksissä halutaan korostaa luokiteltujen pohjavesialueiden hyvän tilan (niin määrällisen kuin laadullisenkin) säilymistä, voisi tuoda asian esille esim. " Luokiteltujen pohjavesialueiden hyvä tilaa (laadullinen ja määrällinen) tulee säilyttää".

Kaavamääräyksissä on suunnittelumääräys:

"Alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laatu ei heikenny."

Parempi olisi: "Alueen suunnittelussa tule varmistaa, ettei luokiteltujen pohjavesialueiden tilaa (pohjaveden laatua tai määrää) heikennetä."

Kaavaselostuksessa todetaan pohjavesialueista alla olevaa: " Kaavassa on huomioitu kunnan alueelle sijoit-tuvat luokitellut pohjavesialueet. Pohjavesien laatu on varmistettu yleiskaavamääräyksen avulla ja rajaamalla uudet risket aiheuttavat toiminnot pohjavesialueiden ulkopuolelle."

Kuten edellä on mainittu yleismääräyksestä ja kaavamääräyksestä, myös pohjavesialueiden määrällinen tila tulee turvata.

Kaavaselostuksessa on karttakuva, jossa on esitetty mm. kiviaineshuollon kannalta tärkeät alueet. Tulee huo-mioida, että osa näistä alueista (Maunulan itäpuolella) sijaitsee luokitelluilla pohjavesialueilla. Tätä ristiriitaa ei kuitenkaan ole tuotu selostustekstissä esille.

Vesihuolto

Viranomaisneuvottelussa ELY-keskus on esittänyt, että yhdeksi käsiteltäväksi teemaksi olisi hyvä nostaa turvallinen ja laadukas vesihuolto. Kaavaluonnoksesta ei selviä, onko vesihuoltoa ja siihen liittyvää yhdyskuntatekniikkaa tarkasteltu ollenkaan. Kaavoittajan ja vesihuoltolaitoksen vuoropuhelu olisi tärkeää, ja pohdittavaksi tulisi ottaa esimerkiksi vesihuollon huoltovarmuus, vesihuollosta riippuvaisten toimijoiden tunnistaminen, sekä mahdolliset vesihuollon aluevaraukset verkostoyhteyksien ja muiden rakenteiden sijoittamiseen pitkän aikavälin vesihuollon suunnitelmat huomioiden.

Melu

Kaavakartalla tulisi esittää merkittävimpien melualueiden sijainti ja laajuus ja esittää ne kaavassa melualuemerkinnällä myöhempää suunnittelua varten tai erillisenä teemakarttana. Samoin tulisi myös esittää mm. tie- ja raideliikenteen, sekä merkittävimpien melua tuottavien teollisuuslaitosten melualueet sekä ampumaratojen ja mahdollisten moottoriratojen melualueet. Melualueiden määrityspäätökset tulee esittää kaavaselostuksessa.

Yleiskaavan kaavamääräyksillä tulee turvata edellytykset meluntorjunnan toteuttamiseksi sekä asemakaavoitettavilla että hajarakentamisalueilla. Kohteet, joissa on tai joihin on suunniteltu melulle herkkää toimintaa, tulee varustaa tarpeen mukaan meluntorjuntatarvemerkinneillä. Uudet asunto- ja loma-asuntoalueet tulee ensisijaisesti sijoittaa alueille, joilla melun ohjearvot eivät ylity. On huomattava, että meluohjearvot koskevat myös virkistysalueita. Kaavoituksessa on pyrittävä varautumaan tulevaan kehitykseen teollisuuslaitosten, ampuma- ja moottoriratojen yms. ympäristössä niin, että niiden toiminta ja mahdolliset laajenemisedellytykset säilyvät jatkossakin.

Kaavamerkinnein ja -määräyksin on syytä esittää myös raideliikenteen tärinäalueet ja mahdollinen tärinäsuojauksen tarve. Väylävirastolta tulee pyytää lausunto ratamelun ja tärinän vaikutuksista kaavoitukseen.

Jatkotoimet

lin strategisen yleiskaavan luonnos on huolellisesti laadittu ja antaa hyvät perusteet kaavaehdotuksen valmistelulle. ELY-keskus esittää tässä lausunnossa joitain muutoksia ja tarkennuksia kaavaratkaisuluonnokseen sekä täydennystarpeita kaava-aineistoon, jotka on syytä huomioida kaavan valmistelussa. Lisäksi lausunnossa esitetään ehdotuksia kunnan harkittavaksi jatkosuunnittelua varten. Kaava on merkittävä, joten siitä tulee järjestää toinen viranomaisneuvottelu. Sopiva ajankohta neuvottelun järjestämiseksi on siinä vaiheessa, kun luonnosvaiheen lausuntopalaute on saatu ja kunnalla on perustellut esitykset palautteen huomioimisesta.

Vastine

- *Lisätään kaavaselostukseen tarkempi kuvaus ekologisista yhteystarpeista ja niiden merkityksestä. Lisätään ekologinen yhteystarve Litokairan ja Jännessuon Natura-alueiden välille.*

- *Tarkistetaan Natura-alueita koskevaa suunnittelumääräystä lausunnossa esille nostetulla tavalla. Täydennetään myös Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelua. Suojelualueet muutetaan kaavaehdotukseen arvoalueiksi, joten merkinnät eivät ole oikeusvaikutteisia vaan näiden alueiden osalla sovelletaan esim. luonnonsuojelulakia. Asiaa tarkennetaan myös selostukseen.*
- *Tarkistetaan pohjaveteen liittyviä suunnittelumääräyksiä lausunnossa esille nostetulla tavalla.*
- *Esitetään raideliikenteen tärinäalue kaava-aineistossa kaavan tarkkuustasoon soveltuvalla tavalla.*
- *Esitetään kaavakartalla merkittävimpien melua aiheuttavien toimintojen melualueet kaavakartalle tai määräksiin kaavan tarkkuustasoon soveltuvalla tavalla. Lisätään asiasta kuvaus kaavaselostukseen.*
- *Yleiskaavan ratkaisut sovitaan tarvittavilta osin yhteen vireillä olevan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan ratkaisujen kanssa.*
- *Rannikon vapaa-ajan vyöhyke -merkintä on osoitettu pääosin alueelle, jossa on voimassa rannikon osayleiskaava. Tässä osayleiskaavassa merenrannikolle on osoitettu runsaasti loma-asuntojen rakennuspaikkoja. Osayleiskaavaa ei kumota strategisella yleiskaavalla. Strategisessa yleiskaavassa on annettu maankohoamisrannikon huomiointia koskeva yleiskaavamääräys. Täydennetään rannikon vapaa-ajan vyöhyke -merkinnän kaavamääräystä maininnalla maankohoamisrannikon erityispiirteiden huomioinnista.*
- *Täydennetään kaava-aineistoa kuvauksella siitä, millä tavalla vesihuoltoa on käsitelty yleiskaavassa.*
- *Kehitettävä maantie -merkinnällä on osoitettu kunnan tahtotila tieverkon kehittämisen suhteen.*

14. Geologinen tutkimuskeskus GTK 20.5.2022

Iin strategisessa yleiskaavassa 2040 on tärkeää huomioida laaja-alainen luonnonvarojen kestävä käyttö. Tähän liittyen GTK haluaa korostaa, että geologisten luonnonvarojen tutkimus ja kartoitus tulisi myös mahdollistaa tulevaisuuden yhteiskunnan raaka-aine- sekä maankäyttötarpeita varten. GTK:n kattavat tietoaaineistot kunnan alueelta ovat käytettävissä taustatietoina strategisen yleiskaavan laadinnassa.

Geologian tutkimuskeskus yhdessä Luonnonvarakeskus Luken, VTT:n ja Itä-Suomen yliopiston kanssa toteuttavat hanketta "Tuuli, metsä ja suot - maankäytöllä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa", jossa yhtenä tarkastelualueena on Iin kunnan alue. Hankkeen tavoitteena on kehittää tutkijoiden, maankäytön suunnittelijoiden ja päätöksentekijöiden yhteistyönä toimintamalli, joka auttaa energia- ja maankäyttösektoria hiilineutraaliuden tavoittamisessa ja samalla huomioi luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelut ja yleisen hyväksyttävyyden. Mallia varten kehitetään yhteismitallistava menetelmä tuulienergian, metsänhoidon ja soiden käytön nettohiilivyötyjen arvioimiseksi, arvioidaan hiilinieluja tukevien politiikkakeinojen ja tuulivoimaloiden näkyvyyden vähentämisen vaikutuksia hyväksyttävyyteen ja mallinnetaan näille kolmelle maankäyttömuodolle soveltuvia alueita. Hankkeelta odotetaan tuloksia v. 2023 aikana.

Lisäksi GTK haluaa tuoda esiin, että tuulivoiman lisärakentamiseen tarvittavien kiviainesten selvittämiseksi on tärkeää tarkastella alueita tuulivoimarajauksien sisällä ja niiden lähiympäristössä. Suosittelemme lisäämään julkisissa kivrakentamisen kohteissa kotimaisen luonnonkiven käyttöä, koska kivistä on mahdollista tuottaa hyvin pitkäkestoisia tuotteita ja luonnonkivirakenteet voidaan suunnitella siten, että ne ovat helposti

kierrätettävistä. Tällä tavoin tuetaan hiilineutraalisuustavoitteita sekä luodaan työpaikkoja ja arvokkaasti vanhenevaa rakennuskantaa.

Uusiutuvan geoenergian (maa- ja kalliolämpö) potentiaali paikallisena, mutta myös alueellisena lämmitysmuotona on merkittävä. Kaavoituksella tulisi tukea tämän merkittävän potentiaalin hyödyntämistä sekä ohjata ja mahdollistaa maankamarasta löytyvän vähähiilisen lämmitysenergian käyttöä. Iin kunnan alueella geoenergian potentiaali vaihtelee alueellisesti geologisten olosuhteiden myötä. Paikalliset olosuhteet olisi hyvä selvittää tarkemmin aluekehittämisen tueksi.

Vastine

- *Merkitään tiedoksi.*
- *Kaavaselostusta täydennetään lausunnon pohjalta kuvauksella tuulivoimaan lisärakentamiseen tarvittavien kiviainesten selvittämistarpeesta. Tarkemmin asiaa selvitetään hankekohtaisissa yleiskaavaprosesseissa ja YVA-menettelyissä.*
- *Kaavaselostusta täydennetään kuvauksella kotimaisen luonnonkiven hyödyntämismahdollisuuksista.*
- *Lausunnon perusteella kaava-aineistoa täydennetään kuvauksella uusiutuvan geoenergian mahdollisuuksista.*

15. FINGRID 2.6.2022

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Lausuimme yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma 2.9.2019. Kunnan alueelle sijoittuu useita Fingridin 110 kV voimajohtoja ja sähköasemia. Fingrid suunnittelee lisäksi kantaverkkoon uusia 400+110kilovoltin voimajohtoja välille Pyhänselkeä-Keminmaa (www.fingrid.fi/kantaverkko/suunnittelu-ja-rakentaminen/rajayhteydet/Aurora-Line-kolmas-400-kv-ac-yhdysjohto-ruotsiin) sekä välille Petäjäskoski-Nuojuankangas (www.fingrid.fi/kantaverkko/suunnittelu-ja-rakentaminen/voimajohdot/petajaskoski-nuojuankangas). Tuulivoima-alueet on esitetty yleiskaavaluonnoksessa pohjautuen liitemateriaalissa olleeseen tuulivoimaselvitykseen. Kaavassa ei ole otettu kantaa tarkemmin voimajohtoihin, mutta asia voi jäädä kaavanlaatijan harkintaan. Voimajohdot ja muut energian huollon toiminnot on otettava huomioon maakuntakaavoissa ja kuntienmaankäytön tarkemmassa suunnittelussa.

Alueella on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Fingrid laatii Suomen sähkösiirtoverkon kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteena on, yhteistyössä nykyisten ja uusien verkkoliityntää suunnittelevien tahojen kanssa, varmistaa teknistaloudellisesti parhaat verkkoratkaisut ja liityntätaavat. Fingridillä ei ole varsinaisesti huomautettavaa valmisteluaineistosta.

Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL530, 00101 HELSINKI.

Vastine

- *Merkitään tiedoksi.*
- *Voimajohdot merkitään kaavakartalle lin kunnan tavoitetilan kuvaamiseksi, samoin keskeiset sähköasemat. Sähköverkon kehittämisessä tärkeää on huomioida teknistaloudellisuuden lisäksi luonnon- ja kulttuuriympäristöjen arvot.*

16. POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO 29.6.2022

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut ensimmäiseen viranomaisneuvotteluun (20.1.2021) ja kaavan ohjausryhmätyöskentelyyn (25.2.2021, 7.10.2021 ja 16.11.2021). Lisäksi strategisen yleiskaavan käynnistämisen vaiheessa pidettiin työneuvotteluita (7.2.2020 ja 24.4.2020) Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan ohjausvaikutuksista ja yleiskaavan selvityksistä tuulivoiman osalta. Liiton ja lin kunnan välillä on myös järjestetty erillinen työneuvottelu Sääksenharjun alueen kehittämisestä (29.10.2021).

Lin strategisen yleiskaava 2040:n suunnittelussa on otettu tausta-aineistoksi Suomen ensimmäisen merialue-suunnitelman aineistoja ja pohjatiedoksi Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaiset maakuntakaavat. Maakuntakaavamerkinnot ja määräykset on kuvattu kaava-aineistossa riittävällä tarkkuudella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tulee kuitenkin korjata, että 1.-3. vaihemaakuntakaavat ovat kumonnet vuonna 2003 hyväksytyyn kokonaisuusmaakuntakaavan (YM 17.2.2005, KHO 25.8.2006). Lisäksi Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava (MKV 22.2.2010, YM 26.8.2010, KHO 21.9.2011).

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja teemat ovat: aluerakenne ja säävutettavuus, liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet, energiatuotanto ja -siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu ja energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman palaute (nähtävillä 22.10.-3.12.2021) ja vastineet käsiteltiin maakuntahallituksessa 14.3.2022. Pohjois-Pohjanmaan liitossa on käynnistymässä myös Energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla -hanke (EMMI), joka tuottaa selvitystietoa käynnissä olevalle vaihemaakuntakaavatyölle.

Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla). Maakunnan liiton vetämän TUULI-hankkeen selvitysten ja hankkeessa laadittavan sijainninhjausmallin tulokset ovat maakuntakaavakartalla ja muissa kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Iin kunta osallistui 27.4.2021 TUULI-hankkeen Oulun seudun ja Oulunkaaren aluekohtaiseen etätapaamiseen ja 2.3.2022 sijainninhjausmallin aluetilaisuuteen, jossa käytiin läpi Iin kunnan potentiaalisia tuulivoima-alueita. Koska Iin strateginen yleiskaava 2040 on oikeusvaikutukseton, se ei ohjaa tuulivoiman sijoittelua oikeusvaikutteisen kuntakaavan tapaan. Iin strategisen kaavan luonnoksessa on osoitettu yksittäisiä uusia tuulivoima-alueita. Alueet pohjautuvat taustaselvitykseksi laadittuun tuulivoimaselvitykseen tai voimassa olevaan maakuntakaavaan. Tuulivoimaselvityksessä esille nousseista uusista alueista vain pieni osa on osoitettu kaavaratkaisussa.

TUULI-hankkeessa on valmistunut ja maakuntahallitukselle esitelty joulukuussa 2021 useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakennus- ja ekosysteemipalveluselvitys, susireviiriselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. TUULI-hankkeen sijainninhjausmalli on valmistunut ja esitelty maakuntahallituksen kokouksissa 25.4. ja 23.5.2022. Sijainninhjausmallin tulokset ovat maakuntakaavakartalla ja muissa kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan kuulemisaineisto käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksessa 21.6.2022 ja luonnos tulee nähtäville 8.8.-23.9.2022. Maakuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika on syksyllä 2023.

TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa on tunnistettu uusia tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita ja määritelty mahdollisia potentiaalisia tulevaisuuden tuulivoima-alueita. Paikkatietoanalyysin tuloksena syntyi 251 aluetta, joista 13 sijaitsee merialueella ja 238 maa-alueella. Kaikki paikkatietotarkastelusta saadut 251 aluetta etenivät jatkotarkasteluun. Alueita tarkasteltiin huomioiden ympäristölliset, sosiaaliset ja teknistaloudelliset näkökulmat. Näitä olivat mm. puolustusvoimien toimintaan liittyvät vaikutukset, kuntien ja kaupunkien antama palaute alueista, paliskuntien sidosryhmäkuulemisessa saadut kommentit poronhoidon kanalta tärkeistä alueista sekä sähkönsiirtoverkkoon ja -kapasiteettiin, maaperään ja väylä- ja tieverkkoon liittyvät ominaisuudet. Sijainninhjausmallissa ei esitetä uusia tuulivoima-alueita linnuston päämuuttoreitille. Jatkotarkastelun tuloksena alueet jakautuivat seuraavasti: tuulivoimalle soveltuvia kyllä-alueita saatiin 31, ehkä-alueita 136 ja ei-alueita 84. Ei-alueita ei esitetä jatkosuunnittelussa tuulivoima-alueina.

Iin alueelle muodostui TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa 13 uutta tuulivoimapotentiaalista aluetta. Osa näistä alueista on tunnistettu myös Iin strategisen kaavan tuulivoimaselvityksessä tuulivoimalle soveltuviksi alueiksi. Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan luonnoksessa tuulivoimaloiden alueiksi (tv-1 alue) on

nostettu 3 aluetta, joista kaksi aluetta on päivittyntä 3. maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueista ja yksi on kokonaan uusi. Potentiaalisina tuulivoimaloiden alueena (tv-3) on osoitettu 4 aluetta, joista yksi alue on muotoutunut 3. vaihemaakuntakaavan tv-alueesta.

Pohjois-Pohjanmaan seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokonaisuus hahmottuu parhaiten maakuntahallituksen 21.6.2022 (§ 97) käsittelemän Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston tuulivoiman ja sähkönsiirron teemakartasta (oheismateriaali, selostuksen liitekartta 1). Teemakartalle on merkitty ensimmäisen, kolmannen ja 8.8.-23.9.2022 nähtävillä asetettavan vaihemaakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoiman aluerajaukset sekä vireillä olevat, luvitetut ja rakennetut tuulivoimahankkeet.

Vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisen aikana saatu palaute otetaan huomioon, kun maakuntakaava-aineistoa työstetään loppuvuodesta 2022 edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 13 §) mukaista viranomaislausuntokierrosta (viranomaiset, kunnat). Tässä vaiheessa vaihemaakuntakaavaan laaditaan myös lisäselvityksiä mm. maisema- ja yhteisvaikutuksista.

Vaihemaakuntakaavan tv-aluerajauksia tarkistetaan muutoinkin tapauskohtaisesti mahdollisten tarkemmassa suunnittelussa laadittujen selvitysten ja YVA-menettelyn päätteeksi yhteysviranomaiselta (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) saadun perustellun päätelmän pohjalta. Tarvittaessa maakunnan liitto osallistuu yksittäisistä tuulivoima-alueista pidettäviin työneuvotteluihin, joissa saadaan lisätietoa hankealueille laadituista tarkemmista selvityksistä ja viranomaislausunnoista.

Tuulivoimarakentamisen myötä sähkönsiirto tulee vaikuttamaan voimakkaasti maisemaan ja elinympäristöön Iin kunnan alueella, uusia ja levennettäviä johtokäytäviä sekä suurmuuntamoita on suunnittelun alla. Iin strategisessa yleiskaavassa 2040 olisi hyvä tarkastella uusiutuvan energian vaikutuksia myös sähkönsiirron osalta. Merituulivoiman osalta Suurhiekan merituulivoima-alue ulottuu kaavaluonnoksessa esitetyssä laajuudessa Oulun sataman uuden meriväylän päälle. Tätä tulee tarkistaa Väylävirastolta tai liitolta saatavan tiedon pohjalta.

Iin strategisen yleiskaava 2040:n kaavaratkaisun lähtökohtana on ollut kunnan eri osien kehittäminen omien vahvuuksien kautta. Kaavaselostuksen mukaan viihtyisän ja turvallisen elinympäristön muodostumiseen ohjataan yleiskaavamääräysten avulla. Laadukkaan elinympäristön kannalta tärkeää on varmistaa riittävät viheralueet. Tämä on huomioitu yleiskaavaratkaisussa. Kaavalla tuetaan kuntalaisille tärkeiden ulkoilu- ja virkistysalueiden säilymistä ja kehittämistä. Kunnan alueelle on tärkeä jäädä riittävästi myös hiljaisia luonnonrauha-alueita. Tämä on varmistettu kaavaratkaisussa muun muassa tukemalla Oijärven alueen kehittämistä Litokairaan tukeutuvana luontomatkailu/-ulkoilualueena, jonne ei osoiteta esimerkiksi uusia tuulivoima-alueita eikä muita teollisuuteen tai energiantuotantoon liittyviä toimintoja. Kunnan alueelle sijoittuu myös

useita muita metsäisiä alueita, joille ei ole osoitettu aluevarauksia. Tämä lähestymistapa on Pohjois-Pohjanmaan liiton teettämän viherrakenne- ja ekosysteemipalvelun selvitysten mukainen. Kaava-asiakirjoissa tulisi kuitenkin huomioida maakuntakaavassa osoitetut Nyby-Heposuon ja Ryöskarin arvokkaat suokehityssarjat (SL ja SL-1).

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää lin strategisen yleiskaavan 2040 lähtökohtia, tavoitteita ja toteutusta hyvänä pohjana tulevalle valtuustokausittain toteutettavalle yleiskaavatyölle. Suunnittelun aikana tehty vuorovaikutustyö eri sidosryhmien kanssa on esimerkillistä, ja hyvä lähtökohta tulevalle tarkemmalle kaavoitukselle.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan liitosta ovat osallistuneet ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen, paikkatietopäällikkö Rauno Malinen ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi.

Vastine

- *Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Strategisen yleiskaavan merkintöjä, määräyksiä ja ohjausvaikutusta täsmennetään ehdotusvaiheeseen sekä korostetaan, että kyseessä ei ole aluevarauskaava. Kaava ei kuitenkaan suoraan mahdollista tuulivoimapuistojen toteuttamista, vaan hankkeet vaativat tarkemmat tuulivoimaosayleiskaavat.*
- *Lisätään kaavakartalle keskeiset sähkönsiirtoyhteydet, ja täydennetään kaava-aineistoa tarkemmalla kuvauksella sähkönsiirtoyhteyksien vaikutuksista.*
- *Yleiskaavan ratkaisut sovitaan tarvittavilta osin yhteen vireillä olevan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan kanssa.*
- *Tarkistetaan maakuntakaavaan merkityt luonnon kannalta arvokkaat alueet kaavaehdotukseen. Suojelualueet muutetaan kaavaehdotukseen arvoalueiksi, joten merkinnät eivät ole oikeusvaikutteisia vaan näiden alueiden osalla sovelletaan esim. luonnonsuojelulakia. Asiaa tarkennetaan myös selostukseen.*

Mielipiteet

1. Mieli pide 23.5.2022

Kyläkuvauksessa jää huomioimatta kokonaan Iin Aseman seutu. Tämä tulee korjata ja Asema ottaa huomioon tasavertaisesti muiden Iin kylien kanssa.

Aseman seutuna käsitetään kaavaluonnoksessa lähinnä vain rautatien länsipuolinen osa, vaikka Mökkiperän, Paasonperän ja Raasakan alue kuuluu myös Aseman kylään. Näiden kylän osien väkimäärä on kasvava, kun uusia taloja rakennetaan koko ajan. Alue tulee huomioida kaavassa tasavertaisesti muiden kylien kanssa.

Aseman koulu tulee korjata Ylirannan koulun sijaan merkityksi alueen toimivana kouluna.

Kuntalaisten osallisuus kaavasuunnittelussa ei ole toteutunut. Osallistumismahdollisuuksista ei ole tiedotettu riittävästi.

Vastine

- *Tarkistetaan kyläkuvauksia siten, että Aseman seutu tulee huomioitua kuvauksessa. Kylien huomiointia strategisessa yleiskaavassa sekä kyläkortteja käydään läpi myös kylätilaisuudessa (31.8.2023).*
- *Mökkiperän, Paasonperän ja Raasakan alue on huomioitu yleiskaavassa osin osana tiivistyvää Iin keskustaaajamaa ja osin taajamien lähialueena. Tarkistetaan merkintää.*
- *Yleiskaavan tähänastisista vaiheista on tiedotettu muun muassa kunnan internet-sivuilla ja paikallis-lehdissä. Kaavaan liittyen on myös järjestetty yleisötilaisuus. Varmistetaan kaavan tulevaisuissa vaiheissa, että kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan riittävästi.*

2. Mieli pide 12.4.2022

Ehdotan strategiaselvitykseen, että tutkitaan mahdollisuutta saada vetytehdas Iin Olhavaan radan ja vesistön lähelle sekä lähelle 110 kilovoltin linjaa.

Vedyn kuljetus pääasiassa rautatietä.

Pitää olla turvaetäisyyttä asutukseen ainakin 1 kilometri.

Olhavassa rautatien ylikulku on ylivoimatekijä.

Vetytehtaita tullaan rakentamaan Suomeen muutamia kymmeniä. Iin kannattaa olla mukana. Näin saadaan tuulivoimalle lisää jalostusarvoa. Kannattaa olla yhteydessä vetyhanketoimijoihin Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa. Esim. Fortum-uniper, Enersense jne

Myös biokaasun tuottamista kannattaa selvittää.

Minulla on maatila Olhavassa.

Vastine

- *Yleiskaavassa käsitellään yhtenä teemana teollisuusalueita ja energiantuotantoa sekä liikenne- ja muita yhteyksiä ja yhteystarpeita.*

3. Mieli pide 23.5.2022

Tiejärjestelyt Merihelmen kohdalla.

Erityinen huomio tulisi kiinnittää sujuvaan liikennöintiin alueella, meluntorjuntaan sekä matkailulliseen huomioitiin ml kevyenliikenteen ja moottorikelkkailun näkökulmasta.

Matkailu, virkistys- ja reitit

Suunnitelma ei huomioi Meriliikenteen ja veneilyn kehittämiskäytävässä Merihelmeä. Veneily yhteys edistää Alueen kehittymistä, matkailua sekä edistää uusia investointeja.

Meriliikenteelle on vähän paikkoja, missä on asianmukaiset palvelut sekä muut vetovoimatekijät.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista.*
- *Tarkastellaan Merihelmen merkintöjä vielä kaavaehdotukseen.*

4. Mieli pide Myrsky Energia Oy

Iin kunta käynnisti strategisen yleiskaavan laadinnan koko kunnan alueelle vuonna 2019. Strategisen yleiskaavan tavoite on tukea Iin kunnan strategista kehittämistä ja toimia voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana.

Myrsky Energia Oy (Myrsky) on jättänyt Iin kunnalle kaavoitusaloitteen koskien Eteläsuon ja Talvisuon (aikaisempi nimi Kotakangas) alueita. Molemmille alueille suunnitellaan viittä tuulivoimalaa. Kunnanhallitus on

käsittelyt kaavoitusaloitteen kokouksessaan 17.1.2022 ja päättänyt yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun odottamaan maakuntakaavan ja kunnan strategisen yleiskaavan valmistumista. Veskanharju niminen hankealue sisältää alustavien suunnitelmien mukaan 11 voimalaa, sen osalta kaavoitusaloitetta ei ole jätetty kuntaan. Myrsky aloitti hankekehityksen em. alueilla Iin kunnan teettämän tuulivoimaselvityksen aluerajaus-ten ohjaamana. Kaikkia hankealueita on esitelty Iin kunnassa sekä virkamiehille että luottamuselimille.

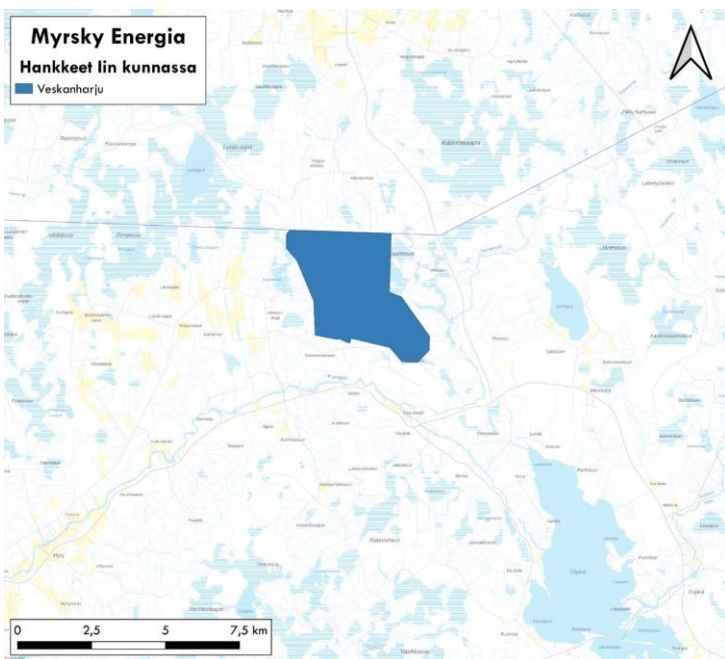
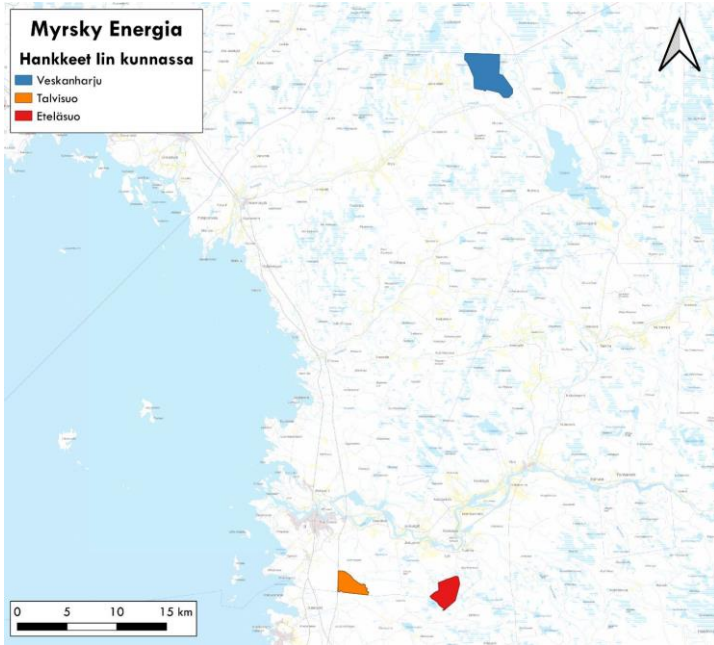
Eteläsuon ja Talvisuon osalta Myrsky teetti FCG Oy:llä pohjavesiselvityksen, jonka perusteella voimaloiden määrä pienennettiin suunnittelussa viiteen kummallakin alueella. Eteläsuolla nykyinen voimalasijoittelu huomioi paremmin myös Jakkukylän jokivarsiasutuksen. Etäisyyttä lähimpiin voimalapaikkoihin Jakkukylän vakituisesta asutuksesta on yli kolme kilometriä. Myrsky on jo teettänyt molemmilta alueilta myös luontoselvitykset sekä alustavat melu- ja näkymäaluemallinnukset, jotka on esitetty kaavoitusaloitteen yhteydessä. Sekä Talvisuon että Eteläsuon osalta noin 70–80 % alueiden maanomistajista on tehnyt Myrskyn kanssa maanvuokrasopimuksen. Molemmilta alueilta voidaan sähköntuotanto siirtää maakaapeleilla läheiselle kantaverkon Isokankaan sähköasemalle.

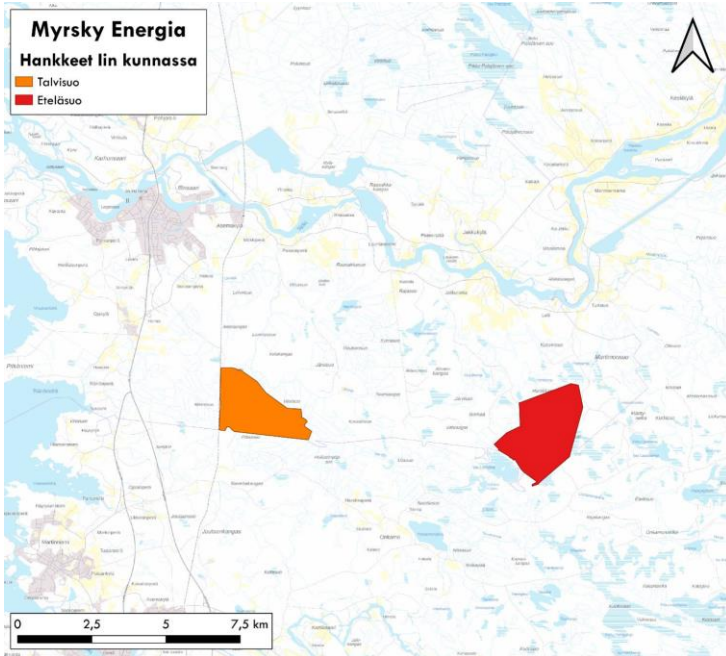
Veskanharjun alue on kunnan selvityksessä luokiteltu tietyin reunaehdoin soveltuvaksi tuulivoimatuotannolle. Alustavassa sijoittelussa etäisyyttä asutukseen on vähintään kaksi kilometriä. Maakunnallisesti arvokkaaseen Harjulan maisema-alueeseen Kuivajokivarressa on nykyisellä voimalasijoittelulla matkaa noin 2,5 km. Noin 70–80 % hankealueen maanomistajista on Iin kunnan puolella tehneet maanvuokrasopimuksen Myrskyn kanssa. Sähkönsiirto alueelta tullaan tekemään uudella 110 kV voimajohdolla v. 2024 valmistuvalle kantaverkon Hervan sähköasemalle, noin 25 km hankealueesta lounaaseen.

Iin kunnan strategisen yleiskaavan luonnos on asetettu nähtäville 12.4.–26.5.2022 väliseksi ajaksi. Eteläsuon ja Veskanharjun alueita ei ole osoitettu tuulivoimatuotannolle sopiviksi alueiksi strategisen yleiskaavan valmisteluvaiheen aineistossa.

Myrsky Energia Oy pyytää Iin kuntaa tarkistamaan, onko strategisen yleiskaavan valmisteluvaiheen aineisto Eteläsuon ja Veskanharjun alueiden osalta tarkoituksenmukainen. Myrsky esittää, että kyseiset alueet rajattaisiin Iin kunnan strategisessa yleiskaavassa tuulivoimatuotantoon soveltuviksi alueiksi Eteläsuon osalta kaavoitusaloitteen rajauksen ja Veskanharjun osalta kuntaesitteen rajauksen mukaisesti. Myrskyllä on halua ja valmiudet jatkaa Talvisuon, Eteläsuon ja Veskanharjun alueiden kehittämistä uusiutuvan energian tuotanto-alueiksi, johon ne Myrskyn selvitysten perusteella erinomaisesti soveltuvat.

Myrsky Energia Oy:n hankealueiden sijainti Iin kunnan alueella on esitetty liitteessä 1.

Vastine

- *Tuulivoimaselvitys ei ole suunnitelma, vaan strategista yleiskaavaa varten laadittu taustaselvitys. Tuulivoimaselvitys antaa lähtötietoja strategiselle yleiskaavalle. Strateginen yleiskaava on voimaan tullessaan oikeusvaikutteinen suunnitelma, joka ohjaa Iin kunnan maankäyttöä merkintöjensä ja määräystensä kautta. Tuulivoimaselvityksen esittämistä alueista osa on strategisessa yleiskaavassa merkitty tuulivoimalle soveltuviksi, ja nämä alueet ovat niitä, joilla katsottu mahdolliseksi tutkia tuulivoiman sijoittamista. Muut alueet on päätetty jättää muulle maankäytölle.*

5. Mieli pide 23.5.2022

Strateginen yleiskaavan tavoitteena on määrittää Iin maankäytön suuret linjaukset ja muodostaa yhteinen tahtotila siitä, millainen kunnan halutaan olevan vuonna 2040. Strategisen yleiskaavan liitteenä on esitetty Sweco Oy:n Oulun toimiston Tuulivoimaselvitys liitteinen. Tämän erilliselvityksen mukaan tarkoituksena on kartoittaa tuulivoimalle parhaiten sopivat alueet maa-alueilla. Tuulivoimalle soveltuviksi alueiksi on 1 luokkaan luokiteltu eteläisen Iin pohjavesialueiden läheisyyteen Kortinkangas- Eteläsuo ja Lautakangas -Veisuo alueet. Selvityksen yhteydessä aluetta ei ole kartoitettu maatutkauslinjoilla eikä painokairauksilla. Selvityksen liitteessä kaikki voimalat, on piirretty näille alueille yhteensä 33 voimalaa Kovaninkankaan 6 voimalan lisäksi. Eli tämä tarkoittaisi yhteensä 39 voimalaa eteläisen Iin pohjavesialueiden läheisyyteen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Strategisen yleiskaavan valmisteluaineiston Tuulivoimaselvityksessä esitettyjä tuulivoimalle sopivia alueita Kortinkangas-Eteläsuo ja Lautakangas- Vesisuo ei tule esittää tuulivoimalle sopiviksi alueiksi strategiseen yleiskaavaan. Perusteluina esitämme seuraavaa:

Eteläisen lin pohjavesialueella tehdyt tutkimukset eivät tue tuulivoiman rakentamista alueelle

Oulun yliopiston Geofysiikan laitoksen opetuksen ja tutkimuksen tarpeisiin liittyen 1970-1980 luvuilla alueella tehdyt geofysikaaliset, sähkömagneettiset mittaukset ja erilliset luotaukset sekä Geologian tutkimuskeskuksen matalalentomittausten tulokset osoittivat eteläisen lin alueen olevan yhtenäinen pohjavesialue. Koko Etelä-lin alueelle sekä pitkälle Yli-lin eteläosaan tehtiin sähkömagneettisia ja magneettisia matalalentomittauksia linjavälin ollessa 200 m. Pohjavesialueella ja lähiympäristössä on tehty useissa kohteissa testiluontoisia, maavastus- ja vasaraseismisiä luotauksia sekä yhdessä kohteessa n. 800 m monitaajuus-slingram-mittauslinja Oulun yliopiston laitoksen kalustolla. Kaikkien em. mittausten syvyys -ulottuvuus on 20-40 m. Syvälle kallioperään ulottuvia AMT-luotauksia on tehty joissakin kohteissa. Luotauksissa kohteet on valittu niin että pohjavesi on lähellä maanpintaa. Puitilta Riitakorpeen menevän tien varrella lähelle Liesojaa on tehty luotauksia useissa kohteissa. Erillisiä pisteitä ovat mm. Kiviharjunsuo, Meriänjärvi, Laholaiskangas, Tiironkaan soramonttu ja Aaltokangas radan lähellä.

Yhteenvetona mittauksista voidaan todeta, että pohjavesikerroksen paksuus on vain muutamia metrejä ja harvoin ylittää 10 m. Ominaisvastus on sen verran korkea, että kerroksen vaste matalalentomittauksissa on pieni. Riitakorven soramontulta itään Tiironkangasta kohti näkyy soraharju ydinosaan. Vesikerroksen paksuus on senkin kohdalla vain muutamia metrejä eikä näy seismisissä luotauksissa. Soramontussa paksuus on 5 -8 m. Siitä 200 m etelään päin lähellä Liesojaa paksuus on n.10 m. Puitilta noin 1,2 km etelään tienvarressa löytyi 600 m leveä kohde, jossa kerroksen paksuus useissa kohdin 10-20 m. Tämä on ilmeisesti itä-länsisuuntainen piiloharju. Seismisissä luotauksissa pohjavesialueella on pohjaveden kyllästävässä kerroksessa yleisesti havaittu aallonnopeus 1500 -1600 m/s, mikä tarkoittaa että tässä kerroksessa on lajittunutta hiekkaa.

Suhteellisen ohuen pohjavesikerroksen sisältävä alue on useita kymmeniä neliökilometrejä laaja yhtenäinen alue, jossa korkeusvaihtelut ovat vähäisiä. Yhtenäisyyttä tukee se, että alueella on useita pohjavesilampia mm. Matolampi, Meriänjärvi ja Kaunislampi ja merkittäviä pohjaveden purkautumispaikkoja ei ole. Tutkimustulokset osoittavat selkeästi Etelä-lin alueen olevan yhteneväinen piiloharjujen muodostama pohjavesialue, joka ulottuu Yli-lin puolelle. Alue on lähellä maanpintaa ja siten erittäin haavoittuva, jos alueelle pääsee vieraita aineita, ne leviävät kenttänä pohjaveteen. Tutkimustulokset eivät tue tuulivoimapuistojen rakentamista alueelle, ja tuulivoimapuiston rakentamisesta aiheutuvat riskit yhtenäiselle pohjavesialueelle ja pohjavedelle ovat suuret.

1. Iiläisten juomaveden turvaaminen

Tältä eteläisen lin yhtenäiseltä pohjavesialueelta juomavetensä saa 8000 iiläistä. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 28.2.2022 päättänyt että Vesiliikelaitos yhteistyössä Micropoliksen vesiasiantuntijoiden kanssa valmistelee rahoitushakemuksen ELY:n vuoden 2022 syksyllä järjestettävään hankehakuun pohjavesien suojelusuunnitelman tekemiseen. Tähän työhön ohjaa mm. EU:n uusi vesidirektiivi, joka hyväksyttiin EU:ssa

12.1.2021, täytäntöönpano etenee ja lainsäädäntömuutokset tulevat kansallisella tasolla voimaan tammi-kuussa 2023. Talousveden laadun valvonnan tulee perustua vedentuotantoketjun kaikkien osien systemaattiseen riskinarviointiin ja riskien hallintaan. Talousveden ottoon, käsittelyyn ja toimittamiseen liittyvien riskien lisäksi direktiivi edellyttää entistä parempaa yhteistyötä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi tehtävän työn kanssa. Vesienhoidossa kerättävät tiedot, kuten pohja- ja pintavesimuodostumien tila, ihmistoiminnan vaikutukset, toimitusketjuun liittyvien riskien arviointi sekä talousveden laadun valvonta nivotaan kokonaisuudeksi. Iiläisten hyvä juomavesi on turvattava eikä eteläisen lin laajan pohjavesialueen läheisyyteen tule osoittaa tuulivoimapuistoja.

2. Kunnanvaltuuston, asiantuntijoiden ja kuntalaisten osallisuus strategisen yleiskaavan ja tuulivoimaselvityksen laadinnassa

Näin merkittävään ja laajaan strategiatyöprosessin eri vaiheissa tulisi kuulla asiantuntijoita ja ottaa huomioon alueella tehdyt aikaisemmat mm. geofysiikan laitoksen tutkimukset. Selvitystä pitäisi myös tarkentaa esim. maatutkauslinjoilla ja painokairauksilla. Kuntalaisten kuuleminen ja osallisuus strategiaprosessissa ja pohjavesialueen turvaamisessa on tärkeä toteuttaa uusilla luovilla osallisuuden menetelmillä. Kunnanvaltuustolla tulee myös olla mahdollisuus osallistua ja valmisteluasteen asioissa saada informaatioita sekä päästä vaikuttamaan selvitystyöhön prosessin aikana. Nyt kaavatyöprosessia on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä ja kaavaa on esitelty kunnanhallituksen kokouksissa. Kaavaprosessia ja selvityksiä ei ole esitelty prosessin edetessä lainkaan kunnanvaltuustolle, joka kuitenkin viime kädessä päättää strategisesta yleiskaavasta.

Vastine

- *Tuulivoimalle soveltuvien alueiden rajauksia tarkistetaan kaavaehdotukseen huomioiden pohjavesialueet.*
- *Strategisessa yleiskaavassa huomioidaan alueelle laaditut tutkimukset ja vastaavat lähtötiedot soveltuvilta osin strategisen yleiskaavan tarkkuustaso huomioiden.*
- *Strateginen yleiskaava ei ole vielä valmis, ja vuorovaikutusta jatketaan kaavaprosessin edetessä. Kaavatyöstä on järjestetty valtuustoseminaari lin kunnanvaltuustolle 12.6.2023.*

6. Mieli pide 10.5.2022

lin strateginen yleiskaava 2040, VT4 kehittäminen, liikennejärjestelyt Olhavan kohdalla

Olhavanjoen pohjoispuolen eritasoliittymästä lähtevän Oijärventien linjaus on muutettava. Kaavaluonnoksen mukainen linjaus tulisi menemään liian läheltä omakotikiinteistöämme ja aiheuttaisi pylvän melu- ja pölyhaitan kiinteistöllemme. Linjaus aiheuttaisi naapurimme kiinteistön pakkolunastuksen, koska suunniteltu yhteys kulkisi kiinteistön kohdalta.

Uuden tieyhteyden linjaus sekä liittyminen nykyiseen Oijärventiehen tulisi muuttaa siten, että liittyminen nykyiseen Oijärventiehen olisi noin 200 metriä nykyisestä risteyksestä itään päin. Tällöin uuden tien aiheuttamat haitat olisivat pienemmät.

VT4:n liikenteen aiheuttama melu

Liikenteen koko ajan lisääntyvä määrä aiheuttaa merkittävän meluhaitan Olhavan kylälle. Kylänkohdalle on saatava tehokkaat melusuojat haittaa pienentämään. Melu on nykyisin suurinta Olhavanjoen ylittävän sillan kohdalla, koska veden pinta näyttäisi vielä voimistavan sitä.

Kevyen liikenteen väylät Olhavasta pohjoisen suuntaan

Nykyisin ei kevyenliikenteen väylää Olhavasta ole kumpaankaan suuntaan. Luonnoksen mukaan kevyen liikenteen väylää rakennettaisiin Olhavasta etelään päin molemmin puolin VT4:sta.

Luonnoksesta ei käy ilmi kuinka pitkälle kevyen liikenteen väylää tullaan rakentamaan pohjoisen suuntaan. Väylää tulisi rakentaa niin pitkälle pohjoiseen päin, että esimerkiksi Olhavasta voidaan pyöräillä Kuivaniemelle kevyelle liikenteelle varattua väylää pitkin.

Kevyen liikenteen väylien rakentaminen viimeisten VT4:n muutostöiden yhteydessä on jätetty kokonaan huomioimatta. Olhavan asukkaat on asetettu eriarvoiseen asemaan tältä osin verrattuna esimerkiksi Simon kunnan alueella tehtyihin järjestelyihin, joissa kevyen liikenteen tarpeet on otettu esimerkillisesti huomioon. Iin kunnan virkamiesten ja päätöksentekijöiden tulee tältä osin terästyä turvallisten kevyenliikenteen järjestelyjen varmistamiseksi.

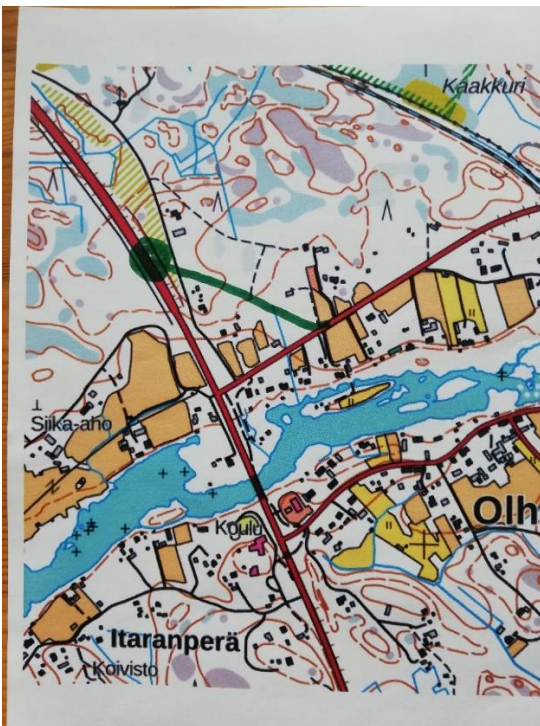
Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

7. Mieli pide 11.5.2022

lin strateginen yleiskaava 2040, VT4 kehittäminen, liikennejärjestelyt Olhavan kohdalla

1. Oijärventien oikaisusuunnitelma rautatiesillalta pohjoisen eritasoliittymään kulkee veljeni talon läpi. Toisen veljen takapiha jäisi tien alle. Talot ovat Oijärventie 29A ja 29B. Lähin tuulimylly on 800 m päässä taloista, rautatie vielä lähempänä. Jos tie tulisi rautatien ja talojen väliin, olisi tuulimyllyjen ja autojen meteli valtava. Nyt puut vaimentavat tuulimyllyjen ääntä vähän. Ohessa kartta Oijärventien oikaisusuunnitelmaksi. Tie lähtee noin 200 m ennen nykyistä risteystä. Tässä ei ole taloja purettavaksi, eikä tule ylimääräistä pölyä/melua. Myös valtiolle halvempi vaihtoehto.
2. Oma kesämökkini on saassa 200 m päässä VT4 sillasta. Isojen ja raskaiden yhdistelmäajoneuvojen melu on pahentunut koko ajan. Vesi vielä pahentaa liikennemelun kantavuutta. Pihalla jutteleminen ja rauhallinen uni alkavat olla tosi hankalaa. Meluaitojen/suojien tarve on todella suuri.
3. Pyöräteiden puuttuminen on ongelma. Nyt Olhavasta ei voi pyöräillä lihin eikä Kuivaniemeen. Traktoreiden ja muiden hitaiden työkoneneiden kulkeminen on vaarallista kaikille tiellä liikkujille.

Vastine

- Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.

- *Valtatie 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevissa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevissa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

8. Mieliipide 15.5.2022

1. Kunnanvaltuuston rooli strategisen yleiskaavan valmistelussa

Strateginen yleiskaavan tavoitteena on määrittää lin maankäytön suuret linjaukset ja muodostaa yhteinen tahtotila siitä, millainen kunnan halutaan olevan vuonna 2040. Näin merkittävään ja laajaan strategiatyöprosessin eri vaiheissa tulisi myös kunnanvaltuustolla olla mahdollisuus osallistua ja valmisteluasteen asioissa saada informaatioita sekä päästä vaikuttamaan selvityksiin. Nyt kaavatyöprosessia on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä ja kaavaa on esitelty kunnanhallituksen kokouksissa. Kaavaprosessia ja lukuisia selvityksiä ei ole esitelty prosessin edetessä lainkaan kunnanvaltuustolle, joka kuitenkin viime kädessä päättää strategisesta yleiskaavasta.

2. Kuntalaisten osallisuus strategisen yleiskaavan valmistelussa

Kuntalaisten osallisuus strategisen yleiskaavan suunnitteluvaiheessa on unohtunut lähes kokonaan. Kaavaselosteen mukaan Asemanseutua koskevia kehittämistavoitteita on työstetty omassa työpajassaan, johon kuitenkin ei valtuutettuja ja kuntalaisia ole kutsuttu mukaan.

Kaikille avoin yleisötilaisuus lin strategisen yleiskaavan valmisteluaineiston esittelytilaisuus 26.4.2022 käsitteli kuitenkin pääasiassa liikennetarkastelua VT4 yleissuunnitelmaa Olhavan ja Kuivaniemen osalta. Asemanseudun maankäyttöselvitystä ja Tuulivoimaselvitystä ei esitelty kuulijoille lainkaan. Maankäyttöselvitykseen ja ohitustien vaihtoehtoihin sekä tuulivoimaselvitykseen liittyen tulisi järjestää uusi avoin tiedotustilaisuus, jossa selvityksiä avataan ja jonka jälkeen kuntalaiset voivat esittää mielipiteitään.

Kuntalaisten osallisuutta strategisen kaavaprosessin eri vaiheissa tulee kehittää edelleen, pelkkä kuuleminen tai materiaalien ja selvitysten lisääminen nettisivuille ei ole riittävää osallisuuden näkökulmasta. Myös lasten ja nuorten osallisuus strategisen yleiskaavan kaavaprosessiin tulisi ottaa huomioon. Tässä työssä esim. Open Agendassa kehitettyjen digitaalisten palvelujen ja luovien osallisuutta lisäävien menetelmien käyttö olisi hyvä mahdollisuus. Kehittäminen ja kuntalaisten osallisuus tulisi nähdä mahdollisuutena palveluprosessien uudistamisessa.

3. Kaavaselostuksessa Asemanseudun alueen määrittely kaipaa tarkennusta

Strategisen yleiskaavan ohella jää voimaan lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus (Asemakylän osayleiskaava). Osayleiskaavan mukaisesti, jokisuisto eli joen molemmat puolet Raasakan Patosillan tielle saakka kuuluvat lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennusalueeseen (Asemakylän osayleiskaava) Asemakylän laajennus.

Asemanseutu ulottuu joen pohjoispuolella Virkkulantieltä Raasakan voimalaitoksen padolta Ylirantalalle, aina Yli-lin tielle vanhalle kuntarajalle saakka. Eteläpuolella alue ulottuu Asematietä Terveyskeskuksesta Tapionkylän kautta Asemalle ja edelleen Maalismaantietä Mökkiperälle, Paasonperälle, Raasakkaan ja vanhan kunnan rajalle saakka. Koko tämä alue kuuluu myös Aseman postinumeroalueeseen ja Aseman koulun oppilaaksi ottoalueeseen.

4. Asemanseutu on kylämäinen kokonaisuus

Asemakylä on määritelty kylämäiseksi kokonaisuudeksi. Selostuksessa painottuu Haminan suuntaan aseman ja Tapionkylän välisen alueen kehittäminen, vaikka Aseman seutu kattaa jokisuiston Raasakan Patosillantielle ja yleiskaavattomalle alueelle vanhalle Oulun kuntarajalle saakka. Kehittyväksi kyläksi on mainittu alueelta vain Yliranta. Eteläisen jokisuiston asutusalueet ja kylät eteläpuolella Mökkiperä, Paasonperä ja Raasakka on jätetty ulkopuolelle? Kuitenkin rakentaminen ja asukasmäärä nimenomaan eteläpuolella on lisääntynyt viime vuosina voimakkaasti. Ja alueen koulu, Aseman koulu sijaitsee eteläpuolella. Toisaalta kaikki nämä jokivarsikylät kuuluvat kuitenkin asemakylän alueeseen Asemakylän osayleiskaavan mukaisesti. Jokivarsi on molemmin puolin asuttua, vanhaa asumisaluetta. Olisikin hyvä määrittää alue kokonaisuutena ja myös asukasmäärät alueella. Nyt määrittely osin

epämääräistä, osa asutuksesta jää kaiken suunnittelun ja kehittämisen ulkopuolelle. Sukupolvet vaihtuvat, alueen jokivarsitonteille on aina kysyntää ja halukkuutta muuttaa asumaan.

Oma lukunsa on Raasakan Patosillantien ja vanhan kuntarajan alue, jossa ei ole yleiskaavaa lainkaan.

5. Aseman koulu

Asemalla toimii oma, tällä hetkellä noin 100 (105) oppilaan alakoulu, joka huolehtii koko alueen oppilaaksi otosta. Koulun läheisyys on luonnollisesti alueen vahvuus ja myös tulevaisuuden asutuskeskittymän keskipiste. Tämä tulisi näkyä myös alueen SWOT analyysissä. Pyöräilysuunnitelmassa (Aseman maankäyttösuunnitelman sivu 14) on virheellisesti merkattu keltainen palvelupiste Ylirannalle eikä Asemakylälle. (Asiasta huomautettiin prosessin aikana ja pyydettiin siirtämään suunnitelmassa keltainen palvelupiste Aseman koulun kohdalle, mutta muutosta ei ole tehty. Suunnittelijat luulivat, että koulu toimii Ylirannalla, eikä Asemalla, vaikka Ylirannan koulu on lakkautettu) Nytkö virhe toistuu uusissa kehittämissuunnitelmissakin?

Strategisessa yleiskaavassa 2040 pitää turvata ja kaavoittaa Aseman koulun toimintaympäristön (ja myös kaikkien varhaiskasvatustyksiköiden ja koulujen) läheisyyteen luonto- ja retkeilypaikka, joka osaltaan tukee luontokasvatuksen ja kestävän kehityksen työtä koulujen arjessa.

6. Iin Asemanseudun maankäyttöselvitys

Sivu 10, 20.2.2012 Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus 2025

Kuvasta puuttuu jokivarsi Raasakan padolle saakka

Sivu 12 kuvassa näkyy Paasonperä ja Yliranta mutta ei Raasakkaa

Sivu 14, liikennemäärät, Raasakka puuttuu, pyöräilysuunnitelmassa on Ylirannan kohdalla keltainen palvelu tai toiminta-alue virheellisesti, siellä ei koulua eikä palvelukeskittymää. Aluemerkitä kuuluisi jo pyöräilysuunnitelmassa aseman alueelle, mutta merkintää ei ole korjattu!

Sivu 15, Aseman saavutettavuus pyörällä pitäisi olla kuva Raasakkaan saakka

Sivu 16 Luonnon ympäristö ja maaperä, Raasakkaan saakka

Sivu 30-31 Alue Raasakkaan saakka

Sivu 32-34 vaihtoehdot eivät yllä Raasakkaan saakka vaikka osayleiskaava 2025 on sinne saakka.

Sivu 37 Palvelukeskittymien rooli, Asemakylälle tulee merkintä koulu ja mahdollisesti palveluasumisen yksikkö

Sivu 40 Keskeiset yhteydet, kadut ja infrastruktuurijokivarren asutuksen liikenneyhteydet, paljon yksityisten omistamia haluttuja jokivarsitontteja

Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennusalueeseen (Asemakylän osayleiskaava) eli asemakylän laajennusosan ja Jakkukylän osayleiskaavan välissä on alue, jossa ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa? Alueen lapset käyvät Aseman koulua.

Matkailukohteena Jakkukylän silta puuttuu selvityksestä.

7. Asemanseudun kuntalaisten osallisuus kehittämiseen ja kyläkuvauksen laatiminen

Asemansseudulle tulisi laatia yhtenäinen kyläkuvaus ja kehittämissuunnitelmat. Asemalla on toiminut aikanaan kyläyhdistys, joka on lakkautettu. Ylipäättänsä alueilla, joilla ei ole toimivaa kyläyhdistystä pitää mahdollistaa kuntalaisten osallisuus ja kuuleminen muulla tavoin, esimerkiksi järjestämällä alueille oma tiedotustilaisuus tai asukasraati yms.

8. Eteläisen lin pohjavesialueet

Asemansseutu rajoittuu etelässä kunnan tärkeimpään laajaan pohjavesialueeseen, josta 8000 iiläistä saa juomavetensä. Asia on strategisessa yleiskaavassa ja Asemansseudun maankäyttösuunnitelmassa otettava huomioon.

Vastine

- *Strateginen yleiskaava ei ole vielä valmis, ja vuorovaikutusta jatketaan kaavaprosessin edetessä. Kaavatyöstä on järjestetty valtuustoseminaari lin kunnanvaltuustolle 12.6.2023.*
- *Kuntalaisia on osallistettu yleisötilaisuudessa, minkä lisäksi valtatie 4 suunnittelusta on järjestetty erillisiä kuulemistilaisuuksia. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus jättää mielipiteitä kaavaluonnoksesta, ja vuorovaikutusta jatketaan kaavaehdotusvaiheessa (nähtävillöolo maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, muistutusten antamismahdollisuus, lisäksi tullaan järjestämään yleisötilaisuus)*
- *Strategisen yleiskaavan pohjalle tehtyjä selvityksiä ei ole erikseen esitelty, vaan niiden antamat lähtökohdat on huomioitu yleiskaavan luonnosmateriaalissa tarvittavilta osin.*
- *Asemansseudun merkinnät yleiskaava-aineistossa tarkistetaan ehdotusvaiheeseen. Asemansseudun kehittämistä tullaan käsittelemään myös omalla kyläkortillaan, joka liitetään kaava-aineistoon muiden kyläkuvausten kanssa.*
- *Jakkukylän silta huomioidaan kaavaehdotuksessa.*
- *Tarkistetaan pohjaveteen liittyviä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä kaavaehdotukseen.*

9. Mielipide 24.5.2022

Kesäpaikkamme on tonttinumerolla: 139-407-43-9

Kyseessä on edesmenneen isäni kotipaikka, jota olemme pitäneet kunnossa ja käyttäneet ja käytämme pääasiassa kevästä syksyyn minun perheeni ja siskoni perheen toimesta. Käymme myös kevättalvella hiihtelämässä siellä.

Paikallahan on meille tietenkin isosti tunnearvoa, joka on tietenkin mittaamaton suure, mutta yleiskaava-suunnittelijoille pelkkää maata, mittoja ja mekaniikkaa.

Näin ollen, ymmärrän tietenkin rinnakkaistien tarpeen, eikä voisi käyttää entisen 4-tien pohjaa kyseiseen tarkoitukseen.

Noin lavealla punakynällä piirretty tielinja kulkisi aika tarkkaan keskeltä pihamaatamme, joten ymmärrätte varmaan harmistuksemme.

Joten tämä on mielipiteemme, olisiko liian jyrkästi ilmaistu, voimakaskin muistutus ettemme hyväksy kyseistä linjausta.

Myllykangas / Merihelmi

Ajoneuvoliikenne
Myllykankaan kohdalla valtatie 4 linjausta muutetaan hieman idän suuntaan ja samalla suoraistetaan. Nykyistä tielinjausta hyödynnetään eritasoliittymän rampeina. Muutoksen avulla saadaan mahdollistettua tarvittava eritasoliittymä myös Merihelmen alueelle, jotka parantavat liittämäturvallisuutta valtatiellä ja sen läheisyydessä. Valtatieyhteys toteutetaan keskikateellisenä.

Joukkoliikenne
Joukkoliikenteen pysäkit sijoittuvat rampeille, mikäli näille nähdään käyttötarvetta.

Jalankeuhku ja pyöräily
Suunnitelmassa tiedostetaan yhteystarve valtatie 4 itäpuolelle erityisesti jalan, pyörällä, hiihtäen tai moottorikelkalla. Eritasoliittymästä luodaan tarvittava jalankeuhku ja pyöräilyn väylä Merihelmen palvelulle.

Uudet yhteydet yms.
Valtatie 4 linjausta muutetaan Myllykankaan kohdalla. Valtatie 4 länsipuolella parannetaan rinnakkaisyhteyttä jo olemassa olevaan tiepohjaan. Tasa-liittymien poistamisesta johtuen myös valtatie 4 itäpuolelle rakennetaan tarvittavat yhteydet.

Saavutettavuus
Ei merkittäviä muutoksia saavutettavuudessa Myllykankaan tai Merihelmen saavutettavuudessa. Valtatie 4 läheisyydessä oleville taloille matka-aika pitenee liittymän katkaisusta ja rinnakkaisjärjestelystä johtuen.

Selitys

- Nykyinen tieverkko
- Parannettava valtatieyhteys
- Uudet tielinjat
- Jalankeuhku ja pyöräilyn väylä
- Järjestelmä
- Katkaistua liittymä

Yhteystarve tien länsipuolella (Merihelmi, pyöräily, hiihto & moottorikelkalla)

Vastine

- Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.
- Valtatie 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoittamiseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.

10. Mieli-pide 25.5.2022

Myllykangas-Merihelmi

Omistamme siskoni kanssa kotitilan Kotipalsta 139-402-0878-0071.

Nähtyämme suunnitellun tielinjauksen kotitilamme kohdalla, järkytyimme näkemästä. Tuleva tielinjaus tulisi aivan päärakennuksen melkein päin seinään kiinni. Ainakin meluaita tai valli kulkisi siinä todella lähellä. Tuleva paikallistie tulisi sitten ulkorakennuksen takaa kulkeväksi etelään päin.

Siinä sitten pihamiljöö olisi piirretty kolmelta taholta teillä. Tätä ei voisi enää sanoa kotitilaksi. Syntymäkoimme olisi menetetty. Päärakennuksessa on sähkölämmitys, sähköliitäntä sekä vesiliitäntä. Pihasauna, kellarit ja talousrakennuksia. Lisäksi menisi tien alle omistamani peltoalueet (139-407-43-47 Ilkka Malo). Myöskin talolle tuleva vesijohto tulisi jäämään tielinjauksen alle, joka olisi siirrettävä eri kohtaan.

Kotitilan arvo / käyttö putoaisi teiden rakentamisen johdosta, koska kukaan ei sitä tulisi ostamaan kesäpaikaksi. Talo on ainoa 4.s tien itäpuolella tällä kohtaa.

Rakennettava meluaita /valli on tehtävä riittävän pitkäksi ja korkeaksi, jotta liikennemelu pysyisi sallituissa rajoissa pihapiirissä.

Haluamme neuvotella molemmille osapuolille järkevimmistä ratkaisusta.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoittamiseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*

11. Mieliä 25.5.2022

STRATEGINEN YLEISKAAVA 2040

Iin kunnanhallitus päätti 28.3.2022 kokouksessaan asettaa yleiskaavan valmisteluaineiston julkisesti nähtäville. Yleiskaavalla ennakoita ja luodaan kunnan tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava toimii voimassa olevien yleiskaavojen yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana. Kaavan pääteemoja ovat suojelu ja muut ympäristöarvot, asuminen, elinkeinot, liikenne sekä virkistys ja matkailu.

Strategisen yleiskaavaprosessin kanssa samaan aikaan on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hanke, jossa tarkastellaan valtatie 4 pitkän aikavälin tavoitetilan liikennejärjestelyjä. Liikennetarkastelussa vaihtoehtotarkastelujen kautta laaditaan periaateratkaisut Olhavan, Myllykankaan ja Kuivaniemen taajamien

liikennejärjestelyistä. Periaateratkaisut esitetään strategisessa yleiskaavassa. Ratkaisut mm. tien yksityiskohdallisen sijainnin osalta tarkentuvat myöhemmin laadittavassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma laaditaan lakia liikennejärjestelmästä ja maantiestä noudattaen. Iin kunta on mukana suunnittelussa, ja alustavat vaihtoehtoiset liikennejärjestelyt asetetaan kaavan valmisteluaineiston mukana julkisesti nähtäville ja niistä kerätään palautetta.

KANNANOTTO IIN KUNNAN STRATEGISEEN 2040 YLEISKAAVA-HANKKEESEEN

Kiitan kaavahankkeen valmistelua mahdollisuudesta lausua mielipiteitä ja kannanottoja valmisteilla olevaan laajaan ja kunnan tulevaisuutta ohjaavan erittäin merkitykselliseen suunnitteluhankkeeseen.

Kaavasunnitelman keskeisin tavoite tulee olla asumisen ja liikkumisen sekä yritystoiminnan edellytysten turvaaminen. Kaavalle asetetuista tavoitteista yleisesti toteamme, että kaavan pääteemoiksi yllä lueteltujen osa-alueiden painotus tulee olla yllä esitetystä järjestyksestä poiketen näkemyksemme mukaan seuraava:

1. Asuminen

Kaavoituksella tulee pyrkiä lisäämään kuntalaisten asumisviihtyisyyttä ja asumiseen liittyvää infrastruktuuria sekä parantaa alueen houkuttelevuutta uusien asukkaiden saamiseksi kuntaan. Asukkaiden virkistysmahdollisuuksien parantaminen lisää asumisviihtyvyyttä. Vapaa-ajan aktiviteetteihin soveltuvat, lähellä kotia sijaitsevat virkistysalueet, liikuntapaikat ja ulkoilureitit mahdollistavat mm. kuntalaisten hiilijalanjäljen keventämisen. Kunnan väestön kasvun ylläpitäminen ja kasvattaminen edellyttää vetovoimatekijöitä, jota vaikuttavat kunnan houkuttelevuuteen asuinpaikkana. Kunnan toimeentulo on riippuvainen veronmaksajien määrästä ja asukkaiden toimeentulosta.

2. Elinkeinot

Kaavoituksella tulee luoda puitteet kannattavan ja alueen vetovoimatekijöitä hyödyntävän monipuolisen yrittäjyyden toimintaedellytysten ja -ympäristön turvaamiselle. Tähän osa-alueeseen luemme kuuluvaksi myös matkailun kehittämisen. Kaavoituksella tulee saada aikaan yritystoimintaa houkutteleva ympäristö, joka hyödyntää esimerkiksi kunnan sijaintia kahden vahvan kasvukeskuksen, Oulun ja Kemian seudun puolivälissä. Kunnan väestökehityksen ja asukasmäärän kasvu on mahdollista ainoastaan lisäämällä kuntaan työpaikkoja. Kunnan työpaikkojen lisäksi ainoa työpaikkojen lisäämiseen edellytykset tarjoava sektori Iin kunnassa on pienyrittäjyys.

3. Liikenne

Liikenneolosuhteiden kehittäminen Iin kunnan alueella on avaintekijä niin asumisympäristön kuin yrittäjyyden kehitykselle. Nykytilanne, jossa pääväyliä VT-4 Nelostie ja Oulu-Kemi rataosuus kehitetään lähtökohtana ainoastaan entistäkin nopeamman liikennevirran mahdollistaminen ohi taajamien johtaa väijäämättä taajamien ja kylien taantuvaan kehitykseen. Pääväylien liikennemäärät kasvavat väijäämättä ja on ensiarvoisen tärkeää huolehtia kapasiteetin riittäväydestä. Mutta samanaikaisesti kun pääväyliä (nelostie ja rautatie) parannetaan, on aivan välttämätöntä kehittää pääväyliä tukevaa alemman luokan tieverkkoa.

4. Virkistys

Virkistysmahdollisuuksien parantaminen liittyy saumattomasti kuntalaisten asumisviihtyvyyden parantamiseen ja luo edellytykset matkailuelinkeinon kehittämiseksi. Virkistys- ja ulkoilu- ja ulkoilupaikkoja tulee ensisijaisesti kehittää nykyiseen kohdeverkkoon tukeutuen sekä olemassa olevia kohteita ja niiden rakenteita parantamalla. Uusien virkistyskohteiden suunnittelussa tulee hyödyntää alueen merellistä vetovoimaa ja erityispiirteitä kehittämällä kohteita erityisesti rannikolle ja saaristoon.

5. Matkailu

Iin kunnan alueen matkailu tukeutuu pienyrittäjyyteen ja alueen omaperäisyyteen. Kunnan läpi kulkevan koti- ja ulkomaisen matkailijavirran pysäyttäminen houkuttelevalla ja alueen erityispiirteisiin perustuvalla tarjonnalla on keskeinen keino elinkeinon kehittämiseksi. Vetovoimatekijänä ainutlaatuinen Perämeren rannikon kulttuurinen, merimaisemaan ja meriluontoon perustuva toimintaympäristö.

6. Suojelu ja muut ympäristöarvot.

Luonnonsuojelun ja muiden ympäristöarvojen nimeäminen kaavoitusmenettelyssä kehittämisalueiden luetteloon painopistekohteeksi ei ole perusteltua. Strategisen tason kaavoituksella ei nähdäksemme ole edellytyksiä tehdä uusia suojeluratkaisuja tai varausiakaan suojelukohteiden perustamiseksi. Lähtökohtaisesti luonnonsuojelun tulee perustua maanomistajien suostumukseen ja vapaaehtoisuuteen sekä todettuihin, suojelutoimenpiteitä vaativiin luontoarvoihin. Luonnonsuojelun ja ympäristöarvojen turvaamisen tulee liittyä kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan. Ajantasainen ympäristölainsäädäntö, asukkaiden ympäristötietoisuus ja omaan asuinympäristöön liittyvätuntemus yhdessä viranomaisohjauksen kanssa luovat edellytykset ympäristön säilymiselle. Luonnonsuojelua ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen tulee kiinnittää huomiota ja siihen on yhteiskunnalla keinovalikoima käytettävissä ilman kaavoituksellakin tehtäviä suojelupäätöksiä.

LIIKENNEYHTEYKSIEN KEHITTÄMINEN

Alustavassa kaavasuunnitelmassa esitetään Kuivaniemen taajaman kohdalle kahta eri liittymäratkaisua VT4:n ja paikallisen tieverkon parantamiseen VE1 ja VE2. Suunniteltujen eritasoliittymien sijainti ja lukumääräkään ei nähdäksemme ole niinkään oleellista.

Oleellista sen sijaan on taajamia yhdistävän paikallisen maantieverkon kehittäminen rakentamalla rinnakkaistieyhteydet Simo-Olhava-väliselle tieosuudelle. VT4 kuuluu Euroopan tiestön ydinverkkoon TEN-T, jonka tehtävä on mahdollistaa valtakuntien rajat ylittävä liikenne ja erityisesti raskaan kaluston sujuva ja häiriötön liikenne. Nykyinen tilanne, jossa nelostietä käyttää niin raskaan liikenne, henkilöautoliikenne, hidas liikenne (mm. maataloustraktorit) ja kevyt pyöräilyliikenne sekä jalankulku on nähdäksemme ainutlaatuinen ratkaisu Suomessa kyseisen tasoisella valtatiellä. Kuitenkin vastikään toteutetuissa VT4:n parantamishankkeissa Simo-Kuivaniemi ja Kuivaniemi-Olhava ei ole ratkaistu tienosan keskeistä puutetta - pääväylää tukevan rinnakkaisen maantieyhteyden puuttuminen kokonaan Olhavan ja Simon väliseltä 28 km:n pituiselta tieosuudelta. Nelostien liikenteen sujuva ja häiriötön liikenne ja liikenneturvallisuus edellyttävät vähintään J3-luokan

molemminpuolista maantieyhteyttä. Tiehallinnon viranomaisohjeet edellyttävät moottoriliikennetien ja mm. keskikaiteellisen ohituskaistatien yhteyteen rinnakkaistietä. Pääväylää sivuavat rinnakkaistiet mahdollistavat taajamien sisäisen ja niiden välisen paikallisliikenteen sekä kevyen liikenteen, hitaan liikenteen. Kaavaluonnoksessa esitetty pyöräilyreittien kehittäminen on mahdollista ainoastaan rinnakkaisteitä rakentamalla. Oleellinen merkitys rinnakkaisilla tieyhteyksillä on liikenneturvallisuuden parantumiselle niin nelostiellä kuin taajamissa: Lisäksi rinnakkainen tieverkko mahdollistaa pelastustoimen pääsyn onnettomuuspaikalle ja avun saamisen liikenteen häiriötilanteisiin. Nelostietä sivuavalla sen itäpuolellakulkevalla tieyhteydellä on lisäksi oleellinen merkitys myös maamme ainoan pohjoisen rautatieosuuden huollolle ja liikenneturvallisuudelle.

Simon eteläpuolella nelostien ja Ranuantien liittymän ja Olhavan eteläpuolella nelostien Seljänperäntien liittymän välisellä nelostien osuudella on välittömässä pääväylän läheisyydessä rinnakkaisia tieyhteyksiä ainoastaan muutamat yksityistiet sekä itäpuolella nelostietä Simosta Viinamäentielle johtava tuulivoimala-alueen tieyhteys. Olhava-Simon välillä VT4:n keskikaiteellisella ohituskaistatiellä tapahtuvassa onnettomuustilanteessa lyhin raskaalle liikenteelle käyttökelpoinen kiertotie kulkee reittiä Olhava-Oijärvi-Ylikärppä- Simo. Kaksikaistaisen kestopäällysteisen kiertotieyhteyden pituus on lähes 90 km.

EHDOTUKSET TOIMENPITEIKSI (VE 3):

VT4 - Nelostien liittymät:

1. Kuivaniemelle rakennetaan nelostielle alikulku ja eritasoliittymä Kirkonkyläntien liittymäneteläpuolelle sen välittömään läheisyyteen. Huoltoasema Nelosparkki tulee säilyttää nykyisessä paikassaan. Huoltoasema Nelosparkkiin suuntautuvan raskaan liikenteen edellyttämä mitoitusvaatimus erityisesti huomioitava suunnitteluvaiheessa.
2. Kuivajoentien liittymään rakennetaan raskaan liikenteen mahdollistava alikulku.
3. Nelostielle Vatungin ja Viinamäentien liittymään rakennetaan alikulku. Muilta osin liittymään ei tehdä muutoksia.
4. Merihelmen kohdalla korotetaan nykyinen alikulku mitoittaen se matkailuajoneuvoille riittävään korkeuteen. Suunnitelmassa esitetystä nelostien siirtämisestä luovutaan ja tie jää nykyiselle paikalleen.

Sillat:

Hankkeet esitetty toteutusjärjestyksessä

1. Kuivajokeen rakennetaan rinnakkaistien tarpeita ja mitoitusta palveleva maantiesilta nykyisen sillan alavirran puolelle (länsipuolelle). Uuden sillan rakentamisella vältetään tilapäissillan rakentamistarve nykyisen sillan uusimista toteutettaessa.

2. Ratatien silta (vanha rautatiesilta) uusitaan/parannetaan vastaamaan J3-luokan maantien liikennetarvetta ja kantavuusvaatimusta.

3. Kuivajoen nykyinen maantiesilta uusitaan.

Rinnakkaistiejärjestelyt:

1. Kuivaniemen kirkonkylällä Kuivajoentien liittymästä Kirkonkyläntielle johtava yksityistie

Vanhatie parannetaan ja muutetaan J3 -luokan maantiekseksi. Tie on alustavassa kaava-suunnitelmassa esitetty molempiin eritasoliittymävaihtoehtoihin yksityistienä!

2. Nelosparkki-Merihelmi välinen järjestäytymätön yksityistie (pituus n. 8 km) parannetaan ja muutetaan J3-luokan maantiekseksi. Tieyhteys edellyttää uutta siltaratkaisua Putaanojaan nykyisen v. 1948 rakennetun betonisillan tilalle.

3. Kuivaniemen kirkon P-alueen ja edellä kohdassa 2 mainitun Nelosparkki-Merihelmi-tieyhteyden välinen järjestäytymätön yksityistie ns. Kestiläntie parannetaan ja muutetaan J3-luokan maantiekseksi. Edellyttää siltaratkaisua Putaanojaan.

4. Merihelmestä Olhavaan rakennetaan J3-luokan maantieyhteys parantamalla jo olemassa olevia yksityisteitä ja uutta tietä rakentamalla.

5. Olhavan eritasoliittymästä rakennetaan J3-luokan maantieyhteys Seljänperäntien liittymään.

6. Simosta Kuivaniemelle rakennetaan J3-luokan maantieyhteys Ranuantieltä Viinämäentielle rautatien itäpuolelle hyödyntäen olemassa olevaa tuulivoimala -alueelle johtavaa tietä.

7. Simosta Kuivaniemelle nelostien länsipuolelle rakennetaan J3 -luokan maantie Ranuantien eritasoliittymästä Vatunkiin johtavaan Pohjoispuolentiehen.

8. Kuivaniemeltä Kuivajoentieltä Olhavaan rakennetaan J3-luokan maantieyhteys nelostien ja rautatien väliin yhdistämällä jo olemassa olevaa tiestöä.

Iin kunta on vahvasti profiloitunut viime vuosina erityisesti vihreään siirtymään, ympäristöarvojen korostamiseen ja kevyen liikenteen kehittäjänä. Valtatie 4:n toteutetun ohituskäistatiehankkeen osalta voidaan kuitenkin todeta paikallisen maantieverkon ja kevyen liikenteen kehittämisen jääneen taka-alalle Iin taajamaan lukuun ottamatta. Valmistuilla olevalla vuoteen 2040 ulottuvalla strategisella kaavahankkeella on keskeinen

merkitys näiden epäkohtien korjaamiseksi. Toivomme, että tämä esityksemme tulee huomioon otetuksi kaavahankkeen valmistelussa.

Vastine

- *Kaavan pääteemojen tarkastelua pohditaan ja täydennetään vielä kaavaehdotukseen. Kaavaehdotuksessa suojelu ja muut ympäristöarvot on kaavaluonnokseen nähden esitetty omalla otsikollaan arvoalueina.*
- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty eritasoliittymäratkaisuiden ohella myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*
- *Valtatie 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevissa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevissa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.*

12. Mieli-pide 24.5.2022

Pyydämme säilyttämään tilojen Palavettu 139-401-51-9, Kangas- Piukkula 139-403-4-55 ja Kangas-Veijola 139-403-3-126 liitteiden mukaiset rakennuspaikat ennallaan kaavoituksen kaikissa vaiheissa.

Perustelut:

Rakennuspaikat osoitettiin vuonna 2015 valmistuneessa yleiskaavassa perustuen maankäyttö- ja rakennuslakiin, kunnan omaan kaavasuunnitteluohjeeseen, maanomistajien tasapuoliseen kohteluun sekä kaavoittajan vastineisiin. Rakennuspaikat ovat muodostuneet tilakohtaisten hehtaari-perusteisten rakennusoikeuksien mukaisesti. Tiloille muodostui myös virkistys- ja luo-alueita. Asiasta käytiin neuvottelu lin kunnan edustajien kanssa 9.6.2015, asian on myös Maapoliittinen työryhmä hyväksynyt kokouksessaan 4.9.2015.

Vastine

- *Nyt käsillä oleva kaava on Iin strateginen yleiskaava, joka ei kumoa voimassa olevia osayleis- tai asemakaavoja. Iin keskustaajaman osayleiskaava merkintöineen ja määräyksineen jää siis jatkossakin voimaan ja ohjaa tämän alueen kehittämistä rakennuspaikkamerkintöineen. Strateginen yleiskaava on tarkkuustasoltaan sellainen, ettei siinä oteta kantaa yksittäisten kiinteistöjen rakennuspaikkoihin.*

13. Mieli pide 10.5.2022

Iin strateginen yleiskaava 2040, VT4 kehittäminen, liikennejärjestelyt Olhavan kohdalla

1.Olhavanjoen pohjoispuolen eritasoliittymästä lähtevän Oijärventien linjaus on muutettava. Kaavaluonnoksen mukainen linjaus tulisi menemään liian läheltä omakotikiinteistöömme ja aiheuttaisi pysyvän melu- ja pölyhaitan kiinteistöllemme. Linjaus aiheuttaisi naapurimme kiinteistön pakkolunastuksen, koska suunniteltu yhteys kulkisi kiinteistön kohdalta.

Uuden tieyhteyden linjaus sekä liittyminen nykyiseen Oijärventiehen tulisi muuttaa siten, että liittyminen nykyiseen Oijärventiehen olisi noin 200 metriä nykyisestä risteyksestä itään päin. Tällöin uuden tien aiheuttamat haitat olisivat pienemmät.

2.VT4:n liikenteen aiheuttama melu

Liikenteen koko ajan lisääntyvä määrä aiheuttaa merkittävän meluhaitan Olhavan kylälle. Kylänkohdalle on saatava tehokkaan melusuojat haittaa pienentämään. Melu on nykyisin suurinta Olhavanjoen ylittävän sillan kohdalla, koska veden pinta näyttäisi vielä voimistavan sitä.

3.Kevyen liikenteen väylät Olhavasta pohjoisen suuntaan

Nykyisin ei kevyenliikenteen väylää Olhavasta ole kumpaankaan suuntaan. Luonnoksen mukaan kevyen liikenteen väylää rakennettaisiin Olhavasta etelään päin molemmin puolin VT4:sta.

Luonnoksesta ei käy ilmi kuinka pitkälle kevyen liikenteen väylää tullaan rakentamaan pohjoisensuuntaan. Väylää tulisi rakentaa niin pitkälle pohjoiseen päin, että esimerkiksi Olhavasta voidaan pyöräillä Kuivaniemelle kevyelle liikenteelle varattua väylää pitkin.

Kevyen liikenteen väylien rakentaminen viimeisten VT4:n muutostöiden yhteydessä on jätettykokonaan huomioimatta. Olhavan asukkaat on asetettu eriarvoiseen asemaan tältä osin verrattuna esimerkiksi Simon kunnan alueella tehtyihin järjestelyihin, joissa kevyen liikenteen tarpeet on otettu esimerkillisesti huomioon.

Iin kunnan virkamiesten ja päätöksentekijöiden tulee tältä osin terästyä turvallisten kevyenliikenteen järjestelyjen varmistamiseksi.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia*

liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.

- Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.
- Valtatie 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevissa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevissa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.

14. Mieli pide 25.5.2022

Strateginen Yleiskaava on jatkumoa suunnittelutyölle

- Kuntastrategia 2018-2025
- Iin maapoliittinen ohjelma 2018-2022

joten nojaan em. töiden tuloksiin, joita strateginen yleiskaava täydentää.

Kommentit olen jaotellut löyhästi kaavaesityksen otsikoiden mukaan, ja pyrkien ottamaan huomioon koko kunnan kehittämisen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (valtio ja kunnat)

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen & tehokas liikennejärjestelmä Iin on historiallisesti kehittynyt kolmeksi nauhamaiseksi, itä-länsisuuntaiseksi asutukseksi jokien varrelle;

Iijoki, Olhavajoki, Kuivajoki. Vaikka haja-asutusalueet ovatkin voimakkaasti tyhjentyneet, on mielestäni tärkeää, että taajamat Ii, Olhava, Kuivaniemi pidetään asuinkelpoisina jatkossakin. Asuntokaavoitusta tulee tehostaa välillä Hamina-Asemakylä. Kevyenliikenteen verkostoja tulee kehittää mm. Alaranta - Hamina - Asemakylä - Pohjois-Ii - Illinsaari -alueella.

Joukkoliikenteen järjestäminen kuntakohtaisesti ei ole taloudellisesti mielekästä. Kutsupalveluliikenteen palveluja tulee tukea liikennejärjestelyillä. Kaukoliikenteessä tulee tukeutua Oulun ja Kemin paikallisliikenteen laajentamiseksi "seutukuntaverkoksi".

Tarkastelujaksolla 2022-2040 on lissä kaksi jo toteutusvaiheessa olevaa väylähanketta;

1) Ohitustie Alaranta-Asemakylä-Harisoja. Lisäksi oletan, että valtatie E8 (nelostie) Kuivaniemen kohdalla tullaan korjaamaan Olhavan ja Kuivaniemen kohdalla, ja vuonna 2040 on yhtenäinen moottoriliikennetie välillä Kempele - Tornio, joka ohittaa tai sivuuttaa turvallisesti kaikki merkittävät asutuskeskukset.

2) Rataosuuden Oulu - Kemi perusparannus. Mahdollinen Jäämerenrata esim. länsirajaa pitkin lisäävät merkittävästi liikennettä, ja vaikuttavat maankäyttöön ja liikennejärjestelyihin koko Iin kunnan alueella. Geopoliittisen tilanteen viime aikojen muutokset tukevat Jäämerenradan kaltaisten hankkeiden toteuttamista Luoteis-Norjaan.

Uudet mahdollisuudet

1) Ohitustie Ojakylä-Asemakylä-Harisoja; Alue Pentinkangas-Asemakylä (eteläinen) tarjoaa hyvät mahdollisuudet tarjota yrityksille mahdollisuuksia sijoittua lihin. Siellä mahdollista tarjota tilaa vievän teollisuuden ja kaupan toimijoille sijoitusmahdollisuuksia. Samoin tilaa vievän kaupan klusteria nykyisen Kärkkäisen kiinteistön ympärillä tulisi vahvistaa.

2) Iin aseman uudelleen avaaminen henkilö- ja rahtiliikenteelle: raideliikennettä kehitetään Oulunseudulla ja sen osana tulee Iin olla mukana. Sekä henkilö- että rahtiliikenne tarjoavat kasvupotentiaalia.

3) Uusi Iin Maaliikennekeskus, Asemakylästä voidaan kehittää logistinen solmukohta;

kts. kohdat 1) ja 2)

4) Kuivaniemen sijainti osana Meri-Lapin klusteria; 2040 saattaa Meri-Lappi olla Kokkola-Raahenseudun ohella osa vetytalousaluetta. Moottoriliikennetie Kempele - Meri-Lappi ja rautatieyhteys Ruotsiin mahdollistavat Kuivaniemen osallistumisen vetytalousklusteriin. Tämä tulee huomioida jo nyt kaavoitussuunnittelussa.

3. Terveellinen, viihtyisä ja turvallinen elinympäristö

Ilmastonmuutos ja varautuminen mm. merenpinnan äkilliseen nousuun näkyvät jo osittain lin kaavoituksessa. Mini ASL-vaade (korkeus merenpinnasta) on hyvä, lisäksi tulisi arvioida mahdolliset tulvaniityt vs. rakentaminen.

Pentinkangas-Asemakylä-Harisoja-ohitustie parantaa lin Haminan liikenneturvallisuutta, vähentää liikenteen melua ja päästöjä lisää asumisviihtyisyyttä nykyisen E75-tien varressa. Väyläverkoston kehittämistä ei saa unohtaa, vaikka maantieliikenteen pääliikennevirrat ohjautuvat ohi lin keskustan l. Haminan.

Erityishuomioita

Pohjoisen luonto on haavoittuva ja erittäin hidas uusiutumaan; kaikenlaisen infrastruktuurin rakentamisen vaikutukset ovat usein peruuttamattomia luonnon kannalta. Iin kunnan kulttuurimaiset tukeutuvat jokivarsoon; Iijoki, Muhojoki, Olhanvanjoki, Kuivajoki. Kaikessa kaavoituksessa tulee lähtökohtana olla rakennetun kulttuurimaiseman säilyttäminen jälkipolville. Siihen modernit kaavoitus ja rakennustekniset ratkaisut tarjoavat hyvät työkalut.

Kuivaniemen kaavoitussuunnittelu vaatii erityishuomion. On todennäköistä, että ”kahden kylän malli” Asemakylä ja Kirkonkylä ei ole jatkossa elinkelpoinen. Jo nyt tulee tehdä strategiset valinnat mitä ja missä kehitetään ja miten saavutetaan paras tulos vuosisadan loppupuolen Kuivaniemelle.

Iijoki = kunnan brändi

Iijokivarren ja jokisuiston kehittäminen tulee toteuttaa luontoa kunnioittavasti ja ennallistaen.

Esimerkkejä:

- **Hiastinhaaran ruoppaus** välillä Akolanlahti - Hiastinlahti virtauksen parantamiseksi + E8-maasillan muuttaminen alikulkukorkeudeltaan väh. 2.5 m pienveneväyläksi. Liki 70 vuotta sitten suljettiin Hiastinhaaran väylä maasillalla ja pienellä siltarummulla. Korjaus n. 1990-luvulla ei parantanut asiaa, vaan virtaus on edelleen olematon. Hiastinhaara oli ennen kulkuväylä merelle ja se tulee palauttaa. Samalla Hiastinlahden luonnonsuojelualueen kunto paranee, vedenvirtaus lisääntyy. Luonto voittaa ja asumisviihtyvyys paranee Pohjoisliissä.

- **Sarriohaaran ruoppaus** pienveneliikenteen turvallisuuden parantamiseksi. Maannouseman ja heikon virtauksen takia on veneily käynyt vaikeaksi. Alueella on runsas loma- ja ympärivuotinen asutus.

- **Iijokisuun aallonmurtajan** ainakin osittainen purkaminen virtauksen parantamiseksi ja jokisuun maatumisen hidastamiseksi. Nykyiset hiekkapankit poistuisivat ”luonnonmenetelmällä” l. voimakkaammalla luontaisella virtauksella.

Aallonmurtaja on rakennettu 1950-luvulla lijoen uiton tarpeisiin, suojaksi myrskyiltä, jotka vaikeuttivat irto-uiton puutavaran erottelua ja tarakkojen tekoa lijoen alajuoksulla. Nyt aallonmurtaja on tarpeeton ja aiheuttanut joen eteläisen purkuhaaran voimakkaan maatumisen välillä Rontti - Karhu.

- **Vaelluskalojen luontaisten nousu-uomien** rakentamista tulee kaavoituksella edistää ohi vesivoimaloiden vanhaan jokiuomaan tukeutuen. Kaavoituksen tulee tukea luonnon ennallistamista kestäväen kehityksen periaattein. Betonisten kalateiden rakentamisen tulee olla lissäkin historiaa, eikä niitä tule tukea kaavoituksessa ja luvituksessa, olkoonkin että Iin kunta on Raasakan vesivoimalan osakas ja siten teknisesti jäävi päättämään omista asioistaan.

4. Elinvoimainen kulttuuriympäristö

Jokien varsille sijoittuvat kirkonkylät ja muut taajamat ovat arvokasta, rakennettua kulttuuriympäristöämme. lissä on paljon vanhoja rakennetun kulttuuriympäristön alueita. Niitä ei ole hyväksytty syystä tai toisesta RKY-suojeluun, mutta se ei estä kuntaa toimimasta kulttuuriympäristöä vaalivasti.

Muutamia esimerkkejä:

Iin kirkonseutua tulee kehittää rakennuskantaa ja arkkitehtuuria suojellen. Väliä Ellala-Seurakuntatalo tulee käsitellä saman kaltaiselle pieteetillä kuin Vanhan Haminan aluetta. Osa rantamiljööstä on jo pilattu kerrostalorakentamisella, mutta nyt tulee ottaa tiukka harkinta käyttöön kunnan ja seurakunnan omistaman rakennuskannan kunnostuksessa ja ylläpidossa. Suunnitelma purkaa Kirkonrannasta kunnantalo, Kirjasto-monitoimitalo ja kenties seurakuntatalo ja rakentaa kerrostalomassaa n. 500 metrin matkalla pitkin jokirantaa, kuntalaisten yhteistä ”ikkunaa joelle”, olisi ympäristörikos.

Olhavan kylänraitti E8 - Olhavan asema (Nelostie-Asematie-Sassintie) on myös tarkastelun arvoinen RKY-kohde.

5. Elinvoimainen luontoympäristö vs. Luonnonvarat ja niiden käyttö

metsäluonto

Viimeiset yhtenäiset metsäalueet pilkotaan ja jo nyt kattava metsäautotieverkko laajenee entisestään. Yhtenäisten erämaa-alueiden tai edes jo metsänhoidollisesti käsiteltyjen metsäalueiden katoaminen lisäävät luonnon lajikatkoa, vähentävät luontoarvoja ja erä- ja luontomatkojen mahdollisuuksia. Kaavoituksessa tulee ottaa kantaa talousmetsien ja luonnonmetsien sijoitteluun.

Mahdollisuus: Oijärven kansanpuistohanke, joka liittyy Lapinsuon soidensuojelualueeseen.

meriluonto

Perämeren rannikko on lintuparatiisi ja kalaisa keidas kalastukselle. Lukuisat joet ja purot laskevat Iin kunnan alueella mereen luoden luontaisia rantakosteikkoja. Kaavoituksen on turvattava rannikkoluonnon säilyttäminen. Laatuvaatimukset vapaa-ajan rakentamiselle on valvottava ja rantayöhykkeen pitäminen vapaana sekä tulva-alueiden suoja-alueista kiinni pitäminen on tärkeää. Maannousema jatkuu, ja se on otettava huomioon kaikessa rannikon kaavoitussuunnittelussa.

maantilatalous

Peltoviljely tukee lissä maidontuotantoa, joka on nopeasti katoamassa. Peltojen metsittäminen lisääntyy, ja maatilatalouden kuormitus vähenee luontaisesti (ja osin valitettavasti). Puutarhaliiketoiminnalle tulisi kaavoituksessa varata tulevaisuutta ajatellen tilaa Iin kuntakeskuksen läheisyydessä.

poronhoito

Oijärven paliskunnan toimintaedellytykset tulee turvata. Etenkin kaivos- ja tuulivoimahankkeissa tämä tulee huomioida.

kalastus

Jokikalastus: Iijoki, Olhavajoki ja Kuivajoki ennallistetaan hitaasti mutta varmasti. Vaelluskalojen luontaiset nousu/lasku-uomat tullaan rakentamaan, kun oikeustaistelu vesivoimayhtiö vs. Suomen valtio on käyty. Lohi ja taimen löytävät jälleen Iijoen! Jokikalastusturistien ei tarvitse jatkossa ajaa Lapin joille, vaan lissä on hyvät ottipaikat. Tarvitaan palvelualueita kalastajille (kioskit, autopaikat jne.) mm. Iin kirkonrantaan, Asemakylälle ja Raasakkaan. Tärkeä jokikalastuksen seikka on vapaa kulku joen rannalla. Suurelta osin se on tehty mahdolliseksi alajuoksulla, mutta Asemakylältä ylävirtaan - Raasakka - Pajari –Jakkukylä tulisi kaavoituksessa jättää rantakaistale (3 m) vapaaksi yhteisalueeksi "Espoon malliin".

Merikalastus: Harvojen ammattikalastajien tarpeisiin rakennetut Praavan ja Vatinginnokan satamat ovat riittävät. Merialueen urheilukalastajille esim. Ranta-Kestilään tulisi tehdä kaavoitusvaraus; huolto, varastointi ja veneenlaskualueet.

tuulienergia

Tuulivoimaa on lissä jo rakennettu / kaavoitettu yli kohtuullisen maankäytön kriteerien. Balanssi luonnon, asumisviihtyvyyden, kestävän kehityksen mukaisen maankäytön ja tuulivoimarakentamisen välillä on nyrjähtänyt. Peruuttamattomia vahinkoja ympäristölle on aiheutettu ja aiheutetaan edelleen: Ollinkorpi, Yli-Ol-

hava, Kovasinkangas, Ketunmaankangas, Yli-lin hankkeet jne. Siivoamme yhteisvastuullisesti tuulivoimaloiden sotkuja 20-30 vuoden kuluttua kansainvälisten sijoittajien paettua maasta. Muut energiatuotantomuodot tulevat syrjäyttämään tehokkuudessa ja ympäristöystävällisyydessä tuulivoiman seuraavan 10 vuoden kuluessa. Ennen sitä rakennetaan vielä Perämerlle merituulivoimaa mm. Kruunien luonnosuojelun alueen ympärille.

"Kaavoitusstrategiaan 2040 merkintä: ei enää lisää tuulivoimarakentamista eikä niiden tarvitsemia sähkönsiirtolinjoja lin kunnan alueelle."

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun laatiminen on käynnistetty 11.10.2022. Kaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021-2023.

turve-energia

Turpeen käyttöä ei tule enää lisätä, eikä uusia turpeennostoalueita kaavoittaa.

Paine "akkumetallien" etsintään ja kaivostoimintaan on kova, ja kaivosteollisuus on yhteiskunnan erityisessä suojeluksessa. Mm. Oijärvellä ja Martimossa ovat malminetsinnät käynnissä. On pidettävä huoli, ettei kaivoslupia myönnetä erämaa-alueille, pohjavesialueille tai Natura-alueiden läheisyyteen.

Mm. Haukiputaalla on Arkala-Martimo-alueelle myönnetty jo etsintälupa. Alue rajoittuu Kiiminkijoen latvoille, Martimojokeen ja Natura-alueisiin. Martimojoki laskee Iijokeen Turtisenkylän kohdalla, ja mahdollisen kaivostoiminnan vaikutus Iijoen vedenlaadun heikentymiseen on todellinen. Ts. Iin kunnan kaavoitusvalvonta tulee ulottaa välittömälle vaikutusalueelle naapurikunnan puolellakin!

Summarum

Kaikki yleiskaavan suunnittelutyö tulee tehdä yhdessä naapurikuntien (Oulu - Simo - Pudasjärvi) ja maakuntaliittojen kanssa. Muuten suunnitelmista tulee sub-optimoituja. Hyvä esimerkki ovat Iin kunnan alueella tehtävät tuulivoimalakaavoitukset, jotka eivät ota riittävästi huomioon projektien yhteisvaikutuksia. Selvityksiä ei vaadita edes rakennuslupia hakevilta tuulivoimayhtiöiltä, vaan jokainen yhtiö voi opportunistisesti tehdä omat suunnitelmat "laput silmillä"! Kunnan kaavoitus ja rakennusvalvonta ovat tässäkin avainasemassa.

Toivoisin, että tämä tärkeä strateginen työ ei jää yhden etapin mittaiseksi. Toimintaympäristön ja yhteiskunnan muutosnopeus on niin kova, että strateginen kaava tulisi päivittää esim. kolmen vuoden välein, ja siitä seuraavat toimenpiteet tulisi vastaavasti tarkistaa mahdollisia muutoksia vastaaviksi.

Vastine

- *Mielipide huomioidaan kaavaehdotuksessa soveltuvilta osin. Mielipiteessä on esitetty runsaasti yksityiskohtaista tietoa ja ideoita, jotka lin kunnassa voidaan huomioida strategista yleiskaavaa toteutavissa tarkemmissa suunnitelmissa sekä kunnan edunvalvontatyössä mm. raideliikenteen kehittämisen osalla.*
- *Eri alueiden asumismahdollisuudet sekä yhteydet eri alueilla huomioidaan kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Jalankulun ja pyöräilyn liikenteen kehittämistarpeet on tuotu strategisen yleiskaavan tasolla esille kaavaratkaisussa.*
- *Elinkeinojen kehittymismahdollisuudet on huomioitu kaavamerkinnöin ja -määräyksin, jotka mahdollistavat elinkeinojen kehittymisen erillisillä alueilla erityisesti taajamissa sekä toisaalta soveltuvilta osana asumisen alueita.*
- *Strateginen yleiskaava ei ota kantaa yksityiskohtiin, mm. tulva-alueisiin, vaan tämä tulee selvittää tarkemmissa suunnitelmissa. Arvokkaiden kohteiden ja alueiden huomiointiin, esimerkiksi kulttuuriympäristöt, on esitetty yleismääräyksiä ja tarvittaessa tarkempia kehittämismerkintöjä. Maanköhoaminen on huomioitu yleismääräyksissä, samoin kuin mm. kalastuksen edellytykset.*
- *Kuivaniemen osalta kaavaratkaisussa esitetään periaate taajaman ja sen lähialueiden kehittämiseen. Ratkaisu tarkennetaan tarvittaessa osayleis- ja asemakaavoituksessa.*
- *Luonnonympäristöjen huomiointi on ollut yksi lähtökohta strategisessa yleiskaavassa. Arvoalueiden esittäminen, ennallistamistavoitteet sekä ekologiset yhteydet vastaavat tähän osaltaan.*
- *Poronhoito on huomioitu kaavoituksessa mm. erillisen liitteen kautta.*
- *Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavunkaava ohjaa osaltaan lin strategista yleiskaavaa. Vaihekaavunkaavan ratkaisut tuulivoimalle osoitettavien alueiden osalta on huomioitu strategisessa yleiskaavassa, ja alueita on vähennetty luonnosvaiheesta.*
- *Turvetuotantoalueiden osalle on esitetty energiantuotantoa pieneltä osin, sekä ennallistamistavoitteita laajemminkin.*
- *Kaivostoiminnan toteutuminen alueelle vaatii mm. YVA-menettelyn ja osayleiskaavan.*
- *lin kunta voi tehdä maankäytön ratkaisuja vain omalle alueelleen. Strategisen yleiskaavan viranomaisneuvotteluihin on kutsuttu myös naapurikuntien edustus, mitä kautta yhteistyötä voidaan edistää osaltaan.*
- *Strateginen yleiskaava sisältää ajatuksen valtuustokausittaisesta tarkastelusta kulloinkin keskeisen teeman osalta.*

15. Mielipide Jakkukylän kyläyhdistys 23.5.2022

Jakkukylän kyläyhdistyksen hallitus on käynyt läpi strategisen yleiskaavan aineistoa ja keskustelussa heräsi huoli Jakkukylän eteläsuon alueen tuulivoima-alueen kaavoituksesta.

Kyläyhdistys vastustaa alueen kirjaamista strategiseen yleiskaavaan. Kylän alueelle on jo kaavoitettu Kova-sinkankaalle tuulivoimaloita, jotka tulevat mahdollisesti toteutuessa muuttamaan kulttuurihistoriallisesti

merkittävää maisema-aluetta. Eteläsuon alueen voimalaitokset tulevat vielä karummin näkymään Jakkukylän maisemassa.

Kyläyhdistys on tehnyt vuosia systemaattista työtä uusien asukkaiden hankinnassa kylälle. Pelkäämme, että tuulivoimaloiden rakentaminen tai edes mahdollinen alueiden kaavoittaminen hankaloittaa huomattavasti uusien asukkaiden muutossa kylälle. Voimalat tulevat lähelle asutusta ja kyläläisillä on pelko siitä, miten tulevat laskemaan kiinteistöjen arvoa.

Alue on lisäksi merkittävä pohjavesialue, jonne rakentaminen on aina iso ympäristöriski.

Tuulivoimala-alueen kaavoituksen lisäksi keskustelussa tuli seuraavia asioita:

Kyläkorttiin:

-kylän palveluihin Siltakahvila kesäisin

Vahvuuksiin:

- metsästys ja kalastus
- toimivat nettiyhteydet, hyvä etätyömahdollisuudet
- eteläpuolen joen jäkäläkankaat
- polkujuoksu, maastopyöräily, suunnistus
- Idyllistä kulttuurimaisemaa, maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
- karttaan ladut, pururadat, metsätiet ja polut, jääkiekkokaukalo, 2 tenniskenttää, beach-volleykenttä,

Mahdollisuudet:

- joen virkistyskäytön kehittäminen
- kalaportaat
- moottoritelinjaus nopeuttaa matkaa Ouluun

Heikkoudet:

- meren kalat eivät nouse Jakkukylään asti
- kalaportaiden puute
- kevyenliikenteen väylien puute molemmin puolin jokea
- vuokra-asuntojen tarjonta ei vastaa kysyntää

Tärkeimmät kehityskohteet:

- kalatiet mereltä voimalaitosten ohi

Uhat:

- tuulivoiman vaikutus kylän vetovoimaisuuteen

Lisäksi toivottiin, että Jakkukylä nostettaisiin "kehitettävät kylät" ryhmästä "kehittyvät kylät ja taajama alueet".

S. 25 keskeisiin matkailukohteisiin toivotaan lisättäväksi Purunsaari. Saareen kuljetaan lossilla ja sinne on rakennettu historiareitti kunnioittamaan alueen merkittävää kulttuuriperimää.

Vastine

- *Strategisessa yleiskaavassa ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoaluetta Eteläsuon alueelle. Läheisimmän alueen (osayleiskaavoitettava Kovasinkankaan tuulivoimapuisto) rajausta on muutettu kaavaehdotukseen niin, että alue ei ulotu luokitelluille pohjavesialueille. Kovasinkankaan osalta tuulivoimaloiden sijoittuminen ja muut yksityiskohdat sekä vaikutukset käsitellään osayleiskaavassa.*
- *Jakkukylän kyläkuvausta on täydennetty lausunnossa esille nostetulla tavalla.*
- *Purusaari kuuluu Jakkukylän osayleiskaava-alueeseen, ja kehittäminen tapahtuu osayleiskaavan merkintöjen pohjalta. Purusaaresta lisätään maininta kaavan matkailukohteisiin.*

16. Mieli-pide Kuivajoen Pohjoisrannan kyläyhdistys ry 22.4.2022

Pohjoisranta-ten puolesta muutama lisäys.

Vatunginnokalle voisi lisätä Oolannin sodan muistomerkin paikka.

Lisäys tärkeimmät kehityskohteet:

Leirintäaluetoinnin kehittäminen, veneilyvierailuiden mahdollistaminen (polttoaineen saaminen).

Merimatkailu?

Kesäisin Vatunki voi toimia tapahtumapaikkana (Vatunkipäivät, festarit ym.)

Vastine

- *Vatungin matkailukohteen (m-4) kehittämisperiaatetta on täydennetty valmisteluvaiheen jälkeen mieli-piteessä esille nostettujen alueiden osalta.*
- *Mieli-piteen pohjalta on täydennetty Pohjoisrannan kylän kyläkuvausta.*

17. Mieli-pide 24.5.2022

Mielestäni Olhavan kylän alueen nyt tehtyjä suunnitelmia pitää katsoa uudesta näkökulmasta. Nyt esitetyt suunnitelmat aiheuttavat Olhavan kylän maisemalle ja rakennusperinteelle suurta menetystä.

Pitää tarkastella tarvitseeko liikenne ko. muutoksia. Riittääkö risteysalueiden levitys esim. Oijärventien risteyksestä pohjoiseen antaa puutavararekoille rauhaa kiihdytellä.

UUSI Vaihtoehto 3.

Jos liikenne kasvaa >> aiheuttaa melu ja saaste haittoja

>>> Uusi tielinjaus tulisi viedä rautatien taakse ja jättää nykyinen tie paikallisliikenteelle.

Onko suunnitelmissa otettu huomioon pitkät tuulimyllyjen osien kuljetukset. Uusi tielinjaus tuulimyllyjen "alueella" kiinnostaisi myös matkailijoita.

Olhavassa on järjestettävä uusi suunnittelutilaisuus ja siellä pitää olla parempitasoiset suunnitelmat esillä, missä nähdään kuinka isoja muutokset ovat. Ei näin huonoja kuvia --- nykypäivänä. Virtuaaliesitys laitettuna maisemaan myös tehtävä.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoittamiseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*

18. Mielipide 11.5.2022

Ottakaa huomioon, että liittymät metsäpalstoille säilyvät. Emme hyväksy pitkiä liittymäteitä. Tällä hetkellä meillä on suora liittymä Nelostieltä. Meidän metsäpalsta alkaa Merihelmen ja leirintäalueen kohdalta, tila Tauriala 139-407-24-93.

Vaadimme kunnon korvausta menetetyistä metsämaasta. Maanomistajiin on oltava henkilökohtaisessa yhteydessä suunnitelman toteutuksesta. Yleiset infotilaisuudet eivät riitä.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily.*

Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.

19. Mieliä 13.5.2022

Pyydän ottamaan huomioon Iin kunnan Kuivaniemen kirkonkylällä sijaitsevan Kaukolantien yksityistien (Yksitystie 000-2019-K40530 Kaukolantie) ja tarkastelemaan mahdollisuuksia Kaukolantien muuttamista yleiseksi tieksi muiden tiejärjestelyjen yhteydessä.

Kaukolantien kautta kulkee yhä enenevässä määrin moninkertainen määrä muuta kuin tien varrella asuvaa paikallisliikennettä ja tien ylläpitokustannukset kasvavat koko ajan.

Tien peruskunnostukselle on välitön tarve, tierunko on olematon ja ojat pitäisi pohjata, ojarumpuja vaihdetaan uusiin kantokykyimme puitteissa.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

20. Mieliä 22.5.2022

Meillä on Olhavassa, joen pohjoispuolella 2 kiinteistöä ihan 4-tien vieressä. Kiinteistöjen numerot ovat 139-402-79-28 (tässä omakotitalo ja kutsun tätä kiinteistö 1) ja 139-402-190-13 (tässä rantamökki, talviasuttava ja kutsun tätä kiinteistö 2). Meiltä on valtio aiemmin lunastanut kiinteistö 2:sta maata pyörätietä varten. Me emme kannata vaihtoehto Olhava - VE2.

Uusi vesistösilta Olhava joen yli veisi kiinteistö 2 parhaan, kaivetun rannan, jota kautta pääsee jokeen ja merelle, ja jossa on veneen pitopaikka. Karttojen perusteella rinnakkaistie tulee menemään kiinteistö 1 sijaitsevan omakotitalon takapihalta. Takapiha on nyt jo pieni ja kuusiaita suojaa näkyvyyttä pihalle. Rinnakkaistie veisi kuusiaidan pois. Liikenne rinnakkaistiellä olisi kovaa, koska kaikki pohjoisesta tulevat Seljänperän tielle ja Areenalle menevät kulkisivat tätä kautta. Melu lisääntyisi ja oleskelu takapihalla hankaloituisi ja yksityisyyttä ei olisi.

Jos tämä vaihtoehto tulee, niin me vaadimme kummankin kiinteistön lunastusta, koska asuminen hankaloituu. Tämä vaihtoehto luo epävarmuutta meille tulevaisuutta ajatellessa. Esim. jos miettii rakennusten korjaamista, pihan uudistamista. Ajattelee kannattaako tehdä, jos tie tulee kulkemaan takapihan kautta.

Olemme olleet tietoisia 4 tien metelistä, kun rakensimme talon tähän ja hyväksyneet pyörätien rakentamisen. Mutta TÄMÄ VAIHTOEHTO EI KÄY (VE2) Se vie asumismielekkyyden ja viihtyisyyden.

Parempi on VE 1 vaikka tie pitenis koulun kohdalle ja linja-autopysäkeille. Siinähan saa liikuntaa, kun kulkee pitemmän matkan. Haitat eivät koskisi yhtä maanomistajaa ja kylällä olisi liikennettä. Ja hieno kylänraitti tulisi näkyväksi, kun tie kulkisi sieltä.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Valtatie 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevissa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevissa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.*

21. Mieli pide 17.5.2022

Valmisteluaineisto: Liite 6. Valtatie 4 kehittämismuutokset OLHAVA-VE 1 Suunnitelmassa on silta Sassitien pohjoispuolella; Saunakarin kohdalta yli Olhavajoen. Suunnittelun sillan itäpuolella on omistamamme tila: Orala 136. Keväisin tulvavedet menevät Saunakarin niemen yli. Mahdollisen sillan aiheuttama padotus uhkaa Oralan tilalla olevaa asuntoamme. Siltaa ei tule tähän rakentaa. Sassintie on kapea ja hankalasti levennettävissä tien varren historiallisen asutuksen vuoksi. Kohtuutonta olisi myös liikenteen lisäys yksityistielle. Vaihtoehto OLHAVA-VE 2 on suunnitelmana onnistuneempi.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*

- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Valtatien 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevissa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevissa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.*

22. Mieli pide 15.5.2022

Sen jälkeen, kun levikkeet tehtiin Olhavan kohdalle, niin liikenteen melu on kovasti noussut, meillä on asunto 300 metriä Olhavan sillasta joen rannalla, ja melu kantautuu jokea pitkin todella voimakkaasti. Sillalle ja koko kylän kohdalle tarvitaan meluaidat tai vallit. Kevyen liikenteen väylät kylältä pohjoiseen päin unohtuivat kokonaan tekemättä levikkeiden teon aikana. Nyt on tilanne sellainen, että emme pääse pyörällä tai jalan edes omille palstoille kilometrin päähän Olhavasta. Pitäisi ajaa pyörällä kapeaa laitaa pitkin ohitustiellä, jossa rekat ja muut autot pyyhkivät 100 km tunnissa ohi. Vaarallista!!!

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

23. Mieli pide 18.5.2022

Mieli pide lin kunnan strategiseen yleiskaavaan 2040 suunnitellun Sääskenharjun kiertotalousalueen osalta.

Mikäli Sääskenharjun aluetta kaavoitetaan kiertotaloustoiminnan käyttöön, tulee tällainen toiminta sijoittaa vanhan jo suljetun katopaikan kaakkois- ja eteläpuolelle, siis mahdollisimman etäälle olemassa olevasta asutuksesta. Tällä tavoin minimoidaan toiminnasta lähimmille asukkaille aiheutuvia melu, pöly - ja muita haittoja. Mitään voimakasta hajua ympäristöön aiheuttavaa toimintaa, kuten puhdistamolietteiden kompostointia tms. Sääskenharjun alueelle ei tule järjestää lainkaan, koska se aiheuttaa kohtuutonta haittaa naapurikiinteistöille. Sääskenharjun kaatopaikan aiheuttamista hajuhaitoista on kokemusta talven 2005-2006 ajalta. Tällöin Sääskenharjun suljetulla kaatopaikalla oli pitkään jatkunut tulipalo, joka aiheutti ajoittain varsin merkittäväkin hajuhaittaa asunkiinteistöillä osoitteessa Kemintie 512, li.

Laajan kiertotalousalueen toiminnassa ollen alueelle kohdistuu runsaasti raskasta liikennettä. Ilmeisestikin tämä edellyttäisi Sääskenharjuun johtavan tien päällystämistä kestopäällysteellä ja muuttamista kaksikaistaiseksi, leveydeltään sellaiseksi, että raskaat ajoneuvot mahtuvat siinä kohtaamaan. Alueelle suuntautuva raskas liikenne tulisi ruuhkauttamaan nelostien liikennettä sääskenharjuntien liittymän läheisyydessä. On todennäköistä, että nelostielle jouduttaisiin tekemään varsin mittavia liittymäjärjestelyjä keskisaarekkeineen ja kääntymiskaistoineen. Katsonkin, että laajamittainen kiertotaloustoiminta, johon liittyy runsaasti raskasta liikennettä, olisi järkevää järjestää Sääskenharjun alueelle vasta sen jälkeen, kun suunniteltu lin ohitustie on käytössä. Parasta olisi tietenkin, mikäli tulevalta ohitustieltä saataisiin eritasoliittymä suoraan Sääskenharjun alueelle. Tämä sujuvoittaisi alueelle suuntautuvia kuljetuksia ja olisi ehdoton myyntivaltti alueen tontteja markkinoitaessa.

Vastine

- *Sääskenharjun kiertotalouskeskittymä on osoitettu strategisessa yleiskaavassa teollisuus- ja työpaikka-alueena. Alueen raja-alue on yleispiirteinen ja se tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupamenettelyissä.*
- *Mielipiteen perusteella on lisätty merkinnän (t) kehittämisperiaatteeseen tarkemmat maininnat liikenneturvallisuuden huomioinnista ja asutukseen kohdistuvien vaikutusten minimoinnista.*
- *Mielipiteen pohjalta yleiskaavan vaikutusten arviointia on valmisteluvaiheen jälkeen täydennetty tarkemmalla kuvauksella Sääskenharjun kiertotalouskeskittymän toteuttamisen vaikutuksista.*

24. Mieli pide lin Ojakylän kyläyhdistys 12.5.2022

Lin Ojakylään Praavan risteykseen bussipysäkillä katos ja pyöräteline molemmille puolen nelostietä (tällä hetkellä koululaiset jättävät pyöränsä Kuhan vanhan talon tiehaaraan, osa pyöristä ajotiellä, eikä heillä ole katoa suojana linja-autoa odottaessaan).

Pururadan kunnostus Ojakylän koulun vieressä, pururata on märkä osittain. Käyttöä koululaisilla ja kyläläisillä kesällä ja talvella.

Latu-ura Ojakyläntien-Takatien tuntumasta merelle, myös Praavasta Röyttään

Praavaan keinut lapsille, parkkipaikka isommaksi. On kesällä ja talvella kovassa käytössä, aina täynnä

Liesojan rantojen raivaus, esim. työttömät töihin.

Kylätupa, ei ole paikkaa missä kyläläiset voisivat kokoontua, erilaisia kursseja voisi järjestää yms.

Frisbeegolf rata pienimuotoinenkin olisi oiva liikuntamuoto kyläläisille

Vastine

- *Ojakylän kyläkuvausta on täydennetty mielipiteessä esille nostettujen asioiden osalta valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen.*
- *Mielipiteen pohjalta on täydennetty myös Ojakylän kaavamerkinnän kehittämisperiaatetta.*

25. Mielipide 22.5.2022

Esittäisin muutaman kommentin rinnakkaistien Olhava --- "Areenan" risteys.

1. Kannattaisi miettiä sellaista vaihtoehtoa, että areenan risteuksen kohdalla tehtäisiin alikulku ja maantietasoinen tie vain nykyisen tien itäpuolelle. Länsipuolelle vain pienempi tie kiinteistöjä Vuornosojan pohjoispuolella varten. Tällä ratkaisulla helpotettaisiin mm. Vuornosojan alueella asuvien kulkua 4:s tien itäpuolella oleville kiinteistöilleen. Myös monet kuntoilijat kulkevat nykyisin areenalle ja kuntopolulle.
2. Suunnittelussa tuotava meluste (tehokas) areenan risteyksestä n. 0,5 km:n matkalle.
3. Uusi Länsipuolen tie niin lähelle nykyistä tietä kuin mahdollista.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista.*

26. Mieli pide Taaleri Energia 24.5.2022

Alueen tuulivoimatoimijan edustajana pyydämme huomiomaan suunnittelussa seuraavat asiat:

1. Olhavaan suunnitellut eritasoliittymät. Suunnittelussa pyydämme huomiomaan alueella olevien ja alueelle tulevien tuulipuistojen huoltotarpeet ja erikoiskuljetukset. Risteysalueiden tulisi olla riittävän isoja tuulivoimaloiden siipikuljetuksia varten ja uuden sillan riittävän kantava erikoiskuljetuksille. Lisäksi uusista liikennejärjestelyistä ei tulisi muodostua kuljetuksille korkeusrajoitteita valtatie 4:lta Oijärven suuntaan ja Oijärventieltä tulisi myös päästä valtatie 4:lle sekä etelän että pohjoisen suuntaan.
2. Pysäkkien liittymä Merihelmen pohjoispuolella. Aineistosta ei käy ilmi, onko tämän risteuksen osalta suunniteltu muutoksia. Mikäli muutoksia tulee, on varmistettava, että kulku pysäkkitielle on jatkossakin esteetön tuulivoimaloiden huoltoja varten. Pysäkkietä ei käytetä erikoiskuljetuksiin, mutta se on tärkeä tieyhteys tavanomaisen kunnossapidon tarpeisiin. Liikennejärjestelyiden suunnittelussa tulisi ottaa huomioon, että korkeus mahdollistaa kuorma-autojen pääsyn valtatie 4:lta pysäkkitielle ja pysäkkietä valtatie 4:lle sekä etelän että pohjoisen suuntaan.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

27. Mieli pide Tultakankaan yksityistien tiekunnan ja Olhavan aseman yksityisteiden tiekunnan toimitsijamies 23.5.2022

Mieli pide koskee VT-4 pohjois-li — Kuivaniemi taajamien liikennejärjestelyjä.

Olhavan aseman yksityisteiden tiekunta (käyttöoikeusyksikkö: 000-2009-1<42833) ja Tultakankaan yksityistien tiekunta (käyttöoikeusyksiköt: (000-2005-K19303) edellyttävät, että rakennettavat VT-4 rinnakkaistieyhdytydet toteutetaan ELY-keskuksen ylläpitäminä yleisinä teinä. Niistä ei saa tulla tiekuntien ylläpitämiä yksityisteitä.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*

28. Mieliäpidä 27.5.2022

Hei, tässä muutamia asioita mitä mieleeni on tullut aineistoon tutustuessani:

Asemanseudun maankäyttöselvityksessä ei ole huomioitu mielestäni koko Asemanseutua. Alue on rajattu väärin ja painopiste on selkeästi Haminan ja rautatiesillan välissä eikä koko Asemanseudussa. Osayleiskaava on kuitenkin patosillalle asti. Ohikulkutien ja lähijunan toteutuessa lisääntyy kiinnostus rakentaa myös Jakkukylään päin, jolloin maankäyttöselvityksen rajausta on entistä kyseenalaisempi. Uskon asutuksen tiivistyvän myös Mökkiperältä ylävirran suuntaan toisin kuin strategisen yleiskaavan kaavakartassa kuvataan.

Kehitysideoita: Asemanseudun ja Jakkukylän väliin on merkitty strategisen yleiskaavan kaavakartassa joki-laakson kehittämisvyöhyke sekä rantareittejä aina Haminasta asti. Sinne voisi suunnitella rengasmaisen pyöräilyreitit yhdeksi ulkoilureitiksi. PVO-Vesivoima Oy on saanut kalatien rakentamisluvat sekä Raasakan voimalaitokselle, että säännöstelypadolle. Näitä voitaisiin käyttää yksinä ulkoilureitin kohteina.

Yleisenä ideana olisi maanomistajien kanssa sopien toteutettava maastopyöräilyreitti olemassa olevia talviteitä, polkuja ja ajopolkuja pääasiassa hyödyntäen. Reittiä voisi talvella käyttää myös maastohiihtoon.

Lisähuomiona kartoissa ja kuvioissa voisi olla selitteet, jotta yhteys kaavaselostukseen aukeaa helpommin.

Vastine

- *Asemanseudun kaavamerkintä ja -määräys tarkistetaan kaavaehdotukseen. Lisäksi Asemanseudun alueesta laaditaan kyläkortti, joka liitetään muiden kyläkuvausten tavoin kaava-aineistoon.*
- *Karttojen ja kuvien selitteet pyritään saamaan mahdollisimman hyvin luettaviksi.*

29. Mieli pide 25.5.2022

Jalka/pyörätievaraus tehty Jakuntieltä Yli-iin tielle.

Tienristeys hyvin vaarallinen, Yli-iin suunnasta tultaessa ja käännytessä Jakuntielle näkyvyys muutamia kymmeniä metrejä. Ei ole turvallinen risteys pyörätielle eikä autoille. Nykyinen Santuntie, jolla on pyörätien varaus, on paras jalan ja pyörätien paikka. Jos pyöräteitä pitää olla kaksi? Toinen liittymä pitää olla muualla kuin Jakuntie ja liittymä Yli-lin tiehen.

Vastine

- *Asia nostetaan esille Jakkukylän kyläkortissa.*

30. Mieli pide 26.5.2022

Myllykankaan alueen tiejärjestelyt

Merihelmen alue:

Myllykankaan Merihelmen alueella suunnitelmassa on uusia tiejärjestelyjä. Halutaanko, että ohikulkijat näkevät tieltä kauniit merimaisemat pidemmällä matkalla vai halutaanko että matkailijat ja asukkaat viihtyvät alueella mahdollisimman pitkään? Jotenkin pitää vahvuudet markkinoida, mutta miten se tehtäisiin siten, ettei hävitetä sitä arvokkainta, mitä on - meren rannassakin luonnossa ja rannalla olon tuntu eikä tien reu-nassa olon tuntu. Ihmiset toki arvostavat sitä, että tiet menevät aina lähelle jotakin paikkaa ja se sopii esimerkiksi pysähdyspaikalle, että isokin valtatie menee vieressä, mutta alueella viipymiseen tarvitaan muita viihtymistekijöitä. Asukkailta ja matkailijoilta voisi käydä kysymässä, että pitäisikö avata näkymiä ranta-alueelta valtatielle. En usko, että kovin moni haluaa.

Tiejärjestelyt Merihelmen kohdalla tulisi tehdä niin, että itse pysähtymispaikkaan eli ravintolaan ja tankille olisi helppo mennä. Niiden pitäisi näkyä helposti tielle ja siten, että autoilija näkee kohteen, minne on mennossa. Jos pitää poiketa tieltä, eikä oikein tiedä missä kohde on, niin on helppo jatkaa seuraavaan paikkaan. Pelkkä opaste ei riitä. Iin alueella Nelosparkki, Shell ja Kärkkäinen ovat nyt paikkoja, jotka ovat helposti nähtävissä ja kun jarrutetaan ja käännetään, niin kohde on näkyvissä. Nykyisessä uudessa liittymäsuunnitelmassa on vaarana, että tehdään iso uusi tiejärjestely ja sitten huomataan, että se tuli väärään paikkaan. Risteysalueen ja tien liikenne ei haittaa niinkään pysähtymispaikkaa (ruokailu ja maisemien ihailu) mutta varmasti haittaa paikkaa, jossa yövytään.

Nykyinen valtatie menee lähellä rantaa. Olisiko mahdollista korjata nykyistä tietä siten, että kääntyminen nimenomaan maisemaravintolaan ja tankkauspaikalle olisi selkeämpää. Campingalueita etsitään, joten sitä varten ei tarvitse olla niin suoraa yhteyttä kuin pysähdyspaikkaan. Tiedossani ei ole, että nelostien suunniteltu oikaistava kaarre olisi turvallisuusriski ja että siksi pitäisi oikeista valtatieta. Olisi luonnon kannalta parempi, että mahdollisimman vähän jäisi luontoa tien alle, koska lähiluontoakin tarvitaan. Voisiko nykyiseltä

tieltä etelästä tultaessa tehdä sivukaistan korotettavalle alikululle viistosti ja pohjoisesta myös kääntymiskaistan ravintolaan/tankkauspaikalle johtavasti siten, että pääsisi pois ensin valtatie ajokaistalta. Tällä voisi pärjätä pitkälle tulevaisuuteen.

Meluaidat ovat tarpeellisia, jopa välttämättömiä. Varsinkin Merihelmen alueella voisi olla niitä Oulusta tuttuja läpinäkyviä meluseiniä, jos toimivat meluesteinä. Myös Kiiminkijoen ylittävällä sillalla näitä on. Muualla voisi olla tien varteen sijoitettavia korkeita hyvin melua pidättäviä aitoja tai seiniä.

Halttulan-Pysäkkien tasoristeysalue

Myllykankaan Halttulantien-Pysäkkien ja vt4:n tasoliittymässä on risteävänä liikenteenä asumisen ja merelle pääsyn liikennettä, sekä Pysäkkietä pitkin rautatien kohtauspaikalle, tuulivoimapuistoon ja vilkas marjastusajan liikenne. Radan takana on myös metsätaloutta sekä kiviaineslouhintaa ja varastoja sekä näiden ajoliikennettä. Liikenteen sujuvoittamiseksi oikealle kääntymistä varten pitäisi olla lisäkaistat, jolloin takana tulevien ei tarvitsisi jarrutella. Liittymäkohtia pitää säilyttää sellaisissa paikoissa, missä ne ovat tarpeellisia. Liian harvassa olevat liittymät ohjaavat myös raskasta liikennettä sivuteille, kun muuta pääsyä kohteisiin ei ole.

Kylätiet ja rinnakkaistiet

Hyväkuntoisia kyläteitä ja rinnakkaisteitä tarvitaan. Ne palvelevat myös matkailijoita. Hyvät pikkutiet lisäävät liikkumista ja terveyttä ja säästävät näin yhteiskunnan kuluja. Huonot pölyävät ja kiviset tiet, joilla ei ole hyvä liikkua millään tavalla, ei jalan, ei pyörällä ei autolla, saati sitten ulkoilla perheiden kanssa myös lastenvaunuilla vähentävät liikkumishaluja. Kyläteiden ja rinnakkaisteiden tasoon ja kuntoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota, kun valtatie on kehittymässä vielä sujuvamman ja nopeamman liikenteen tieksi. Kylä- ja rinnakkaisteiden käyttö ehkä lisääntyy myös sitä kautta, että erilaiset sähköpyörät ja muut vastaavat kulkuvälineet yleistyvät. Esimerkiksi Kuivaniemen ja Iin keskustaajaman väli olisi hyvinkin mahdollinen matka yhä useammalle. Melun torjunta valtatieltä on tärkeää. Rinnakkaistiet ja uudet yhteydet tulisi aina rakentaa luontoa säästäen.

Lintutornit Myllykankaalla

Merihelmessä on lintutorni. Sinne pääse vain kesäaikaan ravintolan terassin kautta silloin kun ravintola on auki. Juuri kyseisessä paikassa valtatie varrella olisi hyvä päästä ihailemaan merimaisemia, lintuja ja aurin gonlaskuja sekä kuvaamaan niitä läpi vuorokauden varsinkin kesällä. Tähän olisi hyvä löytää ratkaisu.

Huttulanlahtea on pidetty menneinä vuosina hyvänä kevätmuuttolintujen bongauspaikkana ja on ehkä mahdollinen lintutornin paikka. Se olisi patikkamatkan päässä myös Kaakkuriniemestä, mikäli sinne saataisiin reitti.

Rakennuskaava-alueet Myllykankaalla

Myllykankaan ranta-alueella on kaksi rakennuskaavaa, Merihelmi ja Kaakkuriniemi. Asiakirjoissa onkin, että vapaita ranta-alueita tulisi jättää tarpeeksi. Kaakkuriniemessä olisi mielestäni erittäin tärkeää, että nykyisessä kaavassa oleva virkistys- ja puistoalue jäisi jatkossakin rakentamatta. Perusteluna on se, että alueella on rakentamaton rakentamiseen kaavoitettua aluetta ja yhteinen iso ranta-alue uimarantoinen ja satami-
neen tekee kaikista alueen asukkaista rannalla asujia, vaikka asunto olisikin vähän kauempana rantaviivasta. Myös muutkin kuin Kaakkuriniemen asukkaat tarvitsevat rantaa uimarantana, merelle pääsyyn ja virkistäytymiseen. Nykyisin luonnonrantaena uimapaikkana ja talvella esimerkiksi pilkille menon paikkana alue on laajemman kuin oma kyläalueen asukkaiden käytössä.

Kaakkuriniemessä muutoin rakentamattomalla alueella on myös maakunnallisesti arvokas Thomenin huvila. Myöhemmin myös kouluna, retkeilymajana ja lomakylän päärakennuksena toiminut rakennus. Pohjois-Suomen luotsipiirin päällikön, merikapteeni Thomenin rakennus kunnostettuna tarjottuna olisi korvaamaton helmi alueella.

Merihelmi ja Kaakkuriniemi palvelevat niin asukkaita, mökkiläisiä kuin matkailijoitakin. Tätä on hyvä kehittää luontoa kunnioittaen ja kestävästi mukaisesti. Matkailupalveluja kylällä on tarjottu jo noin 70 vuotta eli 50-luvulta alkaen.

Vastine

- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimpiä yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoitukseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.*
- *Esisuunnitteluvaiheessa on selvitetty myös valtatie rinnakkaistien paikkaa. Rinnakkaistieyhteys on kartoitettu Pohjois-listä Kuivaniemelle ja edelleen Simoon. Tavoitetilanteessa valtatiellä 4 ei ole tasoliittymiä ja nykytilanteessa valtatielle 4 liittyvät yhdystiet, yksityistiet ja maatalousliittymät liitetään rinnakkaistiehen. Rinnakkaistie toimii myös valtatie korvaavana yhteytenä poikkeustilanteissa. Rinnakkaistielle voidaan ohjata myös hidas liikenne, sekä jalankulku ja pyöräily. Rinnakkaistie toteutetaan valtion maantienä tai kunnan katuna. Lähtökohtaisesti rinnakkaistie on valtatie toisella puolella, vaihtaen puolta tarkoituksenmukaisissa kohdissa ja valtatie toiselle puolelle mahdollisesti tarvittavat järjestelyt toteutetaan yksityistiejärjestelyin.*
- *Merihelmen ja Kaakkuriniemen virkistys- ja matkailupotentiaali on tunnistettu kaavatyössä ja alueen kehittämisen edellytykset on tuotu esille kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Merihelmen lintutornin pääsy tulee varmistaa alueen kehittämisen yhteydessä. Strateginen yleiskaava ei yleispiirteisyydestään johtuen ole suunnitelma, jossa tällaiset yksityiskohdat selvitetään.*
- *Strateginen yleiskaava ei kumoa alueella voimassa olevia osayleis- ja asemakaavoja.*

31. Mieli pide Olhavan seudun kehittämissyhdistys Ry 26.5.2022

VALTATIEN 4 PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITETILAN LIIKENNEJÄRJESTELYT OLHAVAN KOHDALLA

Olhavan seudun kehittämissyhdistys ry, haluaa tuoda esiin, että tulevia liikennejärjestelyjä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon Sassintien kulttuurihistoriallinen arvo. Tien varrella on kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia, historiallista asumusta. Tästä syystä tietä on vaikea leventää. Nykyisellään Sassintie ei kestä isoja liikennemääriä, eikä raskasta liikennettä.

Lisäksi tulee ottaa huomioon Olhava Areenalle (Kemintie 1474) kulku, Areenalla järjestetään tapahtumia, osassa tapahtumista on satoja kävijöitä. Areenalla on myös kuntosalia ja frisbeegolf-rata.

Mieli pide kyläkuvauksiin:

Olhava

Heikkoudeksi on merkitty, ettei suurimmalla osalla alueesta ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa, tämän voi myös laskea vahvuudeksi ja mahdollisuudeksi. Moni alueelle muuttava haluaa ennemmin omaa rauhaa ja tilaa, kuin kaava-alueita.

Tuulivoima, toisaalta uhka luonnolle, mutta rakentaminen tuo mahdollisuuden majoitus- ja ruokapalveluille Seljänperän kehittäminen, kaavoitus? MAHDOLLISUUS

Olhavajokea on kunnostettu, yhteistyössä kyläläiset ja Ely-keskus. Muhojoen kunnostus on startannut Ely-keskuksen toimesta. Osakaskunta rakentanut kotia.

Positiivista on mm. vireä kyläyhteisö, joka järjestää mm. suosittua Olhavapäivän. Yhteistyö eri yhdistysten välillä on toimivaa.

Nykyiset etätymahdollisuudet voi tuoda uusia asukkaita. Valokuitu kylällä on.

Yli-Olhava

”Kylällä ei ole palveluita” erittäin negatiivinen lause, muokattava!

Olhavajokea kunnostettu, yhteistyössä kyläläiset ja Ely-keskus.

Mahdollisuuksiin Kaihuajärven kunnostaminen, asiasta ollaan keskusteltu sekä Ely:n, että kunnan kanssa.

Tuulivoima, toisaalta uhka luonnolle, mutta rakentaminen tuo mahdollisuuden majoitus- ja ruokapalveluille.

Nykyiset etätymahdollisuudet voi tuoda uusia asukkaita. Kylälle on vedetty valokuitu. Yhdistykset järjestävät tapahtumia ja toimintaa, mm. maamiesseura ja metsästysyhdistys. Kylällä on yritystoimintaa, mm. puutarha, koneurakoitsijoita ja polttopuunmyyntiä.

Vastine

- Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.
- Valtatien 4 liikenneselvityksen esisuunnitteluvaiheessa määritellään merkittävimmät yhteystarpeita ja liikenteellisiä periaateratkaisuja kaikkien kulkumuotojen osalta sekä arvioidaan niiden vaikutuksia

liikennejärjestelmään, maankäyttöön ja ympäristöön. Työssä on otettu kantaa myös meluntorjuntatarpeeseen. Esisuunnitteluvaiheessa ei oteta kantaa liikenneyhteyksien tai meluntorjunnan tarkkaan sijaintiin ja yksityiskohtaiseen mitoittamiseen. Tulevissa suunnitteluvaiheissa laaditaan tarkemmat arvioinnit yksittäisten liikennejärjestelyjen vaikutuksista sekä järjestetään tarvittavat maanomistajien kuulemiset.

- *Kyläkortteja päivitetään kaavaehdotukseen.*

32. Mieliä 26.5.2022

Pyydän säilyttämään tilan Pajakuokkala 139-401-51-10 liitteen mukaisen rakennuspaikan ennallaan kaavoituksen kaikissa vaiheissa.

Perustelut:

Rakennuspaikat osoitettiin vuonna 2015 valmistuneessa yleiskaavassa perustuen maankäyttö- ja rakennuslakiin, kunnan omaan kaavasunnitteluohjeeseen, maanomistajien tasapuoliseen kohteluun sekä kaavoittajan vastineisiin. Rakennuspaikat ovat muodostuneet tilakohtaisen hehtaari-perusteisen rakennusoikeuksien mukaisesti.

Tilalle muodostui myös virkistys- ja luo-alueita. Asiasta käytiin neuvottelu lin kunnan edustajien ja Heikki Paakkarin kanssa 9.6.2015, asian on myös Maapoliittinen työryhmä hyväksynyt kokouksessaan 4.9.2015.

Vastine

- *Nyt käsillä oleva kaava on lin strateginen yleiskaava, joka ei kumoja voimassa olevia osayleis- tai asemakaavoja. lin keskustajaman osayleiskaava merkintöineen ja määräyksineen jää siis jatkossakin voimaan ja ohjaa tämän alueen kehittämistä rakennuspaikkamerkintöineen. Strateginen yleiskaava on tarkkuustasoltaan sellainen, ettei siinä oteta kantaa yksittäisten kiinteistöjen rakennuspaikkoihin.*

33. Mieliä 23.5.2022

Kaavassa on esitetty avattava näkymä valtatieltä piha-alueelleni. En hyväksy näkymää, koska se aiheuttaa entistä voimakkaamman liikenteen melun ja muun häiriön pihalleni ja asuntooni. Pihapiirini asumisviihtyvyyden tuhoutuu valtatiellä.

Asiakirjoissa on esitetty myös uuden liittymän ja eritasoristeyksen rakentamista. Nykyisen Merihelmen eritasoristeyksen korjaaminen on riittävä, ottaen huomioon nykyisen ja odotettavissa olevan kääntyvän liikenteen vähäisyyden. Alueella ei ole risteävää liikennettä.

Vastine

- *Avattavan näkymä osalta kaavamerkintä on kehittämisperiaate, jonka mukaisesti toteutustapa ja sijainti tarkentuvat yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Merkinnällä osoitetaan tarve avata tai säilyttää näkymiä merelle tai jokivarsiin valtatielle 4 ja muille tiealueille. Avattavan näkymän ei siis tarvitse olla juuri pihapiirin kohdalla.*
- *Tiejärjestelyjen osalta katso lisäksi yleisvastine sivulla 3.*
- *Valtatie 4 esisuunnittelun yhteydessä on tutkittu useita erilaisia eritasoliittymäratkaisuja Olhavan, Merihelmen ja Kuivaniemen kohdalle. Esisuunnitteluvaiheessa suunnitteluratkaisut on valittu vaikutusten arvioinnin, hankkeen ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuulemisen perusteella. Suunniteltavat ratkaisut tarkentuvat tulevaisuudessa suunnitteluvaiheissa. Periaateratkaisuihin voidaan tehdä tulevaisuudessa suunnitteluvaiheissa muutoksia esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia tai kun suunnittelua tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Viimeisimmissä suunnitelmaratkaisuissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan myös asukaspalautteita. Asukaspalautteet siirtyvät myös seuraavaan suunnitteluvaiheeseen.*